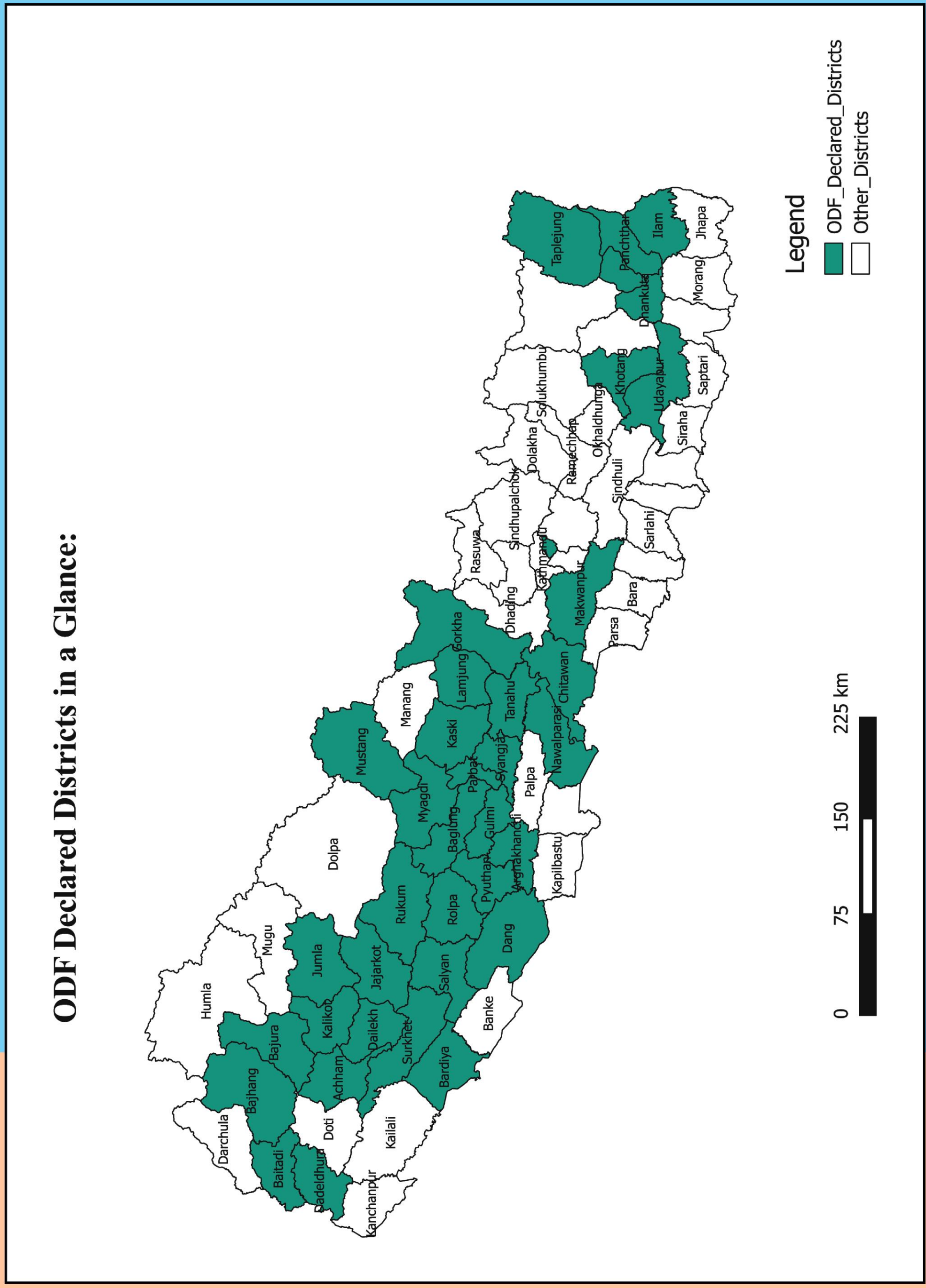

नेपाल सरकार
खानेपानी तथा सरसफाइ मन्त्रालय
योजना, अनुगमन तथा वैदेशिक सहयोग समन्वय महाशाखा
सिंहदरबार, काठमाडौं

नेपाल सरकार
खानेपानी तथा सरसफाइ मन्त्रालय
सिंहदरबार, काठमाडौं

परिचय कार्यक्रम
एवं
प्रथम चौमासिक प्रगति प्रतिवेदन
आ.व. २०७३/०७४

नेपाल सरकार

खानेपानी तथा सरसफाइ मन्त्रालय

परिचय कार्यक्रम
एवं
प्रथम चौमासिक प्रगति प्रतिवेदन
आ.ब. २०७३/०७४

प्रकाशकको तर्फबाट

सुशासन ऐन २०६४ तथा सूचनकाको हक सम्बन्धी ऐन २०६४ अनुसार सार्वजनिक निकायका काम कारवाहीहरुलाई थप उत्तरदायी, जिम्मेवार एंव पारदर्शी बनाउने सिलसिलामा यस मन्त्रालयद्वारा सम्पादित समग्र कार्यहरुलाई सरल, स्पष्ट तथा एकीकृत रुपमा सार्वजनिक गराउने प्रयास स्वरुप यस खानेपानी तथा सरसफाइ मन्त्रालय र मातहतका निकायहरुद्वारा आ.व. २०७३।७४ को प्रथम चौमासिक अवधीमा सम्पादन गरिएका समग्र कार्यहरुलाई समेटी यो प्रगति प्रतिवेदन पुस्तिका प्रकाशन गरिएको छ ।

यस पुस्तिकामा मन्त्रालय अन्तरगत चौमासिक अवधीमा संचालित विकास कार्यक्रमहरुको संक्षिप्त प्रगति विवरणका साथै मन्त्रालयको समग्र कार्यक्षेत्र, संगठन संरचना, दरबन्दी विवरण, आ.व. २०७३।७४ को चौमासिक विभाजन सहितको स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम लगायत यस मन्त्रालयसँग सम्बद्ध सार्वजनिक संस्थानको परिचय लगायत खानेपानी तथा सरसफाइको क्षेत्रमा रहेका महत्वपूर्ण सूचना तथा जानकारीहरु समावेश गर्ने प्रयास गरिएको छ ।

अन्त्यमा सबै सरोकारवालाहरुको अमुल्य राय, सुझाव तथा सल्लाहको अपेक्षा गर्दै यो प्रगति प्रतिवेदन पुस्तिका तयार गर्ने क्रममा सहयोग पुर्याउनुहुने यस मन्त्रालयका माननीय राज्यमन्त्रीज्यू, सचिवज्यू लगायत सम्पूर्ण महानुभावहरुमा हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्दछौ ।

राय सुझाव तथा सल्लाहको लागी
खानेपानी तथा सरसफाइ मन्त्रालय,
सिंहदरबार, काठमाण्डौं ।
फोन नः४२००५०६
इमेलः monitoring.mowss@gmail.com

<u>प्रकाशक</u>
खानेपानी तथा सरसफाइ मन्त्रालय
योजना, अनुगमन तथा वैदेशिक सहयोग समन्वय महाशाखा
सिंहदरबार, काठमाण्डौं ।

मा. प्रेम बहादुर सिंह
मन्त्री
खानेपानी तथा सरसफाइ मन्त्रालय
सिंहदरबार, काठमाडौं, नेपाल

नेपाल सरकार

फोन नं.: ०१-४२११५६५ (कार्यालय)

शुभकामना

नेपाल सरकार, खानेपानी तथा सरसफाइ मन्त्रालयले आ.व. २०७३।७४ को प्रथम चौमासिक प्रगति प्रतिवेदन प्रकाशन गर्न लागेकोमा मलाई धेरै खुसी लागेको छ ।

जनताको मौलिक हक एवं आधारभूत आवश्यकताको रुपमा रहेको खानेपानी व्यवस्थापनलाई अझ प्राथमिकता दिनको लागी स्थापना भएको खानेपानी तथा सरसफाई मन्त्रालयले यस मन्त्रालय र मातहतका निकायहरुको संक्षिप्त परिचय, प्रथम चौमासिक अवधिमा सम्पादित प्रमुख कार्यहरु सम्बन्धीत ऐन, नियम कानुन समेत समेटेर तयार गरिएको प्रस्तुत प्रगति प्रतिवेदनले आम सरोकारवालाहरुको जिज्ञासालाई धेरै हदसम्म मेटाउनेछ भन्ने मैले विश्वास लिएको छु । साथै यस्ता प्रकाशनहरुले जनताको सूसूचित हुने हकलाई समेत सम्मान, संरक्षण एवं सम्बर्धन गर्ने कुरामा समेत विश्वस्त छु ।

अन्त्यमा मन्त्रालयको समग्र प्रगति हासिल गर्ने गराउने कार्यमा कार्यरत कर्मचारीहरु तथा यो प्रगति प्रतिवेदन तयार गरी प्रकाशन कार्यमा संलग्न निकायहरु एंव सम्पूर्ण कर्मचारीहरुलाई धन्यवाद दिन चाहन्छु र यस प्रकाशनको निरन्तरताको लागि शुभकामना व्यक्त गर्दछु ।

धन्यवाद !

प्रेम बहादुर सिंह
माननीय मन्त्री
खानेपानी तथा सरसफाइ मन्त्रालय

मा. दीपक खड्का
राज्य मन्त्री
खानेपानी तथा सरसफाइ मन्त्रालय
सिंहदरबार, काठमाडौं

नेपाल सरकार

फोन : ०१-४२११६५१

पत्र संख्या :
च.नं. :

शुभकामना

यस खानेपानी तथा सरसफाई मन्त्रालयद्वारा आर्थिक वर्ष २०७३।७४ को प्रथम चौमासिक अवधिमा संपादित कार्यक्रमहरुको प्रगति प्रतिवेदन प्रकाशित हुन लागेकोमा मलाई धेरै खुशी लागेको छ।

खानेपानी तथा सरसफाइको हकलाई वर्तमान संविधानले जनताको मौलिक हकको रुपमा राखेको छ। सुरक्षित खानेपानी मानव मात्रलाई नभई सम्पूर्ण चराचर जगतलाई समेत नभइनहुने वस्तु भएकोले यस क्षेत्रमा सरकार, विकाससाझेदारहरु र समुदायहरुबाट भए गरेका सम्पूर्ण कार्यक्रमहरु सबैमा चासोको विषयको रुपमा रहेका छन्। खानेपानी सरसफाइ र स्वच्छता क्षेत्रमा भए गरेका उपलब्धीहरुबारे सरोकारवालाहरुको जिज्ञासालाई मेटाउनको लागी प्रगति प्रतिवेदन पुस्तीका प्रकाशनको शुरुआत हुनु आफैमा महत्वपूर्ण रहेको छ। यस प्रकाशनले मन्त्रालयबाट सम्पादित कृयाकलापहरु अधिकतम रुपमा समेटेको हुँदा यस सन्दर्भमा चासो राख्ने सबैमा यो पुस्तिका उपयोगी हुने मैले आशा लिएको छु। यस प्रकाशनको निरन्तरताको लागी अपेक्षा राखेको छु।

अन्त्यमा छोटो समयमै यो प्रतिवेदन सम्पादन एंव प्रकाशन कार्यमा संलग्न हुने योजना अनुगमन तथा वैदेशिक सहयोग महाशाखा एवं सम्पूर्ण कर्मचारीहरुमा धन्यवाद दिँदै यस प्रकाशनले आम नागरिकको सुचनाको हक सम्बर्द्धन र प्रचलनमा सहयोगी बन्न सकोस्।

हार्दिक शुभकामना सहित धन्यवाद !

मा. दीपक खड्का
राज्यमन्त्री
खानेपानी तथा सरसफाइ मन्त्रालय

नेपाल सरकार
खानेपानी तथा सरसफाइ मन्त्रालय

फोन नं.: ४२११६९३
फ्याक्स : ९७७-१-४२११६९३
सिंहदरबार,
काठमाडौं, नेपाल ।

पत्र संख्याः-
चलानी नं.:-

शुभकामना

खानेपानी तथा सरसफाइ मन्त्रालयले आ.व. २०७३।७४ को प्रथम चौमासिक प्रतिवेदन मन्त्रालय स्थापना भए पश्चात पहिलो पटक प्रकाशित गर्न लागेकोमा मलाई धेरै खुशी लागेको छ । चौमासिक रुपमा प्रकाशनमा आउने यस प्रकारको प्रकाशनले पारदर्शिता अभिवृद्धिका साथै सुशासन प्रत्याभूत गराउन र सार्वजनिक निकायको सक्रिय प्रकाशन मार्फत सूचना लिने दिने बानीको विकासमा सहयोग पुग्ने अपेक्षा गरेको छु । यसका साथै खानेपानी तथा सरसफाइ क्षेत्रसँग सम्बद्ध सरोकारवालाहरुको सूचनामा पहुँच अभिवृद्धि हुने, सम्प्रेषित सूचनाबाट सरोकारवाला निकायहरुको सार्वजनिक उत्तरदायित्व र जिम्मेवारीता अभिवृद्धि हुने, प्रवाहित सेवाका बारेमा नागरिक सचेतना वृद्धि हुने तथा निरन्तर खबरदारी र पृष्ठपोषण प्राप्त हुने भएकोले सेवा प्रदायक निकायहरुलाई गुणस्तरीय सेवा प्रवाह गर्न तथा सेवा प्रवाह स्तरमा निरन्तर सुधार गर्न समेत मद्दत पुग्ने मैले विश्वास लिएको छु । अन्त्यमा यस प्रकाशनको निरन्तरताको कामना गर्दै यस कार्यमा सक्रियतापूर्वक लाग्नु हुने योजना, अनुगमन तथा वैदेशिक सहयोग समन्वय महाशाखा र सम्बद्ध सम्पूर्ण पदाधिकारीहरुलाई हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु ।

भीमप्रसाद उपाध्याय
सचिव
खानेपानी तथा सरसफाइ मन्त्रालय

विषय सूची

क्र.सं.	विषय	पेज नं.
१.	मन्त्रालयको संक्षिप्त परिचय	१
२.	मन्त्रालय अन्तर्गतका निकायहरुको कार्यक्रमको बजेट स्थिति	१३
३.	प्रथम चौमासिक भौतिक तथा वित्तीय प्रगति	२४
४.	प्रथम चौमासिक प्रगति प्रतिवेदन सारांश	२५
५.	मन्त्रालयको आ.व. २०७३/७४ को प्रथम चौमासिकको उल्लेखनीय उपलब्धीहरु	२८
६.	समस्या तथा समाधानका उपायहरु	३०
७.	बेरुजु अंक र फछ्र्यौट स्थिति	३१
८.	मेलम्ची खानेपानी अयोजनाको पहिलो चौमासिक अवधिको लक्ष्य र प्रगति	३२
९.	माननीय मन्त्रीज्यू र सचिवज्यूबाट भएको निर्देशन	३४
१०.	मातहतका निकायहरुको संगठनको परिचय	३५
११.	कार्यक्रमहरुको संक्षिप्त परिचय	४६

११. अनुसूचीहरू **५३**

अनुसूची १- मन्त्रालय र अन्तर्गतका निकायहरुको सांगठनिक संरचना	
१.१ खानेपानी तथा सरसफाइ मन्त्रालयको संगठन तालिका	५४
१.२ मन्त्रालयका पदाधिकारी/कर्मचारीहरुको विवरण	५५
१.३ खानेपानी तथा ढल निकास विभाग संगठन संरचना	५८
१.४ ग्रामीण खानेपानी तथा सरसफाइ कोष विकास समितिको संगठन संरचना	५९
१.५ नेपाल खानेपानी संस्थान संगठन तालिका	६०
१.६ काठमाडौं उपत्यका खानेपानी लि. संगठन संरचना	६२
१.७ मेलम्ची खानेपानी विकास समिति संगठनात्मक संरचना	६३
१. ८ आयोजना कार्यान्वियन निर्देशनालयको संगठनात्मक संरचना	६४
अनुसूची -२ राष्ट्रिय गौरवका आयोजना (मेलम्ची खानेपानी आयोजना)	६५
२.१ मुख्य क्रियाकलाप र हालसम्मको प्रगति	६६
अनुसूची -३ ८० प्रतिशतभन्दा कम प्रगति भएका आयोजनाहरुको प्रगति, समस्या र समाधानका प्रयासहरु	६७
अनुसूची - ४ आ.ब. २०७३/७४ का लागि कार्यसम्पादन सूचक र नतिजा	६९
अनुसूची - ५ ३७ औं राविससससबाट भएका निर्णयहरुको कार्यान्वियन प्रगति	७०
अनुसूची - ६ पानी वितरण तालिका	७१
अनुसूची -७ ऐन, नियम, नीति तथा निर्देशन	७८
अनुसूची - ८ मन्त्रालय अन्तर्गत निकायबाट गरिएका कार्यहरु एवं स्थलगत निरीक्षण भ्रमणका केही झलकहरु (तस्विर)	७९

खानेपानी तथा सरसफाइ मन्त्रालय

प्रभावकारी, दिगो र गुणस्तरीय सेवा जनताको अपेक्षा हो । संघीय शासन प्रणाली अन्तर्गत सार्वजनिक सेवाहरुको प्रवाहका सम्बन्धमा सरकारका विभिन्न तहहरुको जिम्मेवारी संविधानतः किटान गरिएको छ । संविधानमा खानेपानी तथा सरसफाइ सुविधालाई जनताका आधारभूत अधिकारका रुपमा प्रत्याभूत गरिएको छ ।

खानेपानी तथा सरसफाइ क्षेत्र सम्बन्धित नीति, ऐन, नियमावली तथा गठन आदेशहरु मन्त्रालयको कानूनी आधारको रुपमा रहेका छन् । स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन, २०५५ को प्रावधान अनुसार खानेपानी र सरसफाइ सम्बन्धी कार्य विभाजन केन्द्र र स्थानीय निकायहरुको साझा कार्यको रुपमा रहेका थिए भने, हालको संघीय संविधानले पनि यसलाई केन्द्र देखि स्थानीय सरकार सम्मको जिम्मेवारीमा पारेको छ ।

मुलुकभरका खानेपानी तथा सरसफाइ प्रणालीहरुको योजना तर्जुमा, निर्माण, संचालन तथा मर्मत सम्भार लगायतको जिम्मेवारी रहेको यस मन्त्रालय अन्तर्गतको खानेपानी तथा ढल निकास विभाग क्षेत्रगत नेतृत्वदायि कार्यान्वयन निकाय हो भने मन्त्रालय क्षेत्रगत नेतृत्वदायि कार्यकारी निकाय हो । मन्त्रालय अन्तर्गत विभागका अलावा सहरी क्षेत्रमा खानेपानी तथा सरसफाइ प्रणालीहरुको निर्माण एवम सेवा प्रवाहका लागि बोर्डहरु, खानेपानी संस्थान, समितिहरु, आयोजना निर्देशनालय र महशुल निर्धारण तथा नियमनका लागि एक आयोग रहेको छ ।

सबै क्षेत्रगत सरोकारवालाहरुको संयुक्त सहकार्य र मन्त्रालयको अगुवाईमा खानेपानी र सरसफाइमा पछिल्लो दशकमा उल्लेख्य प्रगति हासिल गर्दै नेपालले खानेपानी तथा सरसफाइ क्षेत्रगत सहश्राब्दि बिकास लक्ष्य हासिल गरिसकेको छ । मन्त्रालय अब बि. सं. २०७४ सम्ममा सबै नेपाली जनतालाई आधारभूत खानेपानी र सरसफाइ सेवा उपलब्ध गराउने राष्ट्रिय लक्ष्य हासिल गर्ने तर्फ अग्रसर रहेको छ । त्यसैगरी संयुक्त राष्ट्र संघले आगामी १५ बर्षका लागि हालै घोषणा गरेको दिगो बिकासका लक्षहरु (SDGs) सँग सामञ्जस्य हुनेगरी खानेपानी तथा सरसफाइ क्षेत्रको १५ बर्षे क्षेत्रगत बिकास योजना (WASH Sector Development Plan, SDP) तयार गर्ने काम पनि मन्त्रालयले गरी रहेको छ ।

यसरी खानेपानी तथा सरसफाइ क्षेत्र हाल चलायमान बन्दै गई रहेको र बिभिन्न राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय लक्ष्यहरुको निर्धारण एबम उपलब्धीहरु हासिल गर्दै प्रतिबद्धताहरुको परिपालना गर्ने महत्वपूर्ण समयमा नेपाल सरकार मन्त्रिपरिषद्को मिति २०७२।०९।०९ को निर्णयानुसार यस खानेपानी तथा सरसफाइ मन्त्रालयको स्थापना भएको छ। नयाँ मन्त्रालयको स्थापना संगै संघीय संविधानको मर्म र भावना बमोजिम आवश्यक खानेपानी तथा सरसफाइ, क्षेत्रगत नीति तथा ऐनका मस्यौदा एबम् मौजुदा नीति तथा कानुनमा परिमार्जन गर्ने कामको पनि थालनी गरिएको छ ।

पछिल्ला सर्भेक्षणहरूले सरसफाइमा उल्लेख्य प्रगति हासिल गरिएको देखाएका छन्, खासगरि सरसफाइ सेवामा पहुँच वृद्धि तथा खुला दिसा गर्ने क्रममा न्युनीकरण महत्वपूर्ण छन् । यद्यपि हासिल उपलब्धीको दिगोपना सुनिश्चितता, पूर्ण सरसफाइ अबस्थाको श्रृजना तथा सहरी क्षेत्रहरूमा फोहर पानी तथा लेदो ब्यबस्थापन जस्ता समस्याहरूको सम्वोधन गर्ने तर्फ थप प्रयाश गर्नु आबश्यक रहेको छ । स्वस्थ्य आनीबानी ब्यबहारमा ल्याउन समय लाग्छ, तापनि यसतर्फ क्रमश सुधार पनि देखिंदै छन् ।

खानेपानी प्रणालीहरूको दिगोपना यस क्षेत्रकै लागि एक प्राथमिकताको सवाल हो । प्रणालीहरूको न्युन दिगोपन र सुचारूपनका पछाडि आंशिक रूपमा प्रणालीहरूको संचालन एबम् मर्मत सम्भार ब्यबस्थापनमा रहेको अपर्याप्तता कारक तत्वको रूपमा रहेको देखिन्छ । अध्ययन प्रतिवेदनहरूले के देखाउँछन् भने करिब एक तिहाई प्रणालीहरूमा खानेपानी सरसफाइ प्राविधिक उपलब्ध छन्, करिब एक तिहाई भन्दा केही बढी प्रणालीका उपभोक्ता संस्थाहरू मात्र कानुनतः दर्ता गरिएका छन् र करिब ५५ प्रणालीहरूमा मात्र मर्मत सम्भार कोष रहेको छ ।

खानेपानी प्रणालीहरूको सुरक्षा तथा उपलब्ध खानेपानी सेवाको गुणस्तर पनि महत्वपूर्ण सवाल रहेको छ । खानेपानी र सरसफाइ सेवामा समन्यायिक पहुँचको सवाल पनि उत्तिकै महत्वका साथ सम्बोधन गरिनु पर्ने हुन्छ । सेवा नपुगेका जनसंख्यालाई सेवा पुर्याउनु यस क्षेत्रको अर्को प्राथमिकताको बिषय रहेको छ । बिभिन्न श्रोतहरूले फरक फरक आँकडा प्रस्तुत गरेतापनि सेवा नपुगेको जनसंख्या करीव ७-१५% को हाराहारी रहेको अनुमान छ । त्यो जनसंख्याको हिस्सा निरपेक्ष रूपमा गाउँ, सहर तथा जुनसुकै पर्यावरणीय भूभागमा छरिएर रहेका हुन सक्दछन् । ती छुटेका जनसंख्याको हिस्सालाई बलियो ससंयन्त्र मार्फत समेटनु पर्नेमा विवाद नरहला । अन्य सवालका साथ साथै यस सवाल लाई भावी योजना तथा कार्यक्रमहरूले ध्यान पुर्याउनु आबश्यक छ। बजेट ब्यबस्थाका अलावा सेवाबाट बन्चित जनसंख्याको परिस्थिति विवेचना गर्दै उनिहरूको खानेपानी र सरसफाइ सुबिधामा पहुँचको मानवीय आबश्यकता पूर्ति तर्फ सम्बद्ध सबै व्यक्ति, समाज र संस्थाहरूले सामाजिक दायित्वका रूपमा लिई सामूहिक प्रयास केन्द्रित गर्नु आबश्यक छ। यि सबै सवालहरूको यथोचित सम्बोधन मार्फत मात्र सम्बत २०७४ सम्ममा सबैको लागि आधारभूत खानेपानी र सरसफाइ सेवा भन्ने खानेपानी तथा सरसफाइ क्षेत्रले तय गरेको ध्येय पूरा हुनेछ ।

नेपाल सरकार निर्णयानुसार संशोधित नेपाल सरकारको मिति ९ पौष २०७२ को कार्य विभाजन नियमावली बमोजिम खानेपानी तथा सरसफाइ मन्त्रालयको कार्यक्षेत्र देहाय बमोजिम तोकिएको छ ।

खानेपानी तथा सरसफाइ मन्त्रालय र प्रस्तावित महाशाखा तथा शाखाहरुको कार्य विवरण:

१. <u>खानेपानी तथा सरसफाइ मन्त्रालयको कार्यविवरण:</u>

नेपाल सरकार (कार्य विभाजन) नियमावली, २०७२ को क्रम संख्या ८ मा खानेपानी तथा सरसफाइ मन्त्रालयको कार्य क्षेत्र देहाय बमोजिम उल्लेख गरिएको छः

१. खानेपानी सम्बन्धी नीति, योजना तथा कार्यक्रमको तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन, नियमन र मूल्याँकन,

२. खानेपानी सरसफाइ तथा ढल निकास,

३.	काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी व्यवस्थापन बोर्ड,
४.	काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी लिमिटेड,
५.	काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी तथा सरसफाइ आयोजना कार्यान्वयन निर्देशनालय,
६.	नेपाल खानेपानी संस्थान,
७.	मेलम्ची खानेपानी विकास समिति तथा मेलम्ची खानेपानी आयोजना र अन्य खानेपानीसँग सम्वन्धित विषय,
८.	खानेपानी महशुल निर्धारण आयोग,
९.	नेपाल इन्जिनियरिङ्ग सेवा सिभिल इन्जिनियरिङ्ग समूहको स्यानिटरी उपसमूहको सञ्चालन ।

२. **महाशाखागत कार्य विवरण:**

प्रशासन महाशाखा:

१) मन्त्रालय तथा अन्तर्गतका सबै निकायहरुमा काम सुचारु रुपले संचालन गर्न संगठनात्मक स्वरुप तथा कार्य प्रक्रिया सम्बन्धी अध्ययन विश्लेषण गरी नीतिगत रुपमा राय पेश गरी स्वीकृत भई आए बमोजिमको व्यवस्था गर्ने ।

२) मन्त्रालय तथा अन्तर्गतका कार्यालयहरुमा आवश्यक जनशक्तिको व्यवस्था, दरवन्दी सृजना, रिक्त पद पूर्ती सम्बन्धी कार्य गर्ने ।

३) मन्त्रालयको प्रचलित ऐन नियम नीति अध्ययन गरी संशोधन परिमार्जन गर्नु पर्ने भएमा राय साथ पेश गर्ने ।

४) मन्त्रालय र अन्तर्गतका निकायहरुमा कार्यरत कर्मचारीहरुका सम्वन्धमा पेश भएका फाइलहरुमा राय सहित सचिव समक्ष पेश गर्ने र निर्णयानुसार कार्यहरु सम्पादन गर्ने गरउने ।

५) मन्त्रालयको लागि बजेट माग गर्ने, स्वीकृति, रकमान्तर, श्रोतान्तर, थप वजेट माग, अख्तियारी प्रदान, केन्द्रिय तथा कार्य संचालन स्तरको लेखा संचालन र लेखा परीक्षणको व्यवस्था गर्न लगाउने ।

६) विभिन्न मन्त्रालय, विभाग तथा कार्यलयहरुबाट मागिएको परामर्शमा राय दिने वा आवश्यकता अनुसार राय सहित पेश गरी निर्णयानुसार जानकारी दिने व्यवस्था मिलाउने ।

७) मन्त्रालयलाई आवश्यक बजेट, भौतिक सामाग्री र जनशक्तिको नियमित आपूर्तिको व्यवस्था मिलाउने ।

८) महाशाखा बीच समन्वय कायम गर्ने र शाखा महाशाखाबाट भइरहेका कामहरुको समन्वय र सुपरीवेक्षण गर्ने/गराउने ।

९) अधिनस्थ कार्यको प्रगती विवरण तयार गराई आवश्यक निर्देशन दिने र सचिव समक्ष राय सहित पेश गर्ने।

१०) स्वदेशी तथा विदेशी तालिम, छात्रबृति वितरण आदीका सम्बन्धमा पेश भएका विषयहरुमा प्रचलित ऐन नियम, परिपत्र र कायम भएको नीति बमोजिम गर्ने/गराउने ।

११) बेरुजु फछ्र्यौट सम्बन्धमा रेखदेख गरी आवश्यक निर्देशन दिने।

१२) स्वीकृत भए बमोजिम रकमान्तर खर्चको स्वीकृती, ठेक्का पट्टा, सदर, बदर तथा लिलाम बिक्रि र मिनाह सम्बन्धी कार्यहरु गर्ने ।

१३) मन्त्रालयको जिन्सी व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य गर्ने ।

१४) स्टोर निरीक्षण गराउने र प्राप्त प्रतिवेदन अनुरुप आवश्यक कारवाही गराउने ।

१५) आफ्नो महाशाखा अन्तर्गतका विषयमा मन्त्रिपरिषद्मा पेश हुने प्रस्तावको मस्यौदा तयार गरी पेश गर्ने ।

१६) भौतिक सामाग्री, भवन, सवारी साधन आदीको संरक्षण, मर्मत संभार आदी विषयमा रेखदेख नियन्त्रण र समन्वय गर्ने ।

१७) अधिनस्थ कर्मचारीको काममा मार्गदर्शक भुमिका निर्वाह गरी कर्मचारीहरुको सुपरीवेक्षण र आवश्यकता अनुसार निर्देशन र नियन्त्रण समेत गर्ने ।

३. <u>कर्मचारी प्रशासन शाखा:</u>

१) मन्त्रालय वा अन्तर्गतका कार्यलयहरुको आवश्यक जनशक्तिको संख्या निर्धारण गरी नपुग भएमा प्रकृया पूरा गरी निर्णय बमोजिम सम्बन्धित निकायहरुमा सहमतिको लागि लेखि पठाउने ।

२) नेपाल सरकारको निर्णय बमोजिम स्वीकृत दरबन्दीहरु निजामती किताबखानामा दर्ता गराउने ।

३) मन्त्रालय र अन्तर्गतका कार्यालयहरुमा रिक्त रहेका पद पूर्तिको लागि सम्बन्धित निकायमा माग गर्ने र पद पूर्तिको लागि नियमानुसार छनौट भई आएका कर्मचारीहरुलाई नियुक्ति, बढुवा तथा पदस्थापन गर्न कारवाही चलाई निर्णयानुसार कारवाही गर्ने ।

४) मन्त्रालय अन्तर्गतका स्थायी, अस्थायी, करार, ज्यालादारी कर्मचारीहरुको नियुक्ति, सरुवा, बढुवा, तालिम, पुरस्कार, राजिनामा वा कर्मचारी प्रशासन सम्बन्धी पेश भएका बिषयहरुमा आधिकारिक राय सहित पेश गरी निर्णय बमोजिमको कार्य गर्ने/गराउने ।

५) विभागीय कारवाही सम्बन्धी कारवाही शुरु गर्ने र निर्णयानुसार कारवाही गर्ने वा सम्वन्धित निकायमा लेखी पठाउने ।

६) मन्त्रालय वा अन्तर्गतका पदाधिकारीहरुलाई निमित्त, कायम मुकाम, काज सम्बन्धी कारवाही गरी निर्णयानुसार सम्वन्धित निकायमा लेखी पठाउने ।

७) मन्त्रालयको राजपत्राङ्कित तथा राजपत्र अनङ्कित सम्पूर्ण कर्मचारीहरुको विवरण तथा दरवन्दी अभिलेख अद्यावधिक राख्ने ।

८) मन्त्रालयका कर्मचारी सरुवा भइ अन्यत्र कार्यालयमा गएमा व्यक्तिगत फाईल सम्वन्धित कार्यलयमा पठाउने व्यवस्था गर्ने ।

९) मन्त्रालय वा अन्तर्गत कार्यालयका कर्मचारीहरुको हाजिरी, गयल, विदा रेकर्डको अभिलेख अद्यावधिक राख्न लगाउने ।

१०) विदेशी छात्रवृत्ति र अध्ययन भ्रमणका लागि उम्मेदवार मनोनयनको लागि निर्णयार्थ पेश गर्ने ।

११) विदेशमा अध्ययन वा तालिममा जाने र फर्कने व्यक्तिहरुको विवरणहरु दुरुस्त राख्ने , राख्न लगाउने ।

१२) सम्वद्धता तथा स्तर निर्धारण सम्बन्धी कार्य गर्ने ।

१३) मन्त्रालयले सम्पन्न गर्नु पर्ने वढुवा समितिको सचिवालय सम्बन्धी कार्य गर्ने ।

१४) प्रशासनिक वेरुजु व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य गर्ने ।

४. आन्तरिक व्यवस्थापन तथा सुशासन प्रवर्द्धन शाखा:

१) कर्मचारीहरुको आन्तरिक खटन पटन र आन्तरिक व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यहरु गर्ने ।

२) मन्त्रालयको लागि आवश्यक परिवहन एवं संचार संयन्त्रको व्यवस्थापन गर्ने ।

३) मन्त्रालयको लागि आवष्यक सवारी साधन, मेशिनरी औजार तथा जिन्सी सामानहरुको खरिद, भण्डारण, आपुर्ती, मर्मत, सम्भार, जिन्सी निरीक्षण तथा लिलाम बिक्रिको व्यवस्था गर्ने ।

४) मन्त्रालयको सुरक्षा तथा सरसफाइको प्रवन्ध गर्ने ।

५) कर्मचारी बैठक आयोजना गर्ने र सोको निर्णय कार्यान्वियन गर्ने/गराउने ।

६) कर्मचारीहरुको पुरस्कार र दण्ड सम्बन्धी कार्य गर्ने/गराउने ।

७) भ्रष्टाचार, उजुरी र गुनासो व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यहरू गर्ने ।

८) मन्त्रालय र अन्तरगत निकायमा कार्यरत कर्मचारी र राष्ट्र सेवकको सम्पती विवरण सम्बन्धी कार्य गर्ने ।

९) मन्त्रालयका सबै कर्मचारीहरुको र मन्त्रालय अन्तर्गतका रा.प. अधिकृतहरुको कार्य संपादन मूल्यांकन सम्बन्धी कार्य गर्ने ।

१०) मन्त्रालय र अन्तर्गतबाट सम्पादन गर्ने कार्यहरुका सम्बन्धमा आइपर्ने विभिन्न गुनासाहरुको छानविन गरी गराई व्यवस्थापन गर्ने ।

११) मन्त्रालय वा अन्तर्गतका कार्यालयहरुको सम्बन्धमा प्राप्त विभिन्न उजुरीहरुका सम्बन्धमा छानविन एवं कारवाही गर्न आवश्यक कार्य गर्ने र सम्बन्धित निकायहरुमा लेखी पठाउने ।

१२) मन्त्रालय वा अन्तर्गतका निकायहरुमा सुशासन तथा पारदर्शिता कायम गर्न नेपाल सरकारको नीति ऐन कानूनको परिपालना भए नभएको सम्बन्धमा राय सुझाव पेश गर्ने ।

१३) नेपाल सरकारले अवलम्बन गरेको भ्रष्टाचार विरुद्धको रणनितिक कार्ययोजना अनुसार मन्त्रालय र अन्तर्गतबाट हुनु पर्ने कार्यहरु सम्पादन भए नभएको अनुगमन गर्ने र सम्बन्धित निकायमा प्रगति विवरण पठाउने ।

१४) अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगको सहायक फोकल पर्सन भई कार्य गर्ने ।

१५) मन्त्रालय र अन्तर्गतका विभिन्न गुनासाहरुको सम्बन्धमा नोडल अधिकृत भई कार्य गर्ने ।

१६) मन्त्रालयको तर्फबाट सूचना अधिकृत भई कार्य गर्ने।

१७) प्रचलित ऐन कानूनले तोके बमोजिम मन्त्रालयले सम्पादन गर्नुपर्ने उजुरी व्यवस्थापन, सुशासन गुनासो व्यवस्थापन सम्बन्धमा अन्य कार्य गर्ने ।

५. आर्थिक प्रशासन शाखा:

१) मन्त्रालय र अन्तर्गत निकायको साधारण तर्फको वार्षिक बजेट तयार गरी पेश गर्ने ।

२) मन्त्रालय अन्तर्गतका विकास आयोजना तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्ने कार्यमा योजना, अनुगमन तथा वैदेशिक सहयोग महाशाखालाई सहयोग पुर्याउने ।

३) अख्तियारी बाँडफाँड सम्बन्धमा पेश गर्ने ।

४) स्वीकृत बिनियोजन बमोजिम बजेट खर्चका लागि पेश गर्ने ।

५) धरौटी राजश्व सम्बन्धी विवरण अद्यावधिक राख्ने ।

६) केन्द्रिय लेखा तयार गर्ने ।

७) लेखा परीक्षण गराउने ।

८) मातहत निकायको आर्थिक प्रशासन सम्बन्धी कार्यको अनुगमन गर्ने ।

९) बेरुजुको अभिलेख राख्ने र बेरुजु फछ्र्यौट सम्बन्धी कार्य गर्ने ।

१०) आर्थिक प्रशासन शाखासंग सम्बन्धित कार्यको प्रगति विवरण तयार गर्ने ।

६. **कानून तथा फैसला कार्यान्यवन शाखा:**

१) ऐन, नियम, गठन आदेश, विनियमको मस्यौदा गर्ने, मस्यौदा परिमार्जन गर्ने आवश्यक कार्यको लागि अघि बढाउने ।

२) विभिन्न विषयमा मन्त्रालय र अन्तर्गतका विभाग, कार्यालयलाई आवश्यक कानुनी राय परामर्श दिने ।

३) मन्त्रालयको तर्फबाट लिखित जवाफको मस्यौदा एवं प्रतिउत्तर तयार गर्ने ।

४) कानुनी प्रतिरक्षाको कारवाही गर्ने।

५) मन्त्रालयको तर्फबाट गरिने वार्ता, संझौता आदीमा सहभागी हुने, वार्ताका बुँदा तयार गर्ने, संझौताको मस्यौदा परिमार्जन गर्ने ।

६) मन्त्रालयको तर्फबाट नेपाल राजपत्रमा प्रकाशन गरिने सूचनाहरुको मस्यौदा तयार गरी परिमार्जन सहित सम्पादनका लागि सम्बन्धित मन्त्रालयमा पठाउने ।

७) सम्पादित सूचनाहरु निर्णयानुसार प्रकाशनका लागि मुद्रण विभागमा पठाउने ।

८) मन्त्रालयसँग सम्बन्धित मानव अधिकार सम्बन्धी विषयमा आवश्यक कार्य गर्ने ।

९) मन्त्रालय र मातहतका निकाय पक्ष विपक्ष हुने वा भएको मुद्दामा सम्बन्धित अड्डा अदालतमा दिइने उजूरी वा प्रतिवाद वा लिखित जवाफ वा पुनरावेदनको लिखत तयार गर्ने, पेश गर्ने र महान्याधिवक्ताको कार्यालय मार्फत सम्बन्धित अदालतमा पठाउने ।

१०) अदालतबाट भएका फैसला तथा निर्देशनात्मक आदेशको कार्यान्वियन गर्ने ।

७. **मन्त्रीको निजी सचिवालय**

१) विभागीय मन्त्रीको, प्रधानमन्त्री लगायतका अन्य मन्त्रीसँग सञ्चार सम्पर्क र समन्वय कायम गर्ने / गराउने ।

२) मन्त्रीसँगको समन्वय र निर्देशनमा रही शुभकामना, मन्तव्य, वक्तव्य आदि मस्यौदा गर्ने ।

३) मन्त्रीको दैनिक कार्य सूची तयार गर्ने ।

४) मन्त्री समक्ष सचिवबाट निर्णय तथा निर्देशनको लागि पेश हुन आएका टिप्पणी फाइल तथा अन्य महत्वपूर्ण कागजातहरु मन्त्री समक्ष पेश गरी निर्णयानुसार अभिलेख गरी कार्यान्वयनको लागि फिर्ता पठाउने व्यवस्था गर्ने ।

५) मन्त्रीलाई भेट गर्न आउने आगन्तुकलाई मन्त्रीसँग समय मिलाउने र भेट गराउने ।

६) मन्त्रीलाई आवश्यक विषयमा राय परामर्श तथा सुझाव पेश गर्ने ।

७) मन्त्रीको भ्रमण सम्बन्धी कार्यक्रम तथा सुरक्षा प्रवन्ध मिलाउन आवश्यक व्यवस्था र समन्वय गर्ने ।

८. **योजना, अनुगमन तथा वैदेशिक सहयोग महाशाखा**

१) मन्त्रालय र अन्तर्गतका विभिन्न विकास आयोजनाहरुको तर्जुमा, अनुगमन र मूल्याङ्कन गर्ने र तत्सम्बन्धमा अन्तर्गतका निकायहरु बीच समन्वय गर्ने, गराउने ।

२) नियमित रुपमा मन्त्रालय र अन्तर्गतका निकायहरुबाट संचालित विकास आयोजनाहरुको समीक्षा बैठकको आयोजना गर्ने गराउने ।

३) सम्बन्धित महाशाखाको परामर्श समेत लिई मन्त्रालय र अन्तर्गतका निकायमा कार्यरत कर्मचारीहरुको दक्षता अभिबृद्धि गर्ने खालका कार्यक्रमहरुको योजना तर्जुमा गर्ने गराउने ।

४) दातृसंस्थाहरुको सहयोगबाट संचालन गरिने आयोजनाहरुको तर्जुमा कार्यमा वैदेशिक सहयोग सम्बन्धी कार्य गर्ने ।

५) वैदेशिक सहयोग सम्बन्धी नीतिगत अध्ययन, अनुसन्धान, विश्लेषण, परिचालन, समन्वय र व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य गर्ने ।

६) मन्त्रालय अन्तर्गतका विभिन्न विकास आयोजना, परियोजना तथा निकायहरुको वार्षिक योजना, कार्यक्रम, बजेट सिलिङ, बजेट तर्जुमा एवं स्वीकृति सम्बन्धी कार्य गर्ने ।

७) मन्त्रालय अर्न्तगतका वैदेशिक सहयोगमा संचालित विकास आयोजनाहरुको अनुगमन, मूल्यांकन तथा प्रगति समीक्षा गर्ने ।

८) लैगिंक सामाजिक समावेशिकरण तथा गैरसरकारी संस्था सम्बन्धी नीति तर्जुमा र कार्यान्वयन पक्षको अनुगमन गर्ने ।

९. **<u>योजना तथा वैदेशिक सहयोग समन्वय शाखा</u>**

१) सम्बन्धित महाशाखाहरुसँग परामर्श लिई अन्तर्गतका आयोजना/कार्यक्रम संचालन सम्बन्धी नीति निर्धारण गर्न पेश गर्ने ।

२) सम्बन्धित महाशाखाहरुको समेत सहयोग लिई मन्त्रालय, अन्तर्गतका विभाग, निकायहरुबाट संचालन गरिने कार्यक्रमहरुको लागि सम्बन्धित विभाग, निकायहरुबाट विवरण लिई कार्यक्रम तर्जुमा तथा बजेट प्रक्षेपण गर्ने ।

३) अर्थ मन्त्रालय र राष्ट्रिय योजना आयोगसँग सम्पर्क राखी आयोजनाहरु स्वीकृत गर्ने गराउने सम्बन्धी कार्य गर्ने ।

४) राष्ट्रिय योजना आयोगबाट स्वीकृत आयोजनाहरुको विनियोजित बजेटको आधारमा जिल्ला तथा केन्द्रीय आयोजनाहरुको बार्षिक कार्यक्रम स्वीकृत गर्ने गराउने र सम्बन्धित महाशाखाहरुलाई जानकारी गराउने ।

५) विनियोजित बजेट अनुसार स्वीकृत भएका कार्यक्रम संशोधन सम्बन्धमा सम्बन्धित महाशाखाको राय लिई संशोधन सम्बन्धी कार्य गर्ने ।

६) मन्त्रालय अन्तर्गत संचालित विभिन्न विकास कार्यक्रम बीच समन्वय राखी कार्यक्रमहरु दोहोरोपन हुन निदिई उपलब्ध साधनको समुचित उपयोगमा सघाउ पुऱ्याउने ।

७) मन्त्रालय अन्तर्गत संचालन हुने कार्यक्रम तथा आयोजनाहरुको लागि आवश्यक जनशक्ति प्रक्षेपण एवं तिनको दक्षता अभिबृद्धि गर्ने सम्बन्धी कार्यहरु गर्न प्रशासन महाशाखालाई सहयोग गर्ने ।

८) मन्त्रालय अर्न्तर्गतका विभिन्न विकास आयोजना, परियोजना तथा निकायहरुको वार्षिक योजना, कार्यक्रम, बजेट सिलिङ, बजेट तर्जुमा एवं स्वीकृत गराउने सम्बन्धी कार्य गर्ने ।

९) वार्षिक योजना, कार्यक्रम तथा बजेट स्वीकृति सम्बन्धमा विभिन्न निकायहरु सँग समन्वय गर्ने ।

१०) मन्त्रालय अन्तर्गतका विकास आयोजनाहरु सञ्चालन गर्ने सम्बन्धमा निर्णयानुसार निर्देशन दिने सम्बन्धी कार्य गर्ने ।

११) मन्त्रालय र अन्तर्गत स्वदेशी तथा विदेशी लगानी प्रबर्द्धन सम्बन्धी कार्य गर्ने ।

१२) मन्त्रालय र अन्तर्गत वैदेशिक सहयोग नीति सम्बन्धी कार्य गर्ने ।

१३) वैदेशिक सहयोगबाट संचालन हुने आयोजनाहरुका सम्बन्धमा भएका सम्झौतापत्र तथा अभिलेख अद्यावधिक गरी राख्ने ।

१४) वैदेशिक सहयोगका लागि विकास साझेदारको पहिचान गर्ने ।

१५) वैदेशिक सहयोगको परिचालन, समन्वय र व्यवस्थापन गर्ने ।

१६) वैदेशिक सहयोग सम्बन्धी नीतिगत अध्ययन, अनुसन्धान र विश्लेषण गर्ने ।

१७) वैदेशिक सहयोग अन्तर्गत संचालन हुने सवै कार्यक्रम तथा आयोजना तर्जुमा सम्बन्धी कार्य गर्ने ।

१८) खानेपानी तथा सरसफाइ, आवास, भवन र सहरी पुर्वाधार विकास, खानेपानी तथा सरसफाइ सम्बन्धी कार्यमा संलग्न वैदेशिक सहयोगबाट संचालन भएका आयोजनाहरुको समष्टिगत विवरण अद्यावधिक गर्राई राख्ने ।

१९) अन्तराष्ट्रिय विकास साझेदारहरुसँग समन्वय सम्बन्धी कार्य गर्ने ।

२०) वैदेशिक सहयोग सम्बन्धमा अध्ययन, अनुसन्धान र विश्लेषण गर्ने ।

२१) मन्त्रालय र अन्तर्गतका निकायहरुको वैदेशिक सहयोग सम्बन्धमा आई पर्ने अन्य कार्य गर्ने ।

२२) मन्त्रालय र अन्तगर्तका विभिन्न आयोजनामा कार्यरत विदेशि परामर्शदाताको प्रवेशाज्ञा (VISA) सिफारिस सम्बन्धी कार्य गर्ने ।

२३) खानेपानी तथा सरसफाइ सम्बन्धी कार्यमा संलग्न अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्था तथा राष्ट्रिय गैर सरकारी संस्था संबन्धी योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वियन संबन्धी कार्य गर्ने ।

१०. अनुगमन तथा मूल्याङ्कन शाखा

१) मन्त्रालयका सम्बन्धित महाशाखाहरुको समेत सहयोग लिई मन्त्रालय र अन्तर्गतका आयोजनाहरुको प्रगति प्रतिवेदन तयार गरी अद्यावधिक राख्ने र आवधिक रुपमा समीक्षा गर्ने ।

२) मन्त्रालय र अन्तर्गत संचालित आयोजनाको कार्यान्वयन सम्बन्धी नियमित अनुगमन एवं मूल्याङ्कन गर्ने र कार्यान्वयन पक्षमा देखा परेका समस्याहरुको समाधानार्थ मन्त्रालय स्तरीय विकास समस्या समाधान समितिको बैठकमा पेश गर्ने र सम्बन्धित महाशाखाहरुलाई जानकारी गराउने ।

३) सम्बन्धित महाशाखाहरुको समेत सहयोग लिई मन्त्रालय अन्तर्गतका आयोजनाहरुको नियमित रुपमा अनुगमन गरी आयोजनाहरुको यथार्थ स्थितिको जानकारी मन्त्रालयलाई उपलब्ध गराउने ।

४) सम्बन्धित महाशाखाहरुको समेत सहयोग लिई मन्त्रालयस्तरीय विकास समस्या समाधान समितिको बैठकको आयोजना गर्ने र आयोजनाहरुको प्रगति सम्बन्धमा मूल्याङ्कन पेश गर्ने ।

५) राष्ट्रिय विकास समस्या समाधान समिति र राष्ट्रिय योजना आयोगको केन्द्रीय अनुगमन तथा मूल्याङ्कन महाशाखाबाट कारवाही गर्नुपर्ने मन्त्रालय सम्बन्धी विषयमा आवश्यक कार्य गर्ने ।

६) राष्ट्रिय योजना आयोगको केन्द्रीय अनुगमन तथा मूल्याङ्कन महाशाखाबाट समय समयमा निर्धारित गरिने अन्य कार्य सम्पादन गर्ने ।

७) सम्बन्धित महाशाखाहरु अन्तर्गतका निकायहरुबाट प्रत्येक वर्ष भए गरेका मूख्य मूख्य कार्यहरुको प्रगति विवरण पुस्तिका तयार गरी आर्थिक वर्ष समाप्ती पछि प्रकाशन गर्ने ।

८) विकास आयोजनाहरुको अनुगमन तथा मूल्याङ्कनका सूचकहरु तयार गरी सोको आधारमा आयोजनाहरुको नियमित अनुगमन तथा मूल्याङ्कन सम्बन्धी कार्य गर्ने ।

९) मन्त्रालय र अन्तगर्तबाट संचालित विभिन्न विकास आयोजनाहरुको आवधिक समीक्षा सम्बन्धी कार्य गर्ने ।

१०) आयोजनाहरुको प्रभाव मूल्याङ्कन गर्ने गराउने ।

११) लैगिंक सामाजिक समावेशिकरण तथा गैरसरकारी संस्था सम्बन्धी नीति तर्जुमा तथा सोको कार्यान्वियन पक्षको अनुगमन गर्ने ।

१२) मन्त्रालय र अर्न्तर्गतका निकायहरुसंग सम्बन्धित आवधिक एवं वार्षिक योजना सम्बन्धी लैङ्गकि समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यक्रम तर्जुमा, कार्यान्विन, मूल्याँकन सम्बन्धि कार्य गर्ने ।

१३) लैंगिक तथा गैर सरकारी संस्थाहरुको Focal Person को रुपमा कार्य गरी समन्वय गर्ने ।

१४) अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्थाका प्रस्तावहरु अध्ययन गरी रायसाथ निर्णयका लागि पेश गर्ने कार्य गर्ने ।

११. क्षेत्रगत समन्वय तथा क्षमता अभिबृद्धि शाखा

१) क्षेत्रगत समन्वय कायम गरी दक्ष, प्रभावकारी र जवाफदेही खानेपानी तथा सरसफाई क्षेत्रको विकास गर्ने ।

२) विभाजित रुपमा कार्यरत खानेपानी तथा सरसफाईसँग सम्बन्धित निकायहरुलाई नेतृत्व प्रदान गर्दै सबै कार्यक्रमहरुलाई मुलप्रबाहमा ल्याउने ।

३) सेवा तथा सेवा प्रदायक (Utility Operators) हरुको मापदण्ड निर्धारण एबं अनुगमन गर्ने गराउने ।

४) क्षेत्रगत समन्वयका लागि आवस्यक सन्जालको निर्माण गर्ने गराउने ।

५) क्षेत्रगत निकायहरुसंग संयुक्त रुपमा योजना तर्जुमा, बजेट तथा कार्याक्रम तयार गर्न समन्वय गर्ने गराउने ।

६) खानेपानी तथा सरसफाई सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रमको कार्यान्वियन स्थितिको अनुगमन गर्ने गराउने ।

७) खानेपानी तथा सरसफाइ क्षेत्रमा प्राप्त राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय अनुभव, अध्ययन, ज्ञान तथा सिपहरु क्षेत्रगत निकायहरु बिच आदान प्रदान गर्दै आगामी कार्यक्रमहरुमा समाबेस गरी कार्यान्वियन गर्ने गराउने ।

८) क्षेत्रगत निकायहरुमा कार्यरत जनशक्तिको समयानुकुल क्षमता अभिबृध्दि गर्ने गराउने ।

९) खानेपानी तथा सरसफाई सम्बन्धी राष्ट्रिय लक्ष्य हासिल गर्न स्थानिय तथा दातृ निकायहरु बिच समन्वय गर्ने ।

१०) खानेपानी तथा सरसफाइ क्षेत्रमा गैरसरकारी तथा निजी क्षेत्रको लगानी आकर्षित गर्ने वातावरण श्रृजना गर्न समन्वय गर्ने ।

११) खानेपानी तथा सरसफाई क्षेत्रको बिकासका लागी मध्यकालिन तथा दीर्घकालिन अबधारणाहरु तयार गर्ने ।

१२) लैगिंक सामाजिक समावेशिकरण तथा गैरसरकारी संस्था सम्बन्धी नीति तर्जुमा तथा सोको कार्यान्वियन पक्षको अनुगमन गर्ने ।

१३) मन्त्रालय र अर्न्तर्गतका निकायहरुसंग सम्बन्धित आवधिक एवं वार्षिक योजना सम्बन्धी लैङ्गकि समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यक्रम तर्जुमा, कार्यान्विन, मूल्याँकन सम्बन्धि कार्य गर्ने ।

१४) लैंगिक तथा गैर सरकारी संस्थाहरुको Focal Person को रुपमा कार्य गरी समन्वय गर्ने ।

१५) सहरी विकास, आवास, भवन र सहरी पुर्वाधारको विकास, खानेपानी तथा सरसफाइ सम्बन्धी कार्यमा संलग्न अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्था तथा राष्ट्रिय गैर सरकारी संस्था संबन्धी योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वियन संबन्धी कार्य गर्ने ।

१६) अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्थाका प्रस्तावहरु अध्ययन गरी रायसाथ निर्णयका लागि पेश गर्ने कार्य गर्ने ।

१७) मन्त्रालय र अन्तर्गतका निकायहरुबाट गरीने विकास निर्माण कार्यहरुमा जनसहभागिता सम्बन्धी विषयमा Focal Person को रुपमा कार्य गर्ने ।

१२. खानेपानी तथा वातावरण महाशाखा

१) खानेपानी तथा सरसफाई क्षेत्रको समष्टीगत विकास, विस्तार र सर्म्वर्द्धनको लागि उपयुक्त नीति, रणनीति तथा कार्यनीति तर्जुमा गर्ने तथा निर्णय कार्यान्वयको सुपरीवेक्षण र अनुगमन गर्ने ।

२) खानेपानी तथा सरसफाई क्षेत्रसँग संलग्न सरकारी, गैरसरकारी र निजी संस्था तथा निकायहरु वीच समन्वयकर्ताको भूमिका निर्वाह गर्ने ।

३) खानेपानी तथा सरसफाई क्षेत्रसँग सँग सम्बन्धित प्राविधिक, आर्थिक, सामाजिक तथा वातावरणीय विषयहरुमा मन्त्रालयलाई परामर्श उपलब्ध गराउने ।

४) राष्ट्रिय स्तरमा गठित वा गठन हुने सवै प्रकारको खानेपानी तथा सरसफाइको क्षेत्र सँग सम्बन्धित समन्वय समितिको सचिवालयको कार्य गर्ने ।

५) खानेपानी तथा सरसफाई क्षेत्रसँग संलग्न दातृराष्ट्रहरु वीच समन्वय र सामन्जस्य कायम गर्न गराउन वैदेशिक सहयोग तथा गुणस्तर महाशाखालाई आवश्यक सूचना र परामर्श उपलब्ध गराउने र सहयोग गर्ने ।

६) दातृसंस्थाहरुको सहयोगमा संचालन गरिने खानेपानी तथा सरसफाई आयेजनाहरुको तर्जुमा, अध्ययन समिक्षा र स्वीकृत गर्ने कार्यमा वैदेशिक सहयोग तथा गुणस्तर महाशाखालाई आवश्यक सूचना तथा परामर्श उपलध गराउने, सहयोग गर्ने ।

७) खानेपानी तथा सरसफाईको क्षेत्रको, वार्षिक वजेट र कार्यक्रम तयारी कार्यक्रम कार्यान्वयन पक्षको अनुगमन र मुल्याङ्कन तथा प्रगति समिक्षा गर्न योजना, अनुगमन तथा वैदेशिक सहयोग महाशाखालाई आवश्यक पर्ने सूचना तथ्याङ्क तथा परामर्श उपलब्ध गराने, सहयोग गर्ने ।

८) खानेपानी तथा सरसफाई आयोजनाहरुको कार्यान्वयनको सिलसिलामा मातहतका विभाग, संस्थान तथा समितिहरुबाट निर्णयका लागि मन्त्रालयमा पेश हुने विषयमा राय तथा परामर्श दिने ।

९) मन्त्रालय तथा अर्न्तर्गतका खानेपानी तथा सरसफाई क्षेत्रसँग सम्बन्धित विभाग, संस्थान तथा समितिहरुसँग सरोकार पर्ने ऐन नियमहरुको तर्जुमा कार्यान्वयन अनुगमन र सुदृढिकरणको लागि ऐन नियम परामर्श शाखालाई आवश्यक राय परामर्श उपलब्ध गराउने, सहयोग गर्ने ।

१०) खानेपानी तथा सरसफाईको क्षेत्रको समुचित विकासको लागि विभिन्न आयेजनाहरुको पूर्व सम्भाव्यता अध्ययन गर्ने गराउने र सम्भाव्य आयोजनाहरुको आधारमा योजना, अनुगमन तथा वैदेशिक सहयोग महाशाखासँग राय परामर्श लिई दिर्घकालिन योजना तर्जुमा गर्ने र कार्यान्वियन निकायहरुको माध्यमबाट कार्यान्वयको व्यवस्था मिलाउने ।

१३. खानेपानी शाखाः

१) जनताको खानेपानी आवश्यकताको परिपूर्ति गर्न राष्ट्रिय स्तरमा योजनावद्ध रुपमा अल्पकालिन तथा दीर्घकालिन कार्यक्रम तर्जुमा, कार्यान्वियन निकाय र कार्यक्रमहरु वीच केन्द्रिय स्तरमा समन्वय कायम गराउने ।

२) खानेपानी आयोजनाहरुको सेबाको वर्गीकरण गरी स्तर, प्रकृति, प्रविधि अनुसारको विभिन्न आनेपानी आयोजनाहरुको कार्यान्वियन प्रकृया निर्धारण सम्बन्धी मार्गदर्शन तयार गर्ने ।

३) सरकारी, गैरसरकारी तथा निजी क्षेत्रबाट संचालित सहरी तथा ग्रामिण खानेपानी आयोजनाहरुबाट लाभान्वित जनसंख्या, भएका उपलब्धिहरु, उपलब्ध सेवास्तर (गुणस्तर तथा परिमाणात्मक) तथा अन्य व्यस्थापकीय सूचनाहरु संकलन गर्ने, विश्लेषण गर्ने तथा प्राप्त परिणाम कार्यान्वियन निकायहरुलाई उपलब्ध गराउने ।

४) खानेपानी आयोजनाहरु कार्यान्वियन गर्दा प्रभावको मुल्याङ्कन गर्ने गराउने तथा प्रतिकुल प्रभावलाई न्यूनिकरण गर्न उपयुक्त प्रविधिको पहिचान, अनुसन्धान, अध्ययन र प्रयोग गर्न गराउन कार्यान्वियन निकायहरुलाई मार्गनिर्देशन गर्ने ।

५) गैरसरकारी तथा निजी क्षेत्रबाट संचालित खानेपानी आयोजना कार्यान्वियन गर्न सहयोग उपलब्ध गराउने ।

६) द्विपक्षीय तथा बहुपक्षीय अन्तर्राष्ट्रिय संघ संस्थाहरुलाई खानेपानी कार्यक्रमहरु तर्जुमा अनुगमन तथा मुल्यांकन गर्न प्राविधिक टेवा पुर्‍याउने काममा सहयोग पुर्‍याउने ।

१४. वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन शाखाः

१) विपद् जोखिम न्यूनीकरण सम्बन्धी नीति तर्जुमा तथा नीति कार्यान्वियन पक्षको अनुगमन गर्ने ।

२) विपद् प्रभाबित परिवारको पुनःस्थापना सम्बन्धी नीति तर्जूमा गर्ने तथा नीति कार्यान्वियन पक्षको अनुगमन गर्ने ।

३) सम्बन्धित महाशाखासंग सम्पर्क र समन्वय गरी दातृसंस्थाहरुको सहयोगबाट सञ्चालन हुने विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी आयोजनाहरुको तर्जुमा, अध्ययन, समीक्षा र स्वीकृत गराउने ।

४) विपद् व्यवस्थापनलाई विकास सम्बन्धी कार्यमा सहकार्य गर्न आवश्यक कार्य गर्ने,

५) विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी जनचेतना अभिवृद्धि सम्बन्धी कार्य गर्ने ।

६) विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धमा वैदेशिक सहयोग तथा ऋण सम्बन्धी विषयहरुमा मन्त्रालयको नीति निर्देशन अनुसार सम्बन्धित निकायहरुको सम्पर्क समन्वय सम्बन्धी कार्य गर्ने गराउने ।

७) विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यका लागि अन्य मन्त्रालयहरुसँग समन्वय गर्ने ।

८) वातावरण ब्यवस्थापन सम्बन्धी नीति तर्जूमा गर्ने तथा कार्यान्वियन अनुगमन एवं मूल्याङ्कन गर्ने सम्बन्धी कार्य योजना ।

९) प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण (IEE) तथा वातावरणीय प्रभाब मूल्याङ्कन (EIA) सम्बन्धी नीति तर्जूमा, कार्यान्वयन अनुगमन एवं मूल्याङ्कन सम्बन्धी कार्य गर्ने ।

१०) विभिन्न निकायहरुबाट प्राप्त मन्त्रालयसँग सम्बन्धित विकास आयोजनाहरुको IEE वा EIA सम्बन्धी कार्य गर्ने ।

११) वातावरण सरसफाइ सम्बन्धी सरकारी एवं गैर सरकारी संस्थासंग समन्वय गरी आवश्यक कार्य गर्ने ।

१५. सरसफाइ तथा ढल शाखाः

१) सरसफाइ सम्बन्धी नीति तर्जुमा तथा नीति कार्यान्वयन पक्षको अनुगमन गर्ने ।

२) सम्बन्धित महाशाखासंग सम्पर्क र समन्वय गरी दातृसंस्थाहरुको सहयोगबाट सञ्चालन हुने सरसफाइ सम्बन्धी आयोजनाहरुको तर्जुमा, अध्ययन, समीक्षा र स्वीकृत गराउने ।

३) द्विपक्षीय तथा बहुपक्षीय अन्तर्राष्ट्रिय संघ संस्थाहरुलाई सरसफाइ कार्यक्रम तर्जूमा, अनुगमन र मूल्याङ्कन गर्न प्राविधिक टेवा पुर्‍याउने काममा सहयोग पुर्‍याउने ।

४) जनताको सरसफाई सम्बन्धी आवश्यकता परिपूर्तिगर्न योजनावद्ध रुपमा अल्पकालिन तथा दीर्घकालिन कार्यक्रम तर्जुमा गर्न र यस सँग सम्बन्धित निकाय र तिनीहरुका कार्यक्रम वीच समन्वय कायम गराउने ।

५) सहरी तथा ग्रामिण क्षेत्रहरुमा वर्षाते तथा गार्हस्थ ढल निकास (सडक सतहको ढल वाहेक) व्यवस्थापन तथा वातावरणीय सरसफाई आयेजनाहरुबाट लाभान्वित जनसंख्या भएका उपलब्धीहरु र उपलब्ध सेवाको स्तर (गुणात्मक तथा परिमाणात्मक) तथा अन्य व्यवस्थापकीय सूचनाहरुको संकलन गर्ने, विश्लेषण गर्ने तथा प्राप्त परिणाम कार्यान्वयन निकायहरुलाई उपलब्ध गराउने ।

६) ढल निकास तथा सरसफाई आयोजनाहरु कार्यान्वयन गर्दा वातावरणमा पर्ने अनुकुल तथा प्रतिकुल प्रभावको विश्लेषण गर्ने/गराउने तथा प्रतिकुल प्रभावलाई न्यूनिकरण गर्न उपयुक्त प्रविधिको पहिचान अनुसन्धान अध्ययन र प्रयोग गर्ने गराउन कार्यान्वयन निकायहरुलाई मार्गदर्शन गर्ने ।

७) गैरसरकारी तथा निजी क्षेत्रबाट संचालित सरसफाई आयोजनाहरु कार्यान्वयन गर्न सहयोग उपलब्ध गराउने ।

मन्त्रालय र अन्तर्गतका निकायहरुको बजेट स्थिति_
(७४।२०७३ .व.आ)

सि. नं.	निकायहरुकार्यालयहरु /	बजेट रु हजारमा				जम्मा
		नेपाल सरकार विनियोजन	वैदेशिक ऋण अनुदान / विनियोजन	वित्तिय व्यवस्था		
				नेपाल सरकार	बैदेशिक	
१	खानेपानी तथा सरसफाई मन्त्रालय	२७,८४,१९				२७,८४,१९
२	श्री खानेपानी तथा ढल निकास विभाग	८,३६,१४,१३	अनुदान:- ३९,३२,४३ ऋण- ५,२४,८२,६७			१४,००,२९,२३
३	श्री मेलम्ची खानेपानी विकास समिति	२,०७,०३,०२	ऋण-३,९१,४६,२७			५,९८,४९,२९
४	श्री आयोजना कार्यान्वयन निर्देशनालय			१,७७,४४,८४	ऋण - ६,१२,४४,३६	७,८९,८९,२०
५	श्री काठमाडौँ उपत्यका खानेपानी व्यवस्थापन बोर्ड			७२,००,००		७२,००,००
६	श्री नेपाल खानेपानी संस्थान			१,४६,३२,००		१,४६,३२,००
७	श्री ग्रामीण खानेपानी तथा सरसफाइ कोष विकास समिति	२०,१२,६९	अनुदान:५०-,०८,६९ ऋण-१,१०,५९,७१			१,८०,८१,०९
	जम्मा	२२,०७,४३,८० (विनियोजन)		१०,०८,२१,२० (वित्तिय)		३२,१५,६५,००

निकायगत बजेट

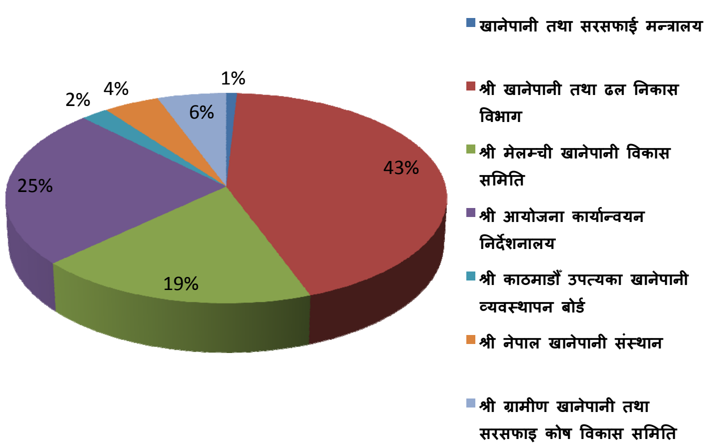

नेपाल सरकार

खानेपानी तथा सरसफाइ मन्त्रालय

क्र.म.	बजेट उ.शी नं	आयोजनाको प्रथामिकता	कार्यक्रम आयोजनाको नाम	वार्षिक बजेट
१	३१३११६	p1	वातावरणिय सरसफाई आयोजना	३५९१५५
२	३१३१०१	p3	राष्ट्रिय सुचना व्यवस्थापन तथा अनुगमन आयोजना	१३१६१
३	३१३१०२	p1	खानेपानी सेवा नियमन तथा पुनर्स्थापन कार्यक्रम	९५३०५७
४	३१३१०३	p1	डिप टयूवेल आयोजना (मर्मत सुधार)	८९४३६
५	३१३१०४	p2	जनसाधन विकास कार्यक्रम	४१६४३
६	३१३१०६	p1	खानेपानी गुणस्तर सुधार कार्यक्रम	४०५५४२
७	३१३१०९	p1	जलवायु परिवर्तन प्रभाव न्यूनिकरण तथा उपयुक्त प्रविधि प्रबर्द्धन आयोजना	१०११८२
८	३१३११०	p1	ढल निर्माण तथा प्रशोधन कार्यक्रम	२०२१३९
९	३१३१०७	p1	दोश्रो साना शहरि खानेपानी तथा सरसफाइ आयोजना	३६०४५५
१०	३१३१११	p1	खानेपानी तथा सरसफाइ सह–लगानी कार्यक्म	८१२४९९
११	३१३११२	p1	सुक्खाक्षेत्र (रामेछाप बृहत,पकरवास,तिमाल र यासोक) खानेपानी तथा सरसफाइ आयोजना	६०९८३३
१२	३१३११३	p1	तराइ मधेश खानेपानी सुधार कार्यक्रम	३००५५८
१३	३१३१०८	p1	तेश्रो साना शहरि खानेपानी तथा सरसफाइ आयोजना	१६८०६२४
१४	३१३८०१	p1	ग्रामीण खानेपानी आयोजना	४५०००
१५	३१३८०२	p1	खानेपानी तथा सरसफाइ कार्यक्रम	७०८०९९०
१६	३१३८०३	p1	उच्च /मध्यमस्तरिय ठूला खानेपानी आयोजनाहरू	८२५०००
१७	३१३०१२	p1	खानेपानी तथा ढल निकास विभाग	१२२६४९
१८	५०११२८	p1	काठमाण्डौं उपत्यका खानेपानी व्यवस्थापन बोर्ड	६४००००
१९	५०११७७	p1	ढल प्रशोधन केन्द्र	८००००
२०	३१३११४	p1	मेलम्ची खानेपानी आयोजना	५९८४९२९
२१	३१३११५	p1	ग्रामीण खानेपानी तथा सरसफाइ कार्यक्रम	१८०८१०९
२२	५०११३५	p3	काठमाण्डौं उपत्यका खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना निर्देशानालय	३२००००
२३	५०११४५ (क)	p1	काठमाडौं उपत्यका खानेपानी सुधार आयोजना	२०५४०५०
	५०११४५ (ख)		काठमाडौं उपत्यका खानेपानी सुधार आयोजना (Additional Financing)	२४७६९६४
२४	५०११६७	p1	काठमाडौं उपत्यका ढल व्यवस्थापन आयोजना	३०४७९०६
२५	५०११२६	p2	खानेपानी उत्पादन वृद्धि कार्यक्रम	१३२२७००
२६	५०११२७	p2	खानेपानी तथा ढल निकास कार्यक्रम	१४०५००
२७	३१३०११	p1	खानेपानी तथा सरसफाई मन्त्रालय	२७८४१९
			जम्मा	३२१५६५००

खानेपानी तथा सरसफाई मन्त्रालय

आ.व. २०७३-०७४ को रातो किताबमा प्रकाशित बजेट

(रकम रु. हजारमा)

ब.उ.शि.नं.	आयोजना/ कार्यक्रमको नाम	चालु	पूँजीगत	वित्तीय	जम्मा	ने.स.	अनुदान	ऋण
३१३०११	खानेपानी तथा सरसफाई मन्त्रालय	४७,१७९	२३१,२४०		२७८,४१९	२७८,४१९		
	खानेपानी तथा ढल निकास विभाग							
३१३०१२	खानेपानी तथा ढल निकास विभाग	७८,६०९	४४,०४०	०	१२२,६४९	१२२,६४९		
३१३११६	वातावरणीय सरसफाई आयोजना	१७१,५५५	१८७,६००	०	३५९,१५५	२८६,२५५	७२९००	
३१३१०१	राष्ट्रिय सूचना व्यवस्थापन तथा अनुगमन आयोजना	१३,१११	५०	०	१३,१६१	११,१६१	२०००	
३१३१०२	खानेपानी सेवा नियमन तथा पुनर्स्थापना कार्यक्रम	१,९५७	९५१,१००	०	९५३,०५७	९४१,८०७	११२५०	
३१३१०३	डीप ट्युबबेल आयोजना (मर्मत सूधार)	५२६	८८,९१०	०	८९,४३६	८९,४३६	०	
३१३१०४	जनसाधन विकास कार्यक्रम	२०,६४३	२१,०००		४१,६४३	४१,६४३	०	
३१३१०६	खानेपानी तथा गुणस्तर सुधार कार्यक्रम	५,५४२	४००,०००	०	४०५,५४२	३८१,५४२	२४०००	
३१३१०९	जलवायु परिवर्तन प्रभाव न्यूनिकरण तथा उपयुक्त प्रविधि प्रवर्धन कार्यक्रम	१,१८२	१००,०००	०	१०१,१८२	१०१,१८२		
३१३११०	ढल निर्माण तथा प्रशोधन कार्यक्रम	२,१३९	२००,०००	०	२०२,१३९	२०२,१३९		
३१३१०७	दोस्रो साना शहरी खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	४४,६५९	३१५,७९६	०	३६०,४५५	१२२,४३५	२३८०२०	
३१३१११	खानेपानी तथा सरसफाई सह लगानी कार्यक्रम	१४,५५९	७९७,९४०	०	८१२,४९९	८१२,४९९		
३१३११२	सुख्खा क्षेत्र खानेपानी आयोजना (रामेछाप वृहत्, पकरवास, तिमाल र यासोक)	१५,९७४	५९३,८५९	०	६०९,८३३	६०९,८३३		
३१३११३	तराई-मधेश खानेपानी सुधार कार्यक्रम	५५८	३००,०००	०	३००,५५८	३००,५५८		
३१३१०८	तेस्रो साना सहरी खानेपानी तथा सरसफाई	६०,५१३	१,६२०,१११		१,६८०,६२४	४३२,२८४	७३	१२४८२६७

	आयोजना							
३१३८०१	ग्रामीण खानेपानी आयोजना	०	४५,०००	०	४५,०००		४५०००	
३१३८०२	खानेपानी तथा सरसफाई कार्यक्रम	६४४,८३६	६,४३६,१५४	०	७,०८०,९९०	३,०८०,९९०		४००००००
३४७८०५	उच्च मध्यम स्तरीय ठूला खानेपानी आयोजनाहरु	०	८२५,०००	०	८२५,०००	८२५०००		
	खानेपानी विभागको जम्मा	**१,०७६,३६३**	**१२,९२६,५६०**	०	**१४,००२,९२३**	**८,३६१,४१३**	**३९३,२४३**	**५,२४८,२६७**
	ग्रामीण खानेपानी तथा सरसफाई कोष							
३१३११५	**ग्रामीण खानेपानी तथा सरसफाई कोष**	१२५,८१२	१,६८२,२९७		१,८०८,१०९	२०१२६९	५००८६९	११०५९७१
	मेलम्ची खानेपानी विकास समिति							
३१३११४	*मेलम्ची खानेपानी आयोजना	७३,११३	५,९११,८१६	०	५,९८४,९२९	२,०७०,३०२		३९१४६२७
	जम्मा	**१,३२२,४६७**	**२०,७५१,९१३**	०	**२२,०७४,३८०**	**१०,९११,४०३**	**८९४,११२**	**१०,२६८,८६५**
	सिलिङ्	**१४३७४००**	**१३५८१९२४**		**१५०१९३२४**	**८६८२९८६**	**३४१६१९**	**५९९४७१९**
	फरक	**-११४,९३३**	**७,१६९,९८९**	०	**७,०५५,०५६**	**२,२२८,४१७**	**५५२,४९३**	**४,२७४,१४६**

वित्तीय तर्फ

	काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी व्यवस्थापन बोर्ड		जम्मा	ने.स.	अनुदान	ऋण	निश्चित कार्यक्षेत्र तोकिएका आयोजनाहरु	३,४०४,८७५
५०११७७	ढल प्रशोधन केन्द्र		८००००	८००००			मेलम्ची र निश्चित कार्यक्षेत्र बाहेक अन्यको जम्मा	२२,७६६,६९६
५०११२८	काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी व्यवस्थापन बोर्ड		६४००००	६४००००				
	जम्मा		७२००००	७२००००				
	नेपाल खानेपानी संस्थान							
५०११२६	खानेपानी उत्पादन वृद्धि कार्यक्रम		१३२२७००	१३२२७००				
५०११२७	खानेपानी तथा ढल निकास कार्यक्रम				१४०५००	१४०५००		
	जम्मा				१४६३२००	१४६३२००		
	आयोजना कार्यान्वयन निर्देशनालय							
५०११३५	काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना निर्देशनालय				३२०,०००	१०५,५९९		२१४४०१
५०११४५	काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी सुधार आयोजना				४५३१०१४	७२४४५५		३८०६५५९
५०११६७	काठमाण्डौ उपत्यका ढल व्यवस्थापन आयोजना				३,०४७,९०६	९४४,४३०		२,१०३,४७६
	जम्मा				७,८९८,९२०	१,७७४,४८४	0	६,१२४,४३६

चालु बजेट

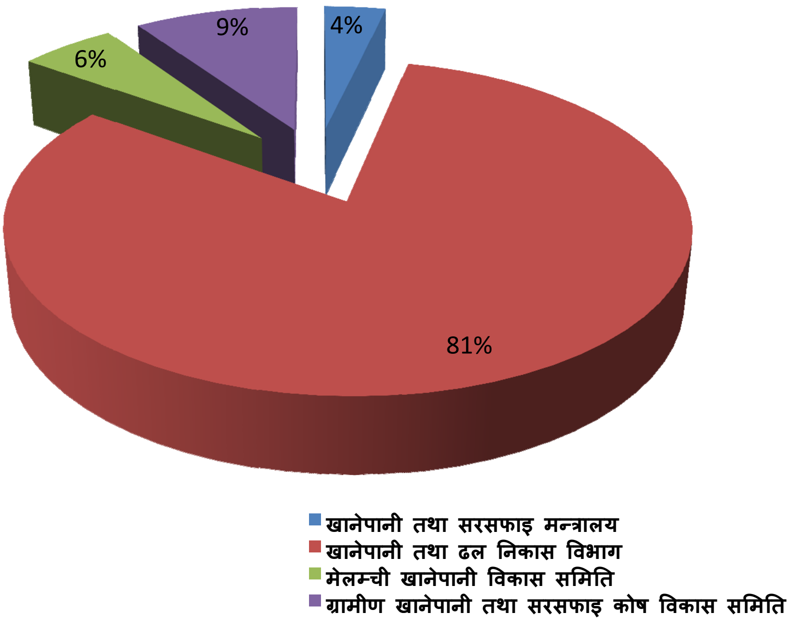

पुँजीगत बजेट

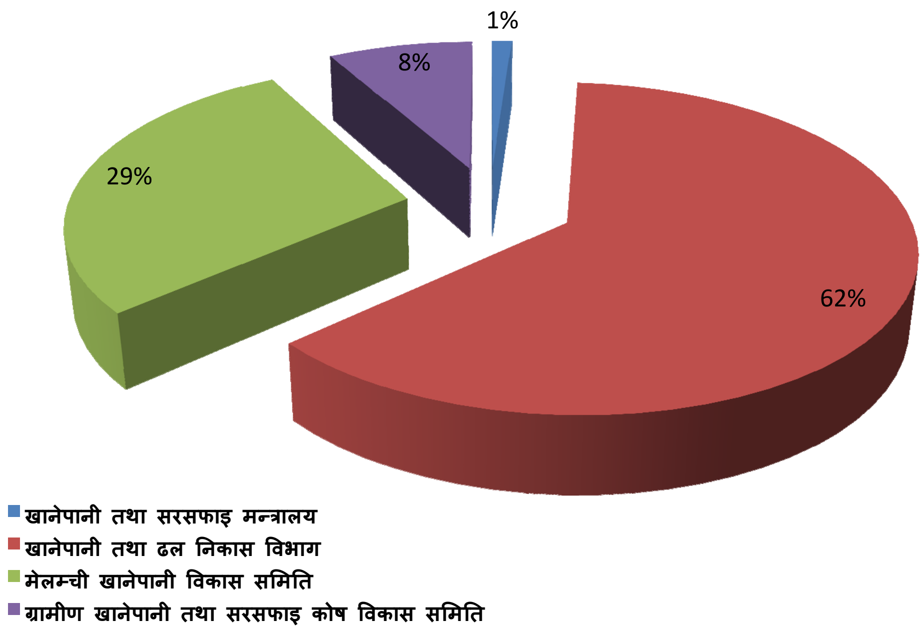

विनियोजन तर्फको बजेट

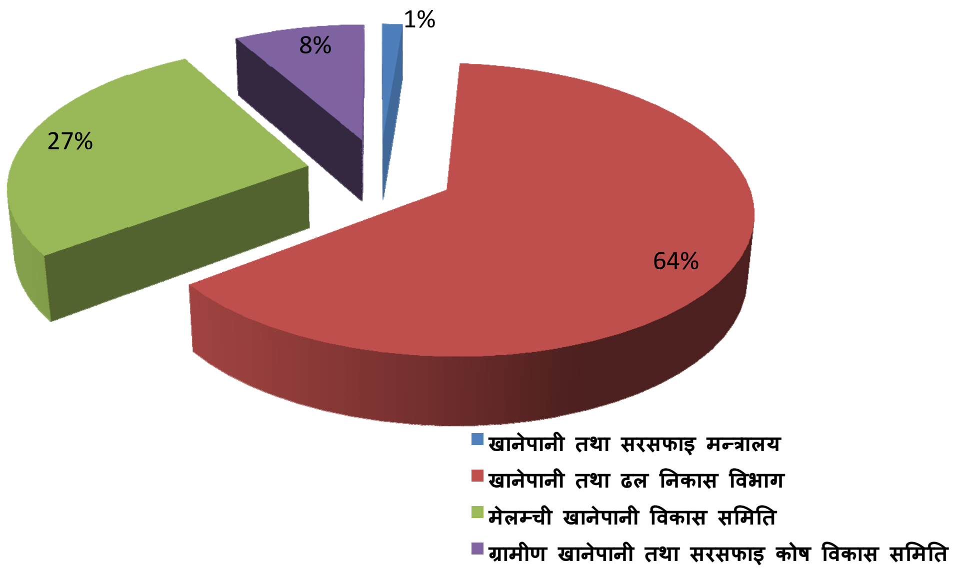

वित्तिय तर्फको वजेट

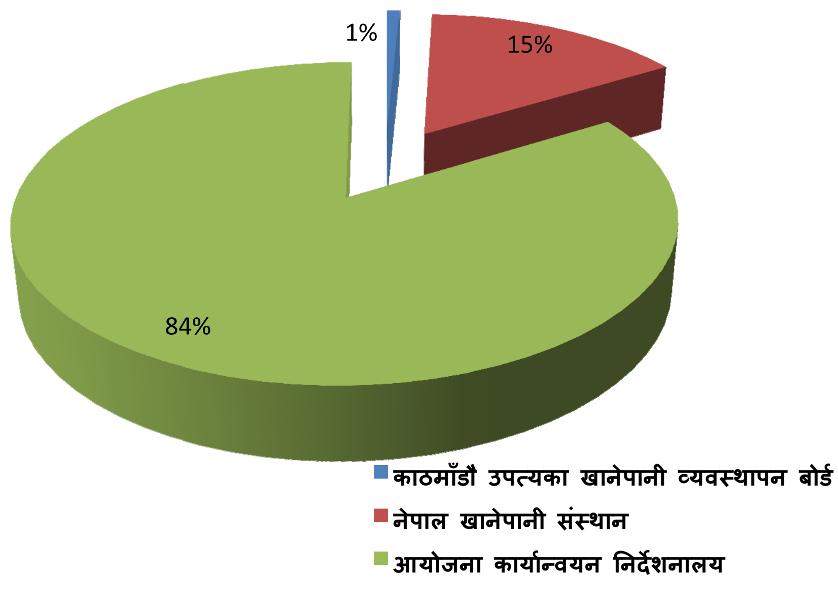

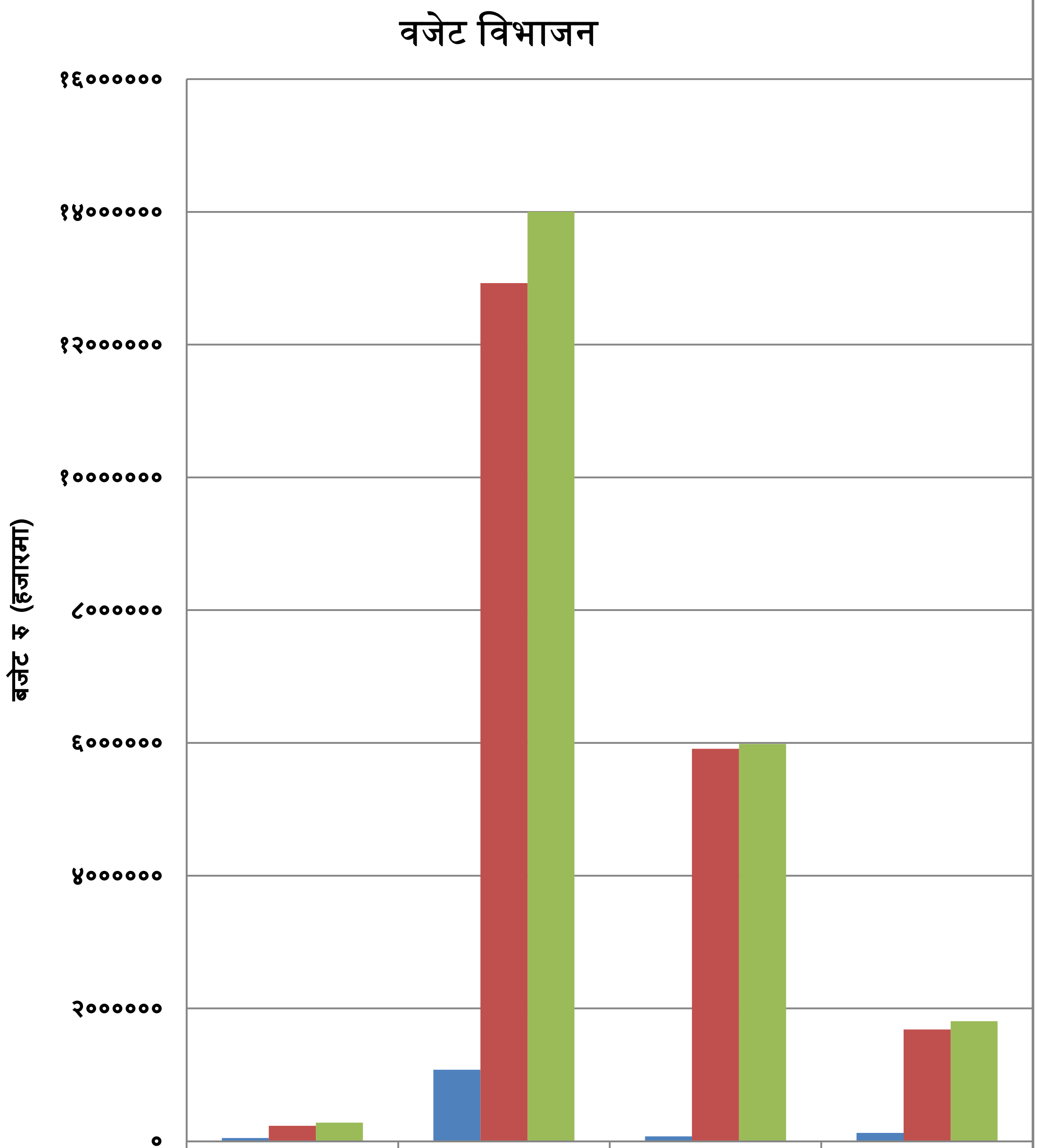

	खानेपानी तथा सरसफाइ मन्त्रालय	खानेपानी तथा ढल निकास विभाग	मेलम्ची खानेपानी विकास समिति	ग्रामीण खानेपानी तथा सरसफाइ कोष विकास समिति
चालु बजेट	४७१७९	१०७६३६३	७३११३	१२५८१२
पूजिगत बजेट	२३१२४०	१२९२६५६०	५९११८१६	१६८२२९७
विनियोजन	२७८४१९	१४००२९२३	५९८४९२९	१८०८१०९

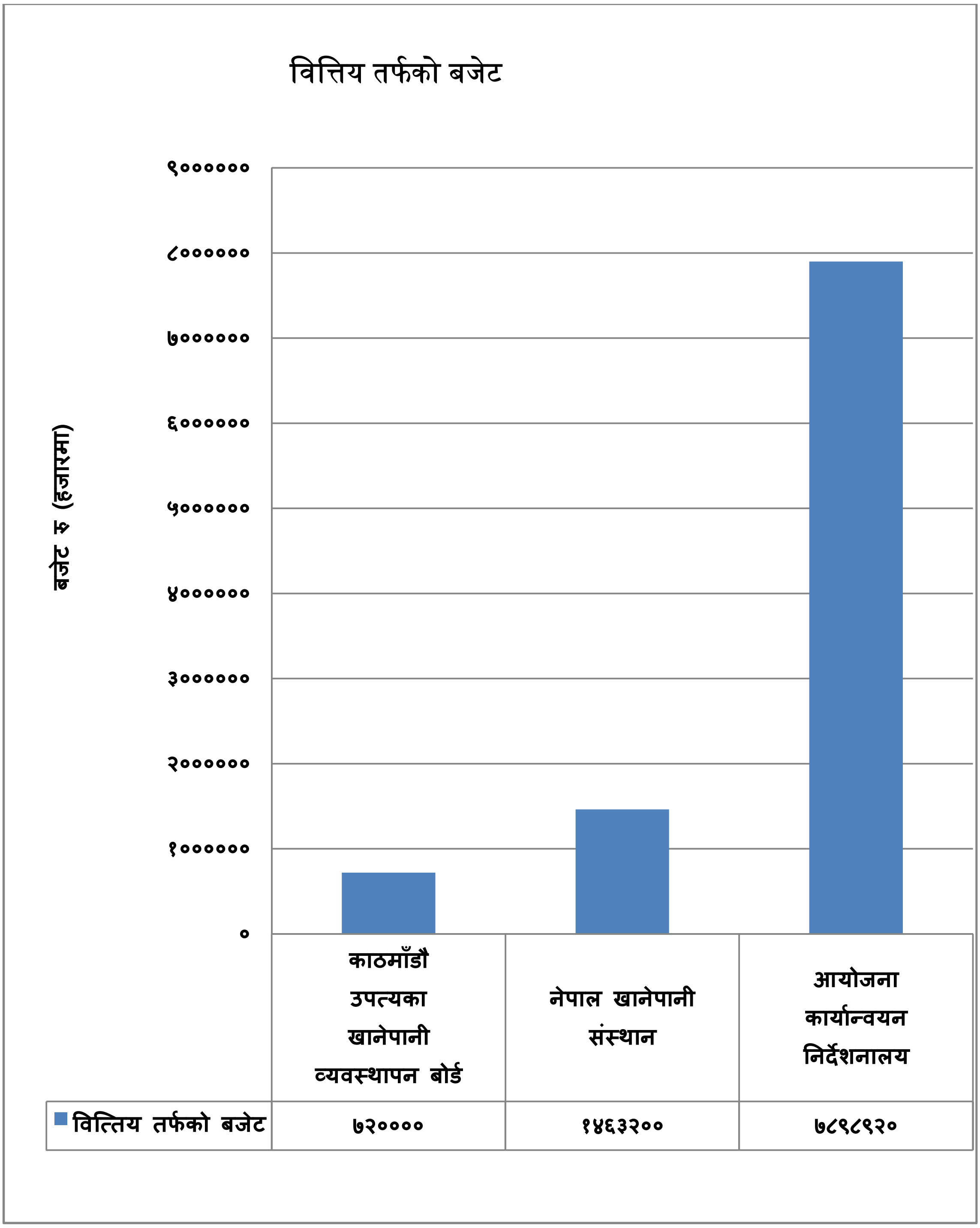
वित्तिय तर्फको बजेट
बजेट रु (हजारमा)
९००००००
८००००००
७००००००
६००००००
५००००००
४००००००
३००००००
२००००००
१००००००
०
काठमाँडौ उपत्यका खानेपानी व्यवस्थापन बोर्ड
नेपाल खानेपानी संस्थान
आयोजना कार्यान्वयन निर्देशनालय
वित्तिय तर्फको बजेट
७२००००
१४६३२००
७८९८९२०

खानेपानी तथा सरसफाइ मन्त्रालयको निकायगत बजेट (रु हजारमा)

निकाय	वार्षिक वजेट	चौमासिक वजेट	चौमासिक खर्च	वार्षिक खर्च प्रतिशत	चौमासिक खर्च प्रतिशत	कैफियत
खानेपानी तथा सरसफाई मन्त्रालय	२७८४१९	२९७९८	१२८६९	१६.४१	४३.१९	२० करोड रुपिया भौतिक पुर्वाधार तथा यातायत मन्त्रालयमा दिने
श्री खानेपानी तथा ढल निकास विभाग	१४००२९२३	३१६०८५४	९९५३०५	७.११	३१.४९	
श्री मेलम्ची खानेपानी विकास समिति	५९८४९२९	२०१०१७८	१०४६७५३	१७.४९	५२.०७	
श्री आयोजना कार्यान्वयन निर्देशनालय	७८९८९२०	११६२१५४	८४४१०७	१०.६९	७२.६३	
श्री काठमाडौँ उपत्यका खानेपानी व्यवस्थापन बोर्ड	७२००००	५६०००	५००००	६.९४	८९.२९	
श्री नेपाल खानेपानी संस्थान	१४६३२००	३६९२६०	०	०.००	०.००	बजेट निकासा नभएको
श्री ग्रामीण खानेपानी तथा सरसफाइ कोष विकास समिति	१६४२४४६	३८८९६६	२७०९२१	१६.४९	६९.६५	
श्री ग्रामीण खानेपानी तथा सरसफाइ सुधार आयोजना कम्पोनेन्ट २	१६५६६३	४३४०६	६४५६	३.९०	१४.८७	DSOS Consultancy को नियुक्ति हुन नसकेको (प्रकृयामा रहेको)
जम्मा	**३२१५६५००**					

चौमासिक वजेट र खर्च

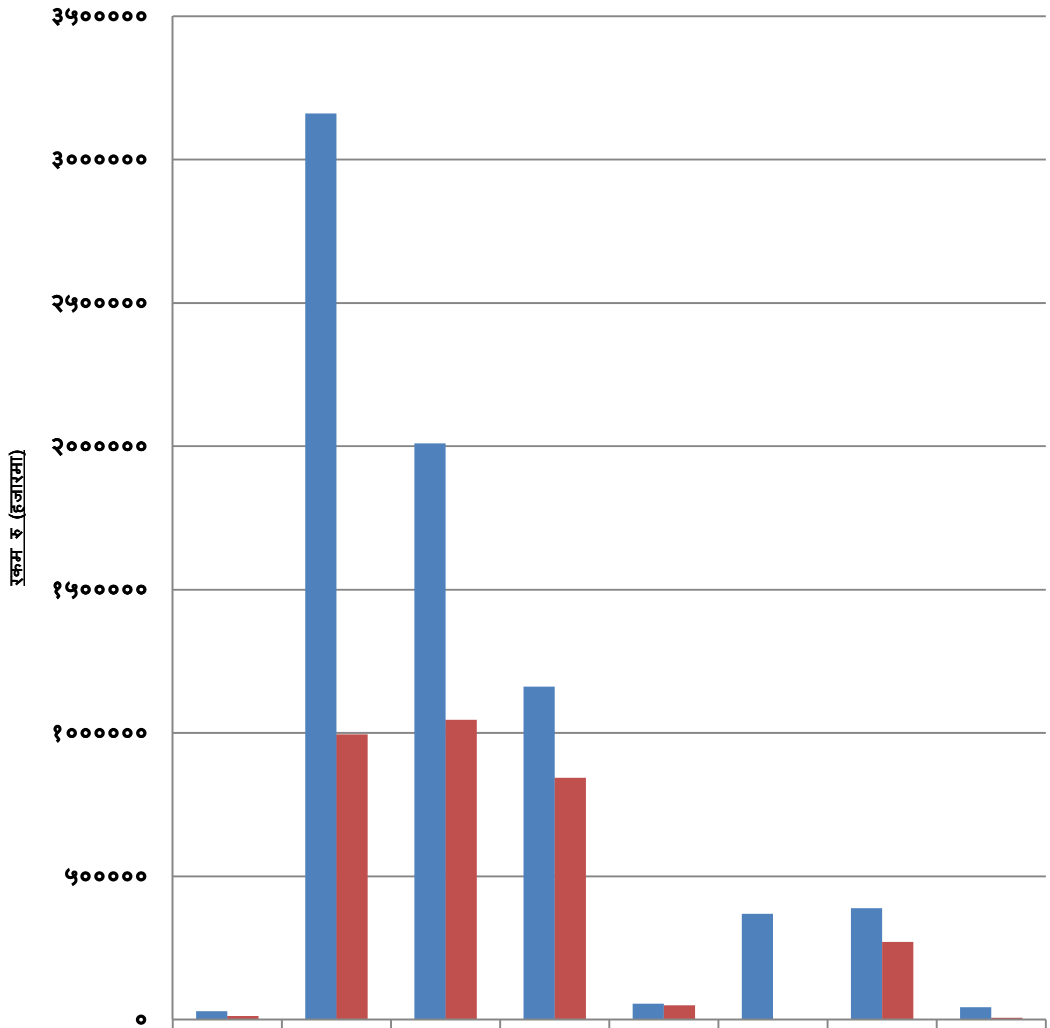

	खानेपानी तथा सरसफाई मन्त्रालय	श्री खानेपानी तथा ढल निकास विभाग	श्री मेलम्ची खानेपानी विकास समिति	श्री आयोजना कार्यान्वयन निर्देशनालय	श्री काठमाडौं उपत्यका खानेपानी व्यवस्थापन बोर्ड	श्री नेपाल खानेपानी संस्थान	श्री ग्रामीण खानेपानी तथा सरसफाइ कोष विकास समिति	श्री ग्रामीण खानेपानी तथा सरसफाइ सुधार आयोजना कम्पोनेन्ट २
चौमासिक वजेट	२९७९८	३१६०८५४	२०१०१७८	११६२१५४	५६०००	३६९२६०	३८८९६६	४३४०६
चौमासिक खर्च	१२८६९	९९५३०५	१०४६७५३	८४४१०७	५००००	०	२७०९२१	६४५६

प्रथम चौमासिक भौतिक तथा वित्तीय प्रगति

सि.नं.	निकायहरु/कार्यालयहरु	भौतिक लक्ष्य	भौतिक प्रगति	वित्तीय लक्ष्य रु हजारमा	वित्तीय खर्च रु हजारमा	वित्तिय प्रगति %
१	खानेपानी तथा सरसफाई मन्त्रालय	१००	१.०५	२९७९८	१२८६९	४३.१८
२	श्री खानेपानी तथा ढल निकास विभाग	१००	६७.३४	३१६०८५४	९९५३०५	३१.४९
३	श्री मेलम्ची खानेपानी विकास समिति	१००	८४.५४	२०१०१७८	१०४६७५३	५२.०७
४	श्री आयोजना कार्यान्वयन निर्देशनालय	१००	९०.५६	११६२१५४	८४४१०७	७२.६३
५	श्री काठमाडौँ उपत्यका खानेपानी व्यवस्थापन बोर्ड	१००	९६.०२	५६०००	५००००	८९.२८
६	श्री नेपाल खानेपानी संस्थान	१००	१००	३६९२६०	०	०.००
७	श्री ग्रामीण खानेपानी तथा सरसफाइ कोष विकास समिति	१००	७२.५६	३८८९६६	२७०९२१	६९.६५
८	श्री ग्रामीण खानेपानी तथा सरसफाई सुधार आयोजना२कम्पोनेन्ट -	१००	३८.३९	४३४०६	६४५६	१४.८७

निकायगत प्रथम चौमासिक प्रगति विवरण

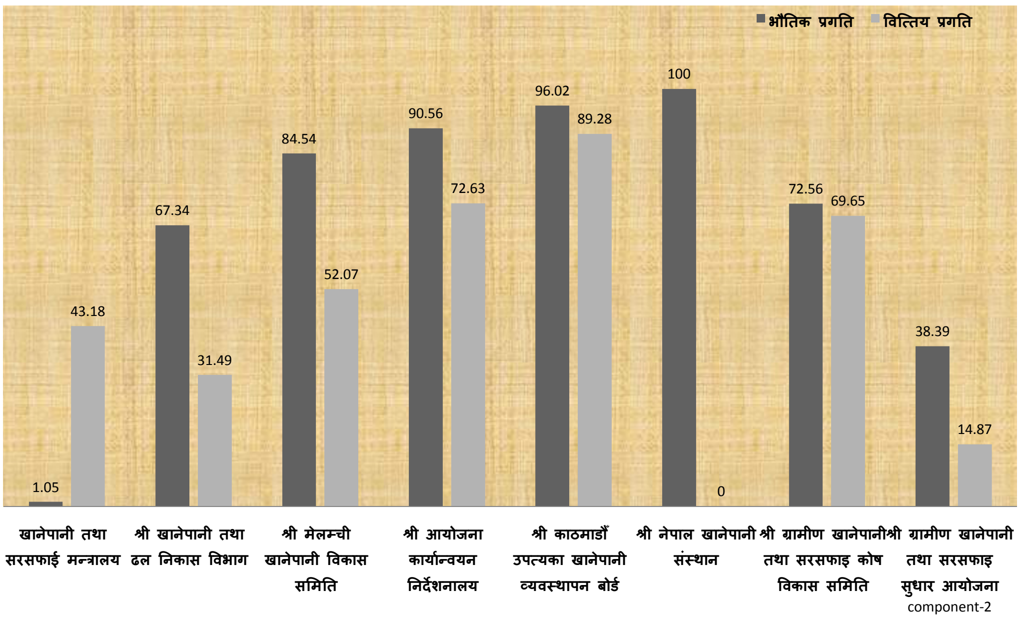

प्रथम चौमासिक प्रगति प्रतिवेदन सारांश

आ.व. २०७३।७४

क्रम सङ्ख्या	बजेट उ.शी नं	कार्यक्रम आयोजनाको नाम	इकाइ	बार्षिक लक्ष्य			प्रथम चौमासिक लक्ष्य			प्रथम चौमासिक प्रगति				प्रतिवेदन अवधि सम्म यस आव को प्रगति			सूचकमा आधारित प्रमुख प्रतिफल/ उपलब्धि	कैफियत
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	खर्च	खर्च प्रतिशत	भारित प्रतिशत	खर्च	खर्च प्रतिशत		
																		१६
१	३१३११६	वातावरणिय सरसफाई आयोजना	प्रतिशत	१००	१००	३५९,१५५	६.१८	६.१८	२२,२१०	४.३३	४.३३	१,५००	६.७५	४.३३	१,५००.००	०.४२		यस अवधिमा ३३ न.पा., १६६ गा.बि.स. खुल्ला दिशामुक्त क्षेत्र घोषणा भएको।
२	३१३१०१	राष्ट्रिय सुचना व्यवस्थापन तथा अनुगमन आयोजना	प्रतिशत	१००	१००	१३,१६१	२१.३९	२१.३९	१,२५७	११.८६	११.८६	३९.०	३.१०	११.८६	३९.०	०.३०		खानेपानी तथा सरसफाइको तथ्याङक अध्यावधिक गर्ने काम भइरहेको ।
३	३१३१०२	खानेपानी सेवा नियमन तथा पुनर्स्थापन कार्यक्रम	प्रतिशत	०	०	९५३,०५७	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००		कार्यक्रम स्वीकृत हुने क्रममा रहेको
४	३१३१०३	डिप टयूवेल आयोजना (मर्मत सुधार)	प्रतिशत	१००	१००	८९,४३६	३२.११	३२.११	२८,७१४	२४.७२	२४.७२	८,३८६	२९.२१	२४.७२	८३८६	९.३८		
५	३१३१०४	जनसाधन विकास कार्यक्रम	प्रतिशत	१००	१००	४१,६४३	११.४०	११.४०	४,७४८	९.३७	९.३७	१,४४०	३०.३३	९.३७	१४४०	३.४६		तालिमहरू सञ्चालन गरी ११५ जना लाइ तालिम दिईएको ।
६	३१३१०६	खानेपानी गुणस्तर सुधार कार्यक्रम	प्रतिशत	१००	१००	४०५,५४२	१७.६९	१७.६९	७१,७३०	११.५२	११.५२	१३,९०४	१९.३८	११.५२	१३९०४	३.४३		आयोजनाहरूको कार्यक्रम स्विकृत भइ जिल्लाहरूमा पुगिसकेको र निर्माण कार्यको लागि ठेक्का पट्टा / उपभोक्ता संस्थाहरूसङ्ग सम्झौता प्रकृयामा रहेको ।
७	३१३१०९	जलवायु परिवर्तन प्रभाव न्यूनिकरण तथा उपयुक्त प्रविधि प्रबर्द्धन आयोजना	प्रतिशत	१००	१००	१०१,१८२	१०.९३	१०.९३	११,०५९	९.३२	९.३२	७,०९८	६४.१८	९.३२	७०९८	७.०२		जिल्ला स्तरिय आयोजनाहरूको उपभोक्ता समिति सङ्ग सम्झौता लगायतका कमहरू भइरहेको , विभागको क्रियाकलापहरूको TOR तयारी हुँदै ।
८	३१३११०	ढल निर्माण तथा प्रशोधन कार्यक्रम	प्रतिशत	१००	१००	२०२,१३९	१८.४५	१८.४५	३७,२९६	१०.०५	१०.०५	२,३७८	६.३८	१०.०५	२३७८	१.१८		क्रमागत आयोजनाहरू सञ्चालनमा रहेको, नया आयोजनाहरूको डिपीआर

																		तयार हूदै ।
९	३१३१०७	दोश्रो साना शहरि खानेपानी तथा सरसफाइ आयोजना	प्रतिशत	१००	१००	३६०,४५५	४१.४८	४१.४८	१४९,४९९	२८.९१	२८.९१	९८,१४५	६५.६५	२८.९१	९८१४५	२७.२३		यस आ.व. मा २ वटा सहीत हाल सम्म १8 वटा आयोजनाहरू सम्पन्न भएको ।३ उप आयोजनाको निर्माण कार्य अन्तिम चरणामा पुगेको।
१०	३१३१११	खानेपानी तथा सरसफाइ सह–लगानी कार्यक्म	प्रतिशत	१००	१००	८१२,४९९	१७.०१	१७.०१	१३८,१८३	१४.९७	१४.९७	३७,४९४	२७.१३	१४.९७	३७४९४	४.६१		हर्नामाडी आयोजनाको कामहरु समपन्न भइ भुक्तानी हुन बाकी। ११वटा आयोजनाको DPR अन्तिम चरणमा रहेको,२ वटा आयोजनाको DPR तयारिकार्यकोलागि प्रस्ताव पेश भएको
११	३१३११२	सुक्खाक्षेत्र (रामेछाप बृहत,पकरवास,तिमाल र यासोक) खानेपानी तथा सरसफाइ आयोजना	प्रतिशत	१००	१००	६०९,८३३	२६.२२	२६.२२	१५९,९००	१८.५१	१८.५१	१९,८९८	१२.४४	१८.५१	१९८९८	३.२६		रामेछाप बृहत र तिमाल बृहतको ल.इ.revise भइरहेको,यासोकको tender invitation भएको,तानसेन कालिगण्डकी पाल्पाको काम शुरु चरणमा रहेको।
१२	३१३११३	तराइ मधेश खानेपानी सुधार कार्यक्रम	प्रतिशत	१००	१००	३००,५५८	२५.८५	२५.८५	७७,६८५	१३.००	१३.००		०.००	१३.००		०.००		Consultant नियुक्तिको लागि RFP मुल्याङ्कनको कार्य भइरहेको
१३	३१३१०८	तेश्रो साना शहरि खानेपानी तथा सरसफाइ आयोजना	प्रतिशत	१००	१००	१,६८०,६२४	४५.१६	४५.१६	७५८,९२५	२८.६६	२८.६६	३४८,१७०	४५.८८	२८.६६	३४८१७०	२०.७२		७ वटा आयोजनाहरूलाइ निर्माणको दोश्रो चरणमा लैजान निर्माण कार्य सूचारू रूपमा भइरहेको ।
१४	३१३८०१	ग्रामीण खानेपानी आयोजना	प्रतिशत	१००	१००	४५,०००	२६.५९	२६.५९	११,९६५	२५.७६	२५.७६	१०,५४७	८८.१५	२५.७६	१०५४७	२३.४४		यस अवधिमा २ वटा खा.पा.यो सम्पन्न भएको।
१५	३१३८०२	खानेपानी तथा सरसफाइ कार्यक्रम	प्रतिशत	१००	१००	७,०८०,९९०	२३.६५	२३.६५	१,३९३,२२५	१६.१३	१६.१३	३६७,७६५	२६.४०	१६.१३	३६७७६५	५.१९		वार्षिक कार्यक्रम बमोजिम निर्माण कार्यको सम्झौता भएको र खानेपानीका पाइप, फिटिंग्स लगायत सामाग्रीहरू उपलव्धीको कारवाही अघि बढेको ।
१६	३१३८०३	उच्च /मध्यमस्तरिय ठूला खानेपानी आयोजनाहरू	प्रतिशत	१००	१००	८२५,०००	२६.२९	२६.२९	२३५,४७९	१६.५२	१६.५२	५३,४०९	२२.६८	१६.५२	५३४०९	६.४७		वार्षिक कार्यक्रम बमोजिम निर्माण कार्यको सम्झौता भएको र खानेपानीका पाइप, फिटिंग्स लगायत सामाग्रीहरू उपलव्धीको कारवाही अघि बढेको ।

१७	३१३०१२	खानेपानी तथा ढल निकास विभाग	प्रतिशत	१००	१००	१२२,६४९	५६.४६	५६.४६	५८,९७९	३५.१९	३५.१९	२५,१३२	४२.६१	३५.१९	२५१३२	२०.४९		विभागको परिसरमा कार्यालय भवन निर्माण कार्य अन्तिम चरण रहेको।
१८	५०११२८	काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी व्यवस्थापन वोर्ड		१००	१००	६४०,०००		४०.००	५६,०००		४०.००	५०,०००	८९.२९	१००.००	५००००	७.८१		
१९	५०११७७	ढल प्रशोधन केन्द्र		१००	१००	८०,०००												
२०	३१३११४	मेलम्ची खानेपानी आयोजना			३३.७२	५,९८४,९२९		११.२०	२,०१०,१७८.००		९.४७	१,०४६,७५३	५२.०७		१,०४६,७५३.००	१७.४९०		
२१	३१३११५	ग्रामीण खानेपानी तथा सरसफाइ कार्यक्रम			२२.००	१८०८१०९		२.५८	३८८९६६		१.८०	२७०९२१	६९.६५	७२.५६	२७०,९२१.००	१४.९८		
२२	५०११३५	काठमाण्डौं उपत्यका खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना निर्देशानालय			२.०७	३२००००		०.७९४	१२५३००		०.६५	०.००	०.००	३१.४०	०.००	१७.०४		
२३	५०११४५(क)	काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी सूधार आयोजना			३२.४६	२०५४०५०.००		६.५९	४२२६७१.००		६.५९	४२२७७१	१००.०२	२०.३०	९०२६९७.००	४३.९५		
	५०११४५(ख)	काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी सूधार आयोजना (Additional Financing)			२२.५७	२४७६९६४.००		४.२६	४९८३३७.००		३.२०	२९७८३६	५९.७७	१४.१८	२९७८३६.००	१२.०२		
२४	५०११६७	काठमाण्डौ उपत्यका ढल व्यवस्थापन आयोजना			२०.२४	३०४७९०६		१.०८	११५८४६		१.०८	१२३५००	१०६.६१	५.३४	२९७८३६.००	१०.१०		
२५	५०११२६	खानेपानी उत्पादन वृद्धि कार्यक्रम			१००.००	१३२२७००		१०.००	१३२२७०		१०.००	०	०.००	२८.००	०			निकासा प्राप्त नभएको ।
२६	५०११२७	खानेपानी तथा ढल निकास कार्यक्रम			१००.००	१४०५००		१०.००	१४०५०		१०.००	०	०.००	२६.००	०			
२७	३१३०११	खानेपानी तथा सरसफाई मन्त्रालय			१००.००	२७८४१९		३८.००	२९७९८		१६.४१	१२८६९	४३.१९	०.४०	१२८६९	४.६२		
		जम्मा				३२१५६५००			६९५४२७०			३२१९९५५			३८७४२१७			

प्रथम चौमासिक भौतिक प्रगति प्रतिशत=७१.१४ %

प्रथम चौमासिक वित्तीय प्रगति प्रतिशत=४६.३%

खानेपानी तथा सरसफाई मन्त्रालयको आ.व. २०७३।७४ को प्रथम चौमासिकको उल्लेखनीय उपलब्धीहरु

क्र.सं.	निकाय	कार्यक्रम	उपलब्धी
१	**खानेपानी तथा ढल निकास विभाग**	वातावरणीय सरसफाई आयोजना	३३ न.पा., १६६ गा बि स खुल्ला दिशामुक्त क्षेत्र घोषणा।
		दोस्रो साना शहरी खा .पा . .आ	१८ आयोजनाहरु समपन्न, ३ आयोजनाको काम अन्तिम चरणमा ।
		खानेपानी तथा सरसफाई सह-लगानी का.	११ वटा आयोजनाको DPR अन्तिम चरणमा, २ वटा (DPR) को लागी प्रस्ताव पेश ।
		सुक्खा क्षेत्र खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	रामेछाप बृहत र तिमाल बृहतको ल.इ.revise भइरहेको,यासोकको tender invitation भएको,तानसेन कालिगण्डकी पाल्पाको काम शुरु चरणमा रहेको ।
		तराइ मधेश खानेपानी सुधार कार्यक्रम	Consultant नियुक्तिको लागि RFP मुल्याङ्कनको कार्य भइरहेको ।
		तेश्रो साना शहरि खानेपानी तथा सरसफाइ आयोजना	७ वटा आयोजनाहरूलाइ निर्माणको दोश्रो चरणमा लैजान निर्माण कार्य सूचारू रूपमा भइरहेको ।
२	**मेलम्ची खानेपानी विकास समिति**	मेलम्ची खानेपानी आयोजना	–हेडवर्क्स निर्माण कार्यको १००० घ.मि. ओपन कट भएको र RL१४६५ मी. सम्ममा रक सपोर्टको काम भएको । Headworks Access road मा ३५ घ .मी. Gabion निर्माण गर्ने कार्य सम्पन्न भएको । – चालु आमीटर समेत गरी जम्मा ३२७०ब मा . सुरुङ्ग निर्माण भएको .मी २११९३ । –चालु आ.ब. को हालसम्ममा३२१२ घ.मी. समेत समग्रमा२०२५० घ.मी. क्रक्रिट ढलान कार्य सम्पन्न भएको छ । हालसम्म ९८५ कार्य सम्पन्न ।
३	**आयोजना कार्यान्वयन निर्देशानालय**	काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी सुधार आयोजना	वितरण संजाल प्रणालीको ३ प्याकेजको कार्य शूरु भई जम्मा ६७३ कि.मि. मध्ये ४२७ कि.मि. पाइप जडान भइसकेको । थोक वितरण प्रणाली विस्तार कार्य अन्तर्गत बिभिन्न तिनवटा प्याकेजको निर्माण कार्य सम्झौता भई ४०० देखि १४०० मि.मि. व्यासको पाइप ५१ कि.मि. मध्ये २१ कि.मि. विछ्याउने तथा ६ स्थानमा रिजरभ्वायर ट्यांक निर्माण कार्य संचालन भई करिव ६४ प्रतिशत कार्य सम्पन्न भएको ।

		काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी सुधार आयोजना (Additional Financing)	थोक वितरण प्रणाालाी विस्तार कार्यको लागि सम्झौता भई पाइप उपलव्धी गर्ने काम भएको र विभिन्न ३ :थानमा रिजरभ्वायर ट्याङ्क निर्माण कार्य गर्ने मध्ये भक्तपूरको टिगीनी निर्माण कार्य शुरु भएको । वितरण संजाल प्रणाालीको कार्य गर्दा भत्कीएको सडकको पुनरस्थापन गर्नको गरिएको वोलपत्र सम्झौता भइ निर्माण कार्य शूरु गर्न तयारी भएको ।
		काठमाण्डौ उपत्यका ढल व्यवस्थापन आयोजना	गुह्येश्वरीको ढल प्रशोधन केन्द्रको बोलपत्र सम्झौता भै निर्माण पुर्व गरिने सर्भेक्षण भइ डिजाइन कार्य भइरहेको । सल्लाघारी, कोड्कू र धोबीघाट ढल प्रशोधन केन्द्र निर्माण कार्यको बोलपत्र सम्झौता गर्नको लागि Letter या Acceptance दिएको हनूमन्तेको किनारमा इन्टरसेप्टर निर्माणको लागि ठेकेदार संग सम्झैाता भइ निर्माण कार्य शूरु भएको । मनोहरा नदीको किनारमा इन्टरसेप्टर निर्माणको लागि ठेकेदार संग सम्झैाता भइ निर्माण कार्य शूरु गर्ने तयारी भएको ।
४	**ग्रामीण खानेपानी तथा सरसफाइ कोष विकास समिति**	ग्रामीण खानेपानी तथा सरसफाइ कार्यक्रम	यस अवधिमा १६ वटा खानेपानी तथा सरसफाइ आयोजनाहरू सम्पन्न भई १९२१७ ग्रामीण जनता सुरक्षित खानेपानीबाट लाभान्वित भएका छन् । प्रत्येक धरधुरीमा धरायसी शौचालय निर्माण भई खुल्ला दिसामुक्तर खुल्ला दिसामुक्त पश्चातको पूर्ण सरसफाइ घोषणाको कार्यक्रम शुरु हुने क्रममा रहेको । यस मंसिर महिनामा ललितपुरको ३, रौतहट १ तथा धादिङको १ गा।वि।स। खुल्ला दिसामुक्त घोषणा भएको । दशौं समूहमा बिकास चरणको ५६२ आयोजनाहरूको सम्झौंता गरि विस्तृत सर्भे डिजाइन, लतयार .इ., निर्माण पूर्वका तालिमहरु, समुदायको नगद जम्मा गर्ने आदि कार्य शुचारू रहेको । खुला दिसा मुक्त र खुला दिसा मुक्त पश्चातको पूर्ण सरसफाइ कार्यक्रमको लागि ४०१ वटा गा .पा.र न .स.वि. वटा सहयोगी संस्था संग सम्झौता भइ १०७वार्ड लागि कार्य अधि बढेको । ५६२ आयोजनाका करिव ५००० उपभोक्ता समितिका पदाधिकारी लगायत उपभोक्ता लाई क्षमता अभिबृद्धि सम्बन्धि तालिम दिइएको । सहयोगी संस्थाका १४२ जना ईन्जिनियर तथा १६४ जना वास अफिसर कर्मचारीहरूलाई कार्यक्रम संचालन सम्बन्धि तालिम दिइएको ।

समस्याहरु तथा समाधानका उपायहरु

सि.नं.	निकायहरु/ कार्यालयहरु	समस्या	समाधानको उपाय
१	खानेपानी तथा सरसफाई मन्त्रालय	कार्यस्थलको अभाव	मन्त्रालयको सभाकक्ष बनाउन राजनैतिक र प्रशासनिक पहल हुनुपर्ने ।
२	श्री खानेपानी तथा ढल निकास विभाग	आयोजनाको लागतको तुलनामा बजेट बिनियोजन ज्यादै न्यून भएको हुंदा सञ्चालित आयोजना सम्पन्न हुन धेरै बर्ष लाग्ने गरेको ।	
		सन् २०१७ सम्ममा २७ प्रतिशत जनतालाइ मध्यम तथा उच्च स्तरिय खानेपानी सेवा पुर्याउने राष्ट्रिय लक्ष्य हासिल गर्न भनिएकोमा हाल सम्म १५ % लाई मात्र उपलब्ध भएको ।	खानेपानी गुणस्तर सुधार कार्यक्रम सञ्चालन गरीएको ।खानेपानी सुरक्षा योजना(WSP) प्रत्येक जिल्लामा कम्तिमा तिनवटा स्किमहरूमा सञ्चालन गरिएको ।
		प्राविधिक जनशक्तिको अभाव	इन्जनियरहरु काजमा खटाइदिन निवेदन गरेको
		सुपरिवेक्षण तथा परामर्श सेवाको कमि	परामर्श सेवा नियुक्ति गर्ने प्रक्रिया मा रहेको
३	श्री मेलम्ची खानेपानी विकास समिति	– सिन्धु ग्याल्थुम खण्ड तथा सुन्दरीजल सिन्धु खण्डको बिभिन्न चेजेजहरुमा कमजोर चट्टान भेटिएको । – निर्माण व्यवसायीले श्रोत परिचालन गर्न नसकेको । – उपकरणहरुको Breakdown भएको ।	-निर्माण सामाग्रीको प्रयाप्त भण्डारण गर्न निर्माण व्यवसायीलाई आवश्यक व्यवस्था मिलाउन निर्देशन दिइएको । -थप उपकरणको व्यवस्था गर्न निर्देशन गरिएको । – कमजोर चट्टान रहेको स्थानमा सुरुङ्ग खन्ने कार्यका लागि बैकल्पिक उपायहरुको अध्ययनका लागि निर्माण व्यवसायी तथा परामर्शदातालाई निर्देशन गरिएको ।
४	श्री आयोजना कार्यान्वयन निर्देशनालय	सडक खन्ने स्वीकृतीमा जटिलता र सडक विस्तारका कारण पाईप लाईन विछ्याउने कार्यको समन्वय गर्न समय तथा कार्य लागत थप लाग्ने गरेको Utility relocation गर्न Design Review गर्नुपर्ने । अन्तर निकाय समन्वयको कमी ।	
५	श्री काठमाडौं उपत्यका खानेपानी व्यवस्थापन बोर्ड	कानूनी जटिलताले गर्दा जग्गा सुरक्षा तथा जग्गा अधिग्रहण कार्यमा ढिलाई ।	विभिन्न सम्वन्धित निकायहरुसँग समन्वय गरी समाधानका लागि प्रयास गरिएको ।
६	श्री नेपाल खानेपानी संस्थान		
७	श्री ग्रामीण खानेपानी तथा सरसफाइ कोष विकास समिति	खास उल्लेखनीय समस्या यस अवधिमा देखानपरेको ।	

बेरुजु अंक र फछ्र्यौट स्थिति

सि .नं.	निकायहरु /कार्यालयहरु	बेरुजु अंक रु हजारमा	फछ्र्यौट अंक रु हजारमा	फछ्र्यौट प्रतिशत (%)
१	खानेपानी तथा सरसफाई मन्त्रालय	०	०	०
२	श्री खानेपानी तथा ढल निकास विभाग	९८७३३३	४१२८१	४.१८
३	श्री मेलम्ची खानेपानी विकास समिति	२९१६२७५	१९९९१०	६.८५
४	श्री आयोजना कार्यान्वियन निर्देशनालय	१५७३७६८	७६७२	०.४९
५	श्री काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी लिमिटेड	५४४९	०	०
६	श्री ग्रामीण खानेपानी तथा सरसफाइ कोष विकास समिति	१६२४६	०	०
७	खानेपानी महशुल निर्धारण आयोग	१९६७२	०	०
	जम्मा	५५१८७४३	२४८८६३	४.५१

मेलम्ची खानेपानी आयोजना

आयोजना सुरु मितिः २०५५।५६
आयोजना संम्पन्न हुने मितिः२०७४।७५
आयोजनाको कुल लागतः २८७.४ मिलियन अमेरिकि डलर (२३ अर्ब ४५ करोड८७ लाख)
ब.उ. शि. नं. ३११४१४
आ.व. २०७३।७४

चालु०७३।७४ आ.व. का मुख्य-मुख्य कार्यहरुः

क) हेडवर्क्स निर्माण -६०%
ख) सुरुङ्ग निर्माण -९ कि.मी. (निर्माण सम्पन्न हुने)
ग) पानी प्रशोधन केन्द्र निर्माण -१०% (निर्माण सम्पन्न हुने)
घ) सामाजिक उत्थान कार्यक्रम
ङ) वातावरण व्यवस्थापन कार्यक्रम
च) क्षतिपुर्ति तथा पुनर्वास संबन्धि कार्यक्रम

पहिलो चौमासिक अवधिको लक्ष तथा प्रगति

मुख्य-मुख्य क्रियाकलाप	जम्मा परिमाण	प्रथम चौमासिक लक्ष	प्रथम चौमासिक प्रगति	सुरुदेखि हालसम्मको प्रगति	कैफियत
हेडवर्क्स निर्माण (प्र.श.)	१००	२०	१३	४२.००	१००० घ.मी .ओपनकट तथा रक सपोर्टको कार्य सम्पन्न भएको ।
सुरुङ्ग निर्माण कार्य (कि.मी.)	२७.५८४	३	३.२७	३१.१९	
पानी प्रशोधन केन्द्र निर्माण कार्य (प्र.श.)	१००	८	७.२५	९३.७५	चालु आ.व.मा २२१३ घ.मी. कंक्रिट ढलान कार्य सम्पन्न ।

बजेट बिनियोजन तथा खर्च (रु हजारमा) कार्तिक मसान्त सम्मको

नं.	विवरण	वार्षिक बजेट	पहिलो चौमासिक बजेट	पहिलो चौमासिक खर्च	खर्च %	वार्षिक बजेटको तुलनामा खर्च %
१	पूजिगत	५,९१,१८,१६	१,९८,५८,३२	१,०२,४४,३४	५१.५८	१७.३२
२	चालु	७,३१,१३	२,६३,४६	२,२३,१९	८४.७७	३०.५२
जम्मा		५,९८,४९,२९	२,०१,०१,७८	१,०४,६७,५३	५२.०७	१७.८४

पहिलो चौमासिकको प्रगति

भौतिक प्रगतिः ८४.५२%
बित्तिय प्रगतिः५२.०७%

आयोजनाको हाल सम्मको प्रगतिः

भौतिक प्रगतिः ८८.८३%
बित्तिय प्रगतिः ८२.२३%
०७३ कार्तिक मसान्त सम्मको जम्मा खर्चः १९ अर्ब २९करोड ११ लाख०३ हजार

- चालु आ.व.को यस आवधिमा ३.२७ कि.मी. समेतगरि जम्मा २१.१९५ कि.मी. सुरुङ्ग निर्माण कार्य सम्पन्न (सुरु देखि हाल सम्ममा करिव ७६.८३% प्रगति हासिल भएको)।
- पानी प्रशोधन केन्द्रको ७.७५% निर्माण कार्य सम्पन्न भई जम्मा ७३.७५% प्रगति हासिल भएको। (विभिन्न ईकाईहरुमा २२१२ घ.मी. समेतगरि जम्मा २०२५० घ.मी. कंक्रीट ढलान कार्य सम्पन्न।)

आयोजनाको हालको अवस्था

- चालु आ.व.को यस आवधिमा ३२.७० कि.मी. समेतगरि जम्मा २१.१९५ कि.मी. सुरुङ्ग निर्माण कार्य सम्पन्न (समग्रंमा ७६.८३% प्रगति हासिल भएको)।
- पानी प्रशोधन केन्द्रको ७.७५% निर्माण कार्य सम्पन्न भई कुल जम्मा ९३.७५% प्रगति हासिल भएको। (विभिन्न ईकाईहरुमा २२१२ घ.मी. समेतगरि जम्मा २०२५० घ.मी. कंक्रीट ढलान कार्य सम्पन्न।)
- पानी प्रशोधन केन्द्रको क्षमता बिस्तारका लागि परामर्शदाता परिचालन गरिएको।
- मेलम्ची चरण-२ (याङ्ग्रि –लार्के श्रोत थप) को अध्ययन कार्यकालागि डिजाईन परामर्शदाता छनौट गरिएको।
- ग्याल्थुम अपस्ट्रिम तथा सिन्धु अपस्ट्रिम मा कमजोर चट्टान देखिएको ।
- सामजिक उत्थानका कार्यक्रमहरुको संचालनका लागि उपभोक्ता समितिहरु संग सम्झौता भइरहेको
- आयोजनाको दोश्रो चरणको निर्माणकार्यका लागि आवस्यन मुख्य प्रवेसमार्गको ट्र्याक ओपन पछि स्थानिय उपभोक्ता समिति मार्फत ट्र्याक वाईडेनिङको कार्य सुरु गरिएको।

आयोजनाका मुख्य समस्या तथा चुनौतिहरु

- निर्माण व्यवसायिको कमजोर व्यवस्थापन।
- भौगर्भिक जटिलता तथा परिवर्तित चट्टानहरु।
- निर्माण व्यवसायीको औजार , उपकरणहरु तथा पार्टसहरुको को प्रयाप्त जगेडा व्यवस्था।

समस्या समाधनका लागि गरिएका प्रयासहरु

कमजोर चट्टान देखिएको अवस्थामा सुरुङ्ग निर्माण कार्यको बैकल्पिक उपायहरुको अध्ययन भएको र निर्माण व्यवसायी संग प्रस्ताव माग गरिएको ।

यस मन्त्रालयको प्रथम चौमासिक प्रगति समिक्षा मिति २०७३।०८।३० गते सम्पन्न गरिएको थियो । सो अवसरमा मानानिय राज्य मन्त्रीज्यूबाट भएको निर्देशन

खानेपानी तथा सरसफाइ मन्त्रालयका माननिय राज्य मन्त्री दिपक खड्का ज्यूले यस मन्त्रालयको प्रथम चौमासिक प्रगति समीक्षामा खानेपानी तथा सरसफाइ जनताको आधारभूत आवश्यकताको विषयवस्तु भएकाले मौलिक हकको रुपमा रहेको औँलाउदै नेपाल जलश्रोतको धनि देश भएतापनि खानेपानीको उपलब्धता नभएको बताउनु भयो । खानेपानी तथा सरसफाइ विकासको सूचक हो त्यसैले जनतामा खानेपानी तथा सरसफाइको सबैको पहुँच पुर्याउन जनशक्ति व्यवस्थापन र कार्यान्वियन पक्षमा गंभिरतापूर्वक ध्यान दिन निर्देशन भयो। जनताको खानेपानीमा विधुत महसुल मिन्हा हुनुपर्ने कुरामा जोड दिँदै समय सिमित रहेको हुँदा आवश्यक भएमा तत्काल ऐन नियम, कानुनमा संशोधन गरेर होस वा संस्था टुक्राएर वा जोडेर नै किन नहोस गाँउ, शहर र काठमाण्डौ वाट खानेपानी र सरसफाइको समस्या समाधान गर्न सबै निकाय समन्वयात्मक ढंगले लाग्नुपर्ने बताउनुभयो। बजेट विनियोजन र कार्य प्रगतिको परिणाममा भिन्नता आउन हुँदैन र यसका लागि सबै कटिबद्ध एवं प्रतिवद्ध भई लाग्नुपर्ने समेत निर्देशन दिनुभएको छ ।

सचिवज्यूको निर्देशन

खानेपानी तथा सरसफाइ मन्त्रालयका सचिव भिम प्रसाद उपाध्याय ज्यूले यस मन्त्रालयको प्रथम चौमासिक प्रगति समीक्षामा खानेपानी तथा सरसफाइ जनताको मौलिक हक भएकोले जनतालाई खानेपानी सुविधा पुर्याउन सबै सरोकारवाला निकायहरु लाग्नुपर्नेमा जोड दिनुभयो । ODF घोषणा भएका स्थानहरुमा Post-ODF कार्यक्रमलाई थप प्रभावकारी रुपमा निरन्तरता दिने, खानेपानी आयोजनालाई समयमा नै सम्पन्न गर्नुपर्ने, सतह तथा भूमिगत पानीका स्रोतहरुको संरक्षण गर्नुपर्ने, खानेपानी चुहावट नियन्त्रण गर्नुपर्ने, बैक्यौता महशुल उठाउने, कम्प्युटर विलिङ र अनलाईन पेमेन्टको व्यवस्था मिलाउने जस्ता कार्यहरुमा सबै निकायहरु समन्वय गरि खानेपानी वितरण प्रणालीलाई बैज्ञानिकरण गर्नु आवश्यक रहेको बताउनुभयो । खानेपानी सम्बन्धी जानकारी जनताले प्रत्यक्ष रुपमा पाउनुपर्ने हुँदा पानी वितरण तालिका सार्वजनिकिकरण गरि सो सम्बन्धी सम्बोधन जानकारी निकायको वेवसाइट लगाएत मन्त्रालयको सामाजिक संजाल, फेसबुक, ट्वीटरमा राख्नुपर्ने र सेवाग्राहीहरुबाट आउने गुनासा एवं प्रतिक्रियाहरुलाई संबोधन गरी सोही मार्फत जानकारी गराउने निर्देशन दिनुभयो । सबै निकायहरुले ७ दिन भित्र आ–आफ्नो तत्काल कार्य योजना पेश गर्न र सोहि कार्ययोजना अनुरुप काम गर्नुपर्ने बताउँदै जनशक्ति व्यवस्थापन र पदपुर्ति तत्काल गर्नुपर्ने समेत निर्देशन दिनुभएको छ ।

संगठनको परिचय

१. खानेपानी तथा ढल निकास विभाग

खानेपानी आयोजनाहरु सञ्चालन गरी खानेपानीको बढदो माग पुरा गर्न, जनशक्तिको उचित व्यवस्थापन गर्न एव आन्तरिक तथा बाह्य श्रोतको अधिकाधिक परिचालन गर्न सक्षम सगठनको आवश्यकतालाई महसुस गरि २०२९ सालमा यस विभागले तत्कालिन चारै विकास क्षेत्रमा डिभिजन कार्यलयहरु मार्फत क्षेत्रस्तरबाट र सन १९८० को दशकलाइ अन्तर्राष्ट्रिय खानेपानी दशकको रुपमा घोषणा गर्ने विश्व स्वास्थ सगठनको प्रस्ताव प्रति नेपालले प्रतिबद्धता जनाएपछि खानेपानी क्षेत्रमा सरकारी लगानी बृद्धि हुदै जादा विभाग अन्तरर्गत क्षेत्रिय स्तरका ४ वटा कार्यालयहरु र ती अन्तर्गतका डिभिजन कार्यालयहरुबाट कार्य सञ्चालन गरिएको थियो । यस पश्चात खानेपानी तथा ढल निकास सम्बन्धि क्षेत्रसग सम्बन्धित सम्पूर्ण कार्यहरु खानेपानी तथा ढल निकास विभागबाट सञ्चालन गर्ने गरि ५ क्षेत्रीय निर्देशनालय र ७५ जिल्ला खानेपानी कार्यालयहरु सहितको सरचना शुरु गरियो ।

सार्वजनिक खर्च पुनरावलोकन आयोगको प्रतिवेदनमा केन्द्रिय स्तरको कार्यक्रमहरु सम्बन्धित मन्त्रालय र विभाग अन्तरर्गत कार्यालयहरु मार्फत गराउने सुझाव रहे अनुसार २०५८ /०८ /०६ मा यस विभागको सांगठनिक सरचना परिवर्तन गरी विभाग अन्तरर्गत सिनियर डिभिजनल इन्जिनियर (रा प्र द्धितिय प्रा) कार्यालय प्रमुख रहने गरी ४२ खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय तथा इन्जिनियर (रा प्र तृतिय प्रा) कार्यालय प्रमुख रहने गरी २८ सव डिभिजन कार्यालयहरु र तिनको नियमित निरिक्षण तथा अनुगमन कार्यको लागि नेपाल राज्यको पाचै विकास क्षेत्रको क्षेत्रिय सदरमुकाम रहेका जिल्लाहरुमा सुपरिन्टेण्डिङ इन्जिनियर (रा प्र प्रथम प्रा) कार्यालय प्रमुख रहने गरी ५ क्षेत्रिय अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण कार्यालयहरुको स्थापना गरिएको छ ।

खानेपानी तथा सरसफाई सम्बन्धि कार्यलाई अग्रगति दिन तथा भए गरेका कामहरुलाई प्रभावकारी रुपमा निरिक्षण तथा अनुगमन गर्न यस विभागमा १२ वटा शाखाहरु रहेका छन् । त्यस्तै विभाग अन्तर्गत खानेपानी पुनस्थापना यूनिट र एशियाली विकास बैकको सहयोगमा सञ्चालित दोश्रो साना शहरी खानेपानी आयोजना, आयोजना व्यवस्थापन कार्यालय रहेका छन् ।

खानेपानी तथा ढल निकास विभाग र अन्तर्गतका निकायहरुवाट केन्द्रिय स्तरका कार्यक्रमका रुपमा नेपाल सरकारको केन्द्रिय स्तरको बजेटबाट बजेट विनियोजन भई संचालन गरिने खानेपानी आपुर्ति, ढल निकास, जनसाधन विकास, वातावरणीय अध्यन, खानेपानी गुणस्तर अनुगमन तथा सुधार बर्षातको पानी सकलन आयोजना डीप टयूवेल मर्मत सुधार खानेपानी पुनस्थापना राष्टिय सुचना व्यवस्थपन र सरसफाईको कार्यक्रमहरु कार्यान्यिन हुने गर्दछन । नेपाल सरकारको लगानीमा कार्यान्यिन गरिने केन्द्रिय तथा जिल्ला स्तरका सबै खानेपानी तथा सरसफाई कार्यक्रआयोजनाहरु उपभोक्ता समितिको सक्रिय अग्रगामित्व तथा / र्यान्यिन गरी सम्सहभागितामा कापन्न भए पश्चात सचालन तथा मर्मत सम्भारको जिम्मेवारी सरकारको नीति अनुरुप उपभोता समितिलाई हस्तान्तरण गरिदै आएको छ ।

विभागको उदेश्य खानेपानी तथा सरसफाई क्षेत्रको विकास तथा विस्तार गरी सम्पूर्ण नेपाली जनतालाई दिगो तथा समतामूलक खानेपानी तथा सरसफाई सुविधा उपलब्ध गराई जनस्वस्थमा सुधार गरी जनताको जीवनस्तर माथि उकास्न टेवा पुर्याउने हो भने नेपाल सरकारले तय गरेको नीति रणनीति तथा कार्यनीति अवलम्बन गरी निर्धारित लक्ष्य हासिल गर्ने विभागको लक्ष्य हो ।

खानेपानी तथा ढल निकास विभागको कार्यक्षेत्र

राष्टिय योजना आयोगबाट २०६२ साउनमा निर्धारण गरिएको खानेपानी तथा ढल निकास विभागको कार्यक्षेत्रः

- एकहजार भन्दा बढी जनसख्यालाई सेवा पुयाउने आयोजनाहरुको निर्माण गर्ने गराउने ।
- खानेपानीको गुणस्तर सुधारका निमित पानी प्रशोधन प्रणाली निर्माण गर्नुपर्ने आयोजनाहरुको निर्माण गर्ने ।
- विधुतिय उपकरणहरुको प्रयोग गरी पानी संकलन वा वितरण गर्नुपर्ने तथा जटिल प्रविधियुत आयोजनाहरुको निर्माण गर्ने गराउने ।
- शहर तथा नगरोन्मुख क्षेत्रमा लागत असुलि (Cost Recovery) प्रक्रियावाट कार्यान्यिन गरिने आयोजनाहरुको निर्माण गर्ने ।
- प्रशोधोन प्रणाली सहितका आधुनिक ढल निर्माण आयोजनाहरुको निर्माण गर्ने ।
- खानेपानीको नियमन, गुणस्तर परीक्षण, नियन्त्रण, नियमित अनुगमन र निगरानी (Surveillance) सम्बन्धित कार्यहरु गर्ने ।
- तराई क्षेत्रका भुमिगत पानीमा पाइने आर्सेनिक लगायत अन्य प्रदुषणको परिक्षण अनुसन्धान एवं प्रशोधन सरचना सम्बन्धि कार्यहरु गर्ने ।
- जीर्ण भएका ठूला आयोजनाहरु मर्मत सुधार तथा पुनःनिर्माण गर्ने ।
- वातावरणिय प्रभाव मूल्याङ्न र प्रकोप व्यवस्थापन सम्बधित कार्यहरु गर्ने ।

(फोन, फ्याक्स तथा इमेल)
खानेपानी तथा ढल निकास विभाग
पानीपोखरी, काठमाण्डौं
फोन न ४४१३७४४ ४४१४५३९ ४४१८२५३
फ्याक्स नम्बर ४४१९८०२
इमेल ठेगाना info@dwss.gov.np

२) मेलम्ची खानेपानी आयोजनाको परिचय, कार्यक्षेत्र र जिम्मेवारी

मेलम्ची खानेपानी आयोजना एक बृहत अन्तर-जलाधार खानेपानी आपूर्ति आयोजना हो। यसले सिन्धुपाल्चोक जिल्ला भई बग्ने मेलम्ची खोलाको पानीलाई काठमाडौं उपत्यकातिर फर्काएर उपत्यकाबासीले लामो समयदेखि भोग्दै आएको खानेपानी समस्या सुल्झाउने उद्देश्य लिएको छ। काठमाडौं उपत्यका शहरी क्षेत्रको खानेपानीको माग पूरा गर्नको लागि क्रमिक रुपमा क्षमता बढाउदै लैजान सकिने प्रावधान रहेको यस आयोजनाले पहिलो चरणमा सिन्धुपाल्चोक जिल्लाको हेलम्बु गाविस अन्तर्गत मेलम्ची खोलाको रिबर्मा भन्ने ठाउँनिर मुहान (हेडवर्क) निर्माण गरी रिवर्मादेखि सुन्दरीजलसम्म २६.५ किलोमिटर लामो सुरुङका माध्यमबाट दैनिक १७ करोड लिटर पानी काठमाडौं उपत्यकाभित्र ल्याउने उद्देश्य राखेको छ। आयोजनाको दोस्रो र तेस्रो चरणमा याङ्ग्री र लार्के खोलाबाट क्रमशः १७/१७ करोड लिटरका दरले दैनिक जम्मा ५१ करोड लिटर पानी काठमाडौंमा ल्याउने लक्ष्य रहेको छ।

वि.सं. २०५२ सालमा मेलम्ची खानेपानी आयोजनाको लागि लगानीकर्ता खोजी गरी आयोजना कार्यान्वयनमा ल्याउन नेपाल सरकारले मेलम्ची खानेपानी लिमिटेडको स्थापना गरी कार्य सञ्चालन गरेको थियो। एशियाली बिकास बैंक, जापानी तथा नर्वेजियन सरकार जस्ता प्रमुख दाताहरुले मेलम्ची खानेपानी आयोजनामा लगानी गर्ने इच्छा देखाएपछि नेपाल सरकारले काठमााडौं उपत्यकाको खानेपानी समस्या निकारकरणका लागि विशेष महत्व दिई आ.व. २०५५/५६ (सन् १९९८ अगष्ट) मा तत्कालिन आवास तथा भौतिक योजना मन्त्रालय (हाल खानेपानी तथा सरसफाइ मन्त्रालय) अन्तर्गत मेलम्ची खानेपानी विकास समितिको गठन गरी कार्य सञ्चालन भैरहेको छ।

मेलम्ची खानेपानी आयोजना सम्पन्न भए पश्चात प्रथम चरणमा सिन्धुपाल्चोक जिल्लाको मेलम्ची खोलाको रिवर्मामा बाँध बनाई दैनिक १७ करोड लिटर पानी मुहानक्षेत्रबाट २६.५ कि.मी. लामो सुरुङ मार्फत काठमाण्डौको सुन्दरीजलमा ल्याउने गरी निर्माण कार्य संचालनमा रहेको छ। सो पानीलाई सुन्दरीजलमा निर्माण गरिने प्रशोधन केन्द्रमा प्रशोधन गरी काठमाडौ उपत्यकामा वितरण गरिनेछ। यसै गरि दोस्रो र तेस्रो चरणमा क्रमशः याङ्री र लार्के खोलाहरुबाट दैनिक १७/१७ करोड लिटर पानी थपिने योजना रहेको छ।

३. खानेपानी महशुल निर्धारण आयोग

३.१ पृष्ठभूमि

खानेपानी तथा सरसफाइ सेवाको महशुल निर्धारण गरी मनासिव मूल्यमा उपभोक्तालाई गुणस्तरीय र भरपर्दो खानेपानी तथा सरसफाइ सेवा उपलब्ध गराइ उपभोक्तको हित संरक्षण गर्ने उद्देश्यका साथ खानेपानी महशुल निर्धारण आयोगको स्थापना भएको हो।

आयोगले स्थापना कालदेखि नै खानेपानी तथा सरसफाइ सेवालाई उपभोक्ता हित अनुकुल बनाउन सेवा प्रदायकले उपभोक्तासंग लिन पाउने सेवाको महशुल निर्धारण गर्ने, सेवा प्रदायकले महशुल निर्धारणको निम्ति आयोग समक्ष निवेदन पेश गर्दा अपनाउनु पर्ने नीति तथा कार्यविधि स्वीकृत गर्ने, उपलब्ध सेवाको अनुगमन गरी सेवाको गुणस्तर कायम गर्ने गराउने, महशुल निर्धारण सम्बन्धि मापदण्ड निर्धारण गरी कार्यान्वयन गराउने, खानेपानी तथा सरसफाइ सेवा समबन्धमा नेपाल सरकारलाई आवश्यक सल्लाह र सुझाव दिने जस्ता अधिकार र कर्तव्यको सिमा भित्र रहि कार्य गरिरहेको छ।

आयोग ऐनको दफा २५ ले निर्दिष्ट गरे बमोजिम आयोगले आफूले बर्षभरी सम्पादन गरेको कामको संक्षिप्त विवरण सोको प्रशासकीय खर्च, आय व्ययको विवरण तथा भविष्यमा सञ्चालन

गर्ने कार्यक्रम समेत समावेश गरी प्रत्येक बर्षको असोज महिनाभित्र नेपाल सरकार समक्ष प्रतिवेदन पेश गनुपर्ने भएकोले सोही प्रयोजनार्थ यो प्रतिवेदन तयार गरि सहरी विकास मन्त्रालय मार्फत नेपाल सरकार समक्ष पेश गरिएको छ ।

३.२ खानेपानी महशुल निर्धारण आयोगको क्षेत्राधिकार

नेपाल राज्यभित्र प्राकृतिक पानी सङ्कलन गरी प्रशोधन गर्ने, विक्री गर्ने, वा व्यापारीक प्रयोजनको लागि उपभोग गर्ने वा सरसफाई सम्बन्धि काम गर्ने कुनैपनि व्यक्ति, संघ, संस्था, कम्पनी, फर्म आदि जस्ता निकायहरु यस आयोगको क्षेत्राधिकार भित्र पर्दछन् ।

३.३ प्रशासनीक कार्य

खानेपानी महशुल निर्धारण आयोगको ऐन तथा साङ्गठनिक संरचना अनुसार आयोगको दैनिक प्रशासनिक कार्य आयोगका अध्यक्षको मातहतमा रहि कार्यालयका कर्मचारीहरु द्वारा संचालन हुने गर्दछ । आयोग ऐनमा व्यवस्था गरिए अनुसार अध्यक्ष पूर्णकालीन रहने र दुई जना सदस्यहरु बैठक र आवश्यकता भएमा आउने व्यवस्था गरिएकोछ ।

३.३.१ आयोगका पदाधिकारीहरुको नियुक्तिः

नेपाल सरकार (मन्त्रिपरिषद्) को मिति २०६९/०६/०४ को निर्णयानुसार खानेपानी महशुल निर्धारण आयोग ऐन, २०६३ को दफा ३(३) बमोजिम खानेपानी महशुल निर्धारण आयोगको अध्यक्ष पदमा श्री हरि प्रसाद शर्मालाई नियुक्त गरेको छ साथै खानेपानी महशुल निर्धारण आयोग ऐन, २०६३ को दफा ३(२)(ख) को सदस्य पदमा नेपाल सरकार (मन्त्रिपरिषद्) को मिति २०६९/०७/२३ को निर्णयानुसार आयोग ऐनको दफा ३(३) बमोजिम सदस्य पदमा ४ (चार) वर्षको लागि श्री जनक कुमार वराल र श्रीमती भागीरथी भट्टराईलाई नियुक्त गरेको छ । उहाँहरु हाल कार्यरत नै रहनु भएको छ ।

३.४ आयोगको भावी कार्यक्रमः

३.४.१ देशभरी प्राकृतिक श्रोतको पानी उत्खनन्, प्रशोधन र बिक्री गर्ने संघ, संस्था तथा व्यक्तिहरुलाई यस आयोगको छाता अन्तर्गत ल्याउन कारवाही अगाडी बढाउने ।

३.४.२ प्राकृतिक श्रोतको पानी उत्खनन्, प्रशोधन र बिक्री गर्ने संघ, संस्था तथा व्यक्तिहरुको सूचीकरण गर्ने ।

३.४.३ आयोगले जारी गनुपर्ने आवश्यक निर्देशिकाहरु तयार गर्ने ।

३.४.४ पाँचै विकास क्षेत्रमा एक/एकवटा नगरपालिकाहरुमा स्थलगत निरीक्षण गरी खानेपानी वितरणको अवस्था बारे जानकारी लिने ।

३.४.५ खानेपानीसंग सम्बन्धित विषयहरुमा सरोकारवाला समूहसंगको सहयोगमा अन्तरक्रिया, सेमिनार तथा छलफलको कार्यक्रम गर्ने ।

३.४.६ खानेपानी महशूल समायोजन सम्बन्धि प्रस्तावहरुको अध्ययन, बिश्लेषण र आवश्यक निर्णय गर्ने ।

३.४.७ खानेपानी महशुल निर्धारण राष्ट्रिय निर्देशिका बनाउन एसियाली विकास बैङ्कको एएत्ब कार्यरत छ । त्यस्लाई अन्तिम अवस्थासम्म पुऱ्याउन सहयोग गर्ने साथै अन्तिम प्रतिवेदन छलफल गरि नेपाल सरकारबाट स्विकृत गराउने ।

३.४.८ आयोगको संगठनात्मक संरचना पारित गराउने र कार्वान्वयनमा ल्याउने ।

३.४.९ आयोगको कर्मचारी प्रशासन तथा आर्थिक प्रशासन नियमावलीहरु तैयार पार्ने ।

३.४.१० नेपाल सरकारसंग न्यूनतम रुपमा भएपनि आर्थिक व्यवस्थापनको लागि रकम माग गर्ने ।

३.४.११ आयोगको दैनिक प्रशासनीक कार्य सञ्चालन तथा भैपरी आउने विभिन्न कार्यहरु गर्ने ।

३.४.१२ खानेपानी सम्बन्धमा नेपाल सरकारलाई आवश्यक सरसल्लाह उपलब्ध गराउने ।

३.४.१३ संलग्न अनुसूची “५” अनुसारको बजेटको अधिनमा रही चालू आर्थिक वर्षमा खर्च गर्ने ।

३.४.१४ काठमाडौं उपत्यका खानेपानी लिमिटेड र नेपाल खानेपानी संस्थानबाट आयोगलाई भुक्तानी हुनुपर्ने शुल्क समयमा नबुझाउने गरेको र धेरै पटक तरताकिताको बाबजुद पनि न्यून रकम पठाउने गरेकोकारण बाट उक्त दुवै संस्था बाट रु.१.०० (एक) करोड भन्दा बढि रकम वक्यौता रुपमा देखिएकोले सो रकम असुल गर्न थप कदमहरु चाल्ने । यस्मा नेपाल सरकारको सहयोगको अपेक्षा गरिएको छ ।

३.५.१५ काठमाडौं उपत्यका खानेपानी लिमिटेडले प्रवाह गरेको सेवाको निकटतम रुपमा अनुगमन गर्ने

४. आयोजना कार्यान्वयन निर्देशनालयको परिचय

काठमाण्डौ उपत्यकाको बढ्दो जनसंख्या, अनियन्त्रित सहरीकरण तथा अव्यवस्थित ढल निकासको कारणले खानेपानी तथा फोहोरपानी व्यवस्थापन चुनौतिपूर्ण बन्दै गइरहेको छ। जीर्ण तथा अव्यवस्थित अवस्थाका पाइपलाइनको सञ्जाल, पुराना तथा अपूर्ण क्षमताका पानीपोखरीहरु र अव्यवस्थित पानी वितरण प्रणालीको कारणले समस्यालाई अझ जटिल बनाएको छ। त्यस्तै अव्यबस्थित, अपूर्ण तथा ढलमा बग्ने पानीको कमीले गर्दा उपत्यकाको ढल प्रणाली पनि जटिल अबस्थामा रहेको छ। यि समस्याहरुलाइ सम्बोधन गर्न काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी लिमिटेड अन्तर्गत आयोजना कार्यान्वयन निर्देशनालय स्थापना भएको छ। उपत्यका भित्र सञ्चालित खानेपानी तथा ढल सेवाको सुधार गरी उपत्यकाबासीको स्वस्थ्य जीवन यापनका लागि एशियाली विकास बैंक (ADB) को सहयोगमा आयोजना कार्यान्वयनका लागी आयोजना कार्यान्वयन निर्देशनालय कार्यरत छ ।

संस्थाको कार्य क्षेत्र : यस आयोजनाको कार्यक्षेत्र काठमाण्डौ उपत्यका रहेको छ ।
ठेगाना (फ्याक्स तथा ईमेल) : टङ्क प्रसाद घुम्ती मार्ग, अनामनगर, काठमाण्डौ
फोन नं. : ०१–४२२४९८६/४२४८९१६/४२५८७७१
फ्याक्स : ०१–४२२४०५७
ईमेल : pidmail@kuklpid.org.np

४.१ प्रशासकिय तथा संस्थागत सुधारका लागी भएका प्रयास तथा उपलब्धी

गुनासो ब्यबस्थापन अधिकारी तोकी आयोजना कार्यान्वयनका सिलसिलामा आईपरेका गुनासाहरु ब्यबस्थापन गर्ने गरीएको ।
आयोजनाको कार्यक्षेत्र (Scope) बृद्धि भई ढल ब्यबस्थापन सम्बन्धी आयोजना समेत कार्यान्वयन गरिने हुँदा सोही अनुसार दरबन्दी थप लगायत प्रशासनिक तथा संस्थागत सुधार कार्य शुरु गरिएको ।

दातृ निकाय ADB सँग भएको संझौता अनुसारको खरिद विधि अपनाई बस्तु तथा सेवा खरिद गरिने गरेको ।

आयोजनाको कर्मचारीहरुको हाजिरी तथा कार्यालयको काममा नियमितताको लागि डिजिटल हाजिरी प्रणाली र निर्देशनालयको सुरक्षाको लागि CCTV जडान गरिएको ।

५. ग्रामीण खानेपानी तथा सरसफाइ कोष विकास समिति

५.१ समितिको परिचय

ग्रामीण खानेपानी तथा सरसफाइ कोष विकास समितिको स्थापना २०५२ साल चैत्र १ गते विकास समिति ऐन २०१३ अन्तर्गत नेपाल सरकारको गठन आदेश बमोजिम भएको हो । परम्परागत खानेपानी आपूर्ति तथा वितरण प्रणालीमा आधारभूत परिवर्तन ल्याई मागमा आधारित तथा सहभागितामूलक बिकास अवधारणालाई समाहित गरी ग्रामीण जनतालाई सुरक्षित खानेपानी तथा सरसफाइ सुविधा उपलब्ध गराउन समितिको स्थापना भएको हो । जापान सरकार र संयुक्त राष्ट्रसंघीय विकास कार्यक्रम (युएनडीपी) को अनुदानमा तथा विश्व बैंकको सहयोगमा संचालन भएको 'जनताको खानेपानी तथा सरसफाइ कार्यक्रम'(जखापास) समुदायको मागअनुसार उनीहरुकै स्वामित्वमा, योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन तथा व्यवस्थापन हुने गरी नमुनाको रुपमा (सन् १९९३–१९९६) स्थलगत परिक्षणबाट अभिप्रेरित भई नेपाल सरकारले बिश्व बैंकलाई अनुरोध गरे अनुरुप ग्रामीण खानेपानी तथा सरसफाइ कोष विकास समिति मार्फत पहिलो ग्रामीण खानेपानी तथा सरसफाइ आयोजना (सन्१९९६– २००३), दोस्रो ग्रामीण खानेपानी तथा सरसफाइ आयोजना(सन्२००४– अगष्ट,२०१२) सफलता पूर्वक सम्पन्न भयो । त्यसै गरी सन् २०१२ देखि २०१४ सम्म नेपाल सरकारको पूर्ण लगानीमा संचालन भयो । हाल ग्रामीण खानेपानी तथा सरसफाइ सुधार आयोजनाको सन् २०१४ जुन मा सम्झौंता भई कार्य अघि बढेको । हालसम्ममा (२०७३ कार्तिक मसान्त सम्ममा) २८५८ आयोजना सम्पन्न गरी २२ लाख ६१ हजार ग्रामीण जनतालाई सुरक्षित खानेपानी तथा सरसफाइको सेवा प्रदान गरिएको छ ।

खानेपानी तथा सरसफाइ मन्त्रालय समितिको सम्पर्क मन्त्रालय हो । सात सदस्यीय सञ्चालक समितिबाट समितिको नीति निर्धारण, सुपरिवेक्षण तथा व्यवस्थापन हुन्छ । समितिको सदस्यमा खानेपानी तथा सरसफाइ मन्त्रालय तथा संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयबाट राजपत्राङकित प्रथम श्रेणी (सह–सचिव) १/१ जना प्रतिनिधि, जिल्ला विकास समिति महासंघको अध्यक्ष वा निजले तोकेको प्रतिनिधि र गाउँ विकास समिति राष्ट्रिय महासंघको अध्यक्ष वा निजले तोकेको प्रतिनिधिबाट १/१ जना, नेपाल सरकारद्वारा कम्तिमा एकजना महिला तथा एकजना इन्जिनियर सहित गैरसरकारी संस्थाबाट दुईजना र निजी क्षेत्रबाट एकजना प्रतिनिधि मनोनीत गरिने व्यवस्था रहेको छ । कार्यकारी निर्देशक समितिको सचिव हुने प्रावधान रहेको छ । समितिको कार्यालय काठमाडौंमा रहेको छ । ३० जना कार्यकारी तथा पेशागत र १८ जना सहयोगी गरी ४८ कर्मचारीहरू कार्यरत छन् । समितिले गैरसरकारी संस्था, निजी क्षेत्र तथा समुदायमार्फत स्रोत साधनको परिचालन र आयोजनाको कार्यान्वयन गर्दछ । आयोजनाको सम्पूर्ण जिम्मेवारी समुदायमा निहित हुन्छ भने सहयोगी संस्थाले समुदायलाई आयोजना चक्रको विभिन्न कार्य संचालन र प्राविधिक सहयोग पु-याउँछ । समितिद्वारा छानिएका सेवामूलक निकायले आयोजनाको विभिन्न चरणहरूमा सहयोगी संस्था तथा समुदायलाई प्राविधिक एवं कार्य क्षमता अभिबृद्धिमा सहयोग पु-याउँछ । समितिले खानेपानी तथा सरसफाइ आयोजना साथै जीविका, जागरण तथा आयोजना वीमालगायतका सिर्जनशील कार्यक्रम लागू गरी आफूलाई यस क्षेत्रको व्यावसायिक संस्थाको रुपमा

स्थापित गरेको छ । सरकारको खानेपानी तथा सरसफाइको क्षेत्रगत नीतिअनुसार आयोजना क्षेत्रका समुदायलाई परिचालन गरी सामाजिक पूँजी निर्माणमा जोड दिएको छ ।

५.२ समितिका उदेश्यहरु

- समितिलाई खानेपानी तथा सरसफाई क्षेत्रमा एउटा नियमित संस्थाको रुपमा स्थापना गरी सुरक्षित खानेपानी तथा सरसफाई सुविधा प्रदान गर्ने ।
- ग्रामीण समुदायलाई सशक्तिकरण गर्दै सामुदायमा आयोजनाप्रति स्वामित्वको भावना विकास तथा जिम्मेवरी को बोध एवं क्षमतामा अभिवृद्धि गंर्दै सामाजिक तथा आर्थिक पु+जी परिचालन गरी गरीबी न्यूनीकरण गर्ने ।
- लागत प्रभावी आयोजनाको निर्माण तथा दीगोपनलाई बढावा दिने ।
- समितिको कार्य पद्धतिलाई खानेपानी तथा सरसफाई क्षेत्रमा समाहित गर्न सहयोग गर्ने ।
- खानेपानी तथा सरसफाई क्षेत्रको सहश्राब्दी विकास लक्ष्य र राष्ट्रिय लक्ष्य परिपुर्तिका लागि योगदान तथा नीति निर्माणमा सहयोग गर्ने ।

५.३ समितिको पृथक कार्यपद्धति र निर्देशक सिद्धान्त

- सामुदायिक खरीद प्रणाली (Community Procurement): आयोजनालाई आवश्यक पर्ने गैर स्थानीय निर्माण सामग्रीको बजार सर्वेक्षण तथा खरीद, जसले गर्दा किफायती दरमा गुणस्तरयुक्त सामग्रीको उपलब्धता र आयोजना प्रति समुदायको स्वामित्व/अपनत्वमा वृद्धि हुने ।
- मागमा आधारित र सहभागितामुलक विकास अवधारणा ।
- स्वामित्वभाव र दीगोपनाको निश्चितताको लागि समुदायको योगदान तथा मर्मत सम्भार कार्यकर्ता र मर्मत सम्भारकोषको परिचालन ।
- समुदाय, सरकारी तथा गैर सरकारी संस्थाहरुको क्षमता अभिवृद्धि र सशक्तिकरण ।
- महिलाहरुको बचत समयलाई आर्थिक गतिविधि र बजारसंग सम्बन्ध स्थापना गर्न जीविकोपार्जन कार्यक्रम संचालन ।
- सामाजिक जवाफदेहिता सम्बन्धी जागरण कार्यक्रमद्धारा सुशासन ।
- जवाफदेहिता र पारदर्शी बनाउन योगदान ।
- स्थानीय निकाय एंव अन्य सरोकारवालाहरुसंग कार्यगत समन्वय, सम्पर्क र साझेदारी ।
- आयोजनाको दीगोपना निश्चितताको लागि नेपालमा पहिलो पटक आयोजनाको निर्जीवन वीमाको ब्यवस्था ।

५.४ समितिको कार्यक्षेत्र र जिम्मेवारी

समितिले तल उल्लेखित कार्यक्षेत्रको परिधि भित्र रही आफ्नो जिम्मेवारी वहन गर्दछ ।

क. संस्थागत(उपभोत्ता समूह/समिति) विकास

- समुदाय परिचालन र संगठन
- साझेदार संस्थाको क्षमता अभिबृद्धि

ख. खानेपानी तथा सरसफाइ

- खानेपानी आयोजना निर्माण
- पानीको मुहान संरक्षण

ग. स्वास्थ्य तथा सरसफाइ

- खुल्ला दिसा मुक्त/ खुल्ला दिसा मुक्त पश्चातको पूर्ण सरसफाइ कार्यक्रम

- स्वास्थ्य तथा सरसफाइ सम्बन्धि कक्षा संचालन
- विद्यालय स्वास्थ्य तथा सरसफाइ
- स्वस्थ घर सर्भेक्षण मार्फत ब्यक्तिगत, घरायसी तथा वातावरणीय सरसफाइमा सुधार

ध. महिला सशक्तीकरण र आर्थिक विकास/जीविका कार्यक्रम

- महिला/जीविका समूहलाई सीपमूलक तालिम
- बचत तथा ऋण प्रवद्र्धन
- खेर गएको पानीको उपयोग र व्यवस्थापन तथा बचेको समयको आय आर्जनमा उपयोग

ङ. सामाजिक समावेशी र समता

- निर्णय तहमा महिलाको प्रतिनिधित्व
- महिला केन्द्रित स्वास्थ्य तथा सरसफाइ शिक्षा र आयआर्जन कार्यक्रम
- कर्मचारीहरूलाई समाबेशी सम्बन्धी चेतनामा अभिबृद्धि
- दूर्गमक्षेत्र केन्द्रित आयोजनाहरु
- गरिबलाई सहुलियत

च. सामाजिक जवाफदेहिता/जागरण कार्यक्रम

- समुदायप्रति जवाफदेही
- संस्थागत र कर्मचारीको जवाफदेहिता
- सुशासन

५. ५. ग्रामीण खानेपानी तथा सरसफाइ सुधार आयोजना (RWSSIP – २०१४–२०२०)

समितिद्वारा सञ्चालित ग्रामीण खानेपानी तथा सरसफाइ आयोजनाहरूले विगतमा हासिल गरेको पूर्ण सफलता, समितिको संस्थागत क्षमता, खानेपानी र सरसफाइको विद्यमान अवस्था, जनताको माग र चाहना एवं आयोजनाको दिगोपनाबाट अभिप्रेरित भएर नेपाल सरकार र विश्व बैंक बीच जुलाई २०१४ देखि जुन २०२० सम्म समिति मार्फत ग्रामीण खानेपानी तथा सरसफाइ सुधार आयोजना (RWSSIP) सञ्चालन गर्न सम्झौता सम्पन्न भएको छ। मुख्य रुपमा अन्तर्राष्ट्रिय विकास नियोग/विश्व बैंक, समुदाय तथा नेपाल सरकारको लगानी रहनेछ। यस आयोजना अन्तर्गत देशका ५५ जिल्लामा १,८७४ वटा खानेपानी तथा सरसफाइ आयोजनाहरू निर्माण भई सम्पन्न हुँदा प्रत्यक्ष रूपमा थप १५ लाख जनता लाभान्वित हुनेछन् भने सरसफाइ बाट थप ९ लाख जनता लाभान्वित हुनेछन्। यसैगरी, खानेपानी आयोजना सञ्चालन भएका गा.वि.स.हरू मध्ये ४०० गा.वि.स. हरूलाई खुला दिसामुक्त क्षेत्र घोषणा गरिनेछ।

यस आयोजना अन्तर्गत माथि उल्लेख गरिएका १,८७४ वटा आयोजनाहरू Component-1 अन्तर्गत समितिद्वारा कार्यान्वयन भइरहेको छ। यसैगरी सुनसरी, दोलखा, मकवानपुर, लमजुङ र सल्यान गरी पाँच वटा छनोट भएका जिल्लाहरूमा Component-2 अन्तर्गत नेपाल सरकार, खानेपानी तथा सरसफाइ मन्त्रालयद्वारा प्रत्यक्ष रुपमा कार्यान्वयन भइरहेको छ। उल्लिखित जिल्लाहरूमा आयोजनाहरूको सञ्चालन र दिगोपनाको मूल्याङ्कन गरिनेछ। यसैबीच, स्थानीय सरकारी निकायहरूको क्षमता अभिवृद्धिका माध्यमद्वारा सञ्चालनमा नरहेका आयोजनाहरूको

सञ्चालन र दिगोपनका लागि एक रणनीति तयार गरिनेछ, जसको उद्देश्य देशभरका यस प्रकृतिका आयोजनाहरूमा अनुसरण गर्ने नमूनाका रुपमा विकास गरिनेछ ।

ग्रामीण खानेपानी तथा सरसफाइ सुधार आयोजनाका उद्देश्यहरू

- ग्रामीण क्षेत्रमा सुधारिएको खानेपानी तथा सरसफाइ सेवाको पहुँचलाई वृद्धि गर्ने ।
- छनोट भएका जिल्लाहरूमा ग्रामीण समुदायले व्यवस्थापन गरिएको खानेपानी आयोजनाहरूको दिगोपन प्रवर्धनका लागि दीर्घकालीन सहयोग संयन्त्र विकास गरी कार्यान्वियन गर्ने ।

ग्रामीण खानेपानी तथा सरसफाइ सुधार आयोजनाका मुख्य अङ्गहरू

Component-1	:	ग्रामीण क्षेत्रका वासिन्दालाई सुरक्षित खानेपानीमा पहुँच पुर्‍याउने र स्वास्थ्य तथा सरसफाइ अभ्यासहरूको प्रवर्धन ।
Component-2	:	जिल्ला तहमा संस्थागत सुदृढीकरण ।
Component-3	:	प्राविधिक सहयोग क्षमता विकास र आयोजना व्यवस्थापन ।
Component-4	:	अतिरिक्त आपतकालीन व्यवस्था ।

५.६ समितिको कार्य प्रगति/उपलब्धि

समितिले नेपाल सरकारको सन् २०१७ सम्ममा सबैलाई खानेपानी पु-याउने राष्ट्रिय लक्ष्यका साथ पहिलो ग्रामीण खानेपानी तथा सरसफाइ आयोजनाबाट ९०० खानेपानी तथा सरसफाइ आयोजना सञ्चालन भइ ७ लाख ग्रामीण जनतालाई सुरक्षित खानेपानी तथा सरसफाइको सेवा प्रदान गरिएको थियो । दोस्रो ग्रामीण खानेपानी तथा सरसफाइ आयोजना बाट १४६५ खानेपानी तथा सरसफाइ आयोजना सञ्चालन भइ ११ लाख ग्रामीण जनतालाई सुरक्षित खानेपानी तथा सरसफाइको सेवा प्रदान गरिएको थियो । हालसम्ममा (२०७३ कार्तिक मसान्त सम्ममा) २८५८ आयोजना सम्पन्न गरी २२ लाख ६१ हजार ग्रामीण जनतालाई सुरक्षित खानेपानी तथा सरसफाइको सेवा प्रदान गरियो ।

५.७ ठेगाना (फोन, फ्याक्स तथा इमेल)

ग्रामीण खानेपानी तथा सरसफाइ कोष विकास समिति

पो. ब. नं. १२४१४, महाराजगञ्ज, काठमाडौं

फोन: ४००३०१०, ४००३०१२, ४००३०१३

फ्याक्स: ४००३०११

इमेल khaskosh@rwss.org

वेभसाइट: www.rwss.org

६) काठमाडौँ उपत्यका खानेपानी व्यवस्थापन बोर्डको परिचय

काठमाडौँ उपत्यका खानेपानी व्यस्थापन बोर्ड काठमाडौँ उपत्यका भित्रका नगर तथा गाँउ क्षेत्रमा खानेपानी तथा ढल निकास सेवालाई नियमित, व्यवस्थित गुणस्तरयुक्त र सुलभ बनाई सम्पुर्ण वासिन्दालाई भरपर्दो सेवा व्यवस्थापन गर्ने, गराउने उद्देश्यले खानेपानी व्यवस्थापन वोर्ड ऐन २०६३ अनुसार वि.सं. २०६२ वैशाख ५ गठित संस्था हो । यो काठमाडौँ उपत्यका भित्रका खानेपानी सेवा प्रदायकहरु लाई नियमन, अनुगमन तथा सम्पतिको रेखदेख र नियन्त्रण गर्ने निकाय हो ।

प्रशासकिय तथा संस्थागत सुधारका लागि भएका प्रयास तथा उपलब्धिहरु

क) कार्यमुलक लेखा परिक्षण कार्य सम्पन्न भइ प्रतिवेदन आउने क्रममा रहेको ।

ख) प्रशासन संगठन तथा कर्मचारी व्यवस्थापन सम्वन्धी O & M को मस्यौदा कार्य सम्पन्न भइ स्वीकृतको क्रममा रहेको ।

ग) आर्थिक प्रशासन विनियमावली मस्यौदा तयार गर्ने कार्य सम्पन्न भएको ।

घ) वोर्डको अनुगमन सम्वन्धी काम कार्यलाई व्यवस्थित गराउन अनुगमन सम्वन्धी निर्देशिका तयार गरी सोही अनुसार अनुगमन प्रकृया अगाडि बढिरहेको ।

अन्य

क) अनुमती पत्र दिएको ट्युववेलहरुको Inventory तयार गर्ने कार्य सम्पन्न भइ रिपोर्टको प्रकृयामा रहेको ।

ख) यस वोर्डको जग्गा सुरक्षा कार्य व्यवस्थित गरी सम्पति संरक्षण तथा जग्गा तथा सम्पति संगठन संयन्त्र गठन भइ काम कार्य अगाडि वढिरहेको ।

ग) वोर्डको भवन निर्माणका लागी टेण्डर प्रकृया सम्पन्न भइ प्राविधिक तथा आर्थिक मुल्याङकनको प्रकृयामा रहेको ।

७) काठमाडौँ उपत्यका खानेपानी लिमिटेड

काठमाडौँ उपत्यका खानेपानी लिमिटेड कम्पनि ऐन २०६३ अनुसार गठन भइ २०६४ साल फागुन १ गते देखि काठमाडौँ उपत्यका भित्रको खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापनको कार्य प्रारम्भ गरेको हो । यसको कार्यक्षेत्र उपत्यका भित्रका काठमाडौँ महानगरपालिका, ललितपुर उपमहानगरपालिका , भक्तपुर नगरपालिका, मध्यपुर ठिमि नगरपालिका र किर्तिपुर नगरपालिका क्षेत्र तथा आसपासका ग्रामिण क्षेत्रहरु रहेका छन्। कम्पनिको ठेगाना त्रिपुरेश्वर मार्ग काठमाडौँ र फोन नम्बर ४२६२२१२,४२६२२१३,४२६२२१५ टोल फ्रि नम्बर १६६१११२२२१२ फ्याक्स ४२५९८२४ रहेका छन् । ईमेल info@kathmanduwater.org वेवसाइट www.kathmanduwater.org रहेको छ ।

८) नेपाल खानेपानी संस्थान

उद्देश्य

सर्वसाधारण जनताको स्वास्थ्य र सुविधा कायम राख्न नेपाल सरकारले तोकेको नेपाल राज्यका विभिन्न सहरी क्षेत्र भित्र तथा आसपासको ग्रामिण क्षेत्रहरुमा नियमित रुपले स्वच्छ खानेपानी र ढल निकास प्रणालीको समुचित व्यवस्था गर्नु संस्थानको उद्देश्य रहेको छ ।

कार्यक्षेत्र

काठमाडौं उपत्यका बाहिरका २३ सहरी क्षेत्रहरुमा खानेपानी आपूर्तिको सेवा पुर्याउदै आएको छ । हाल संस्थानको Cost Center को रुपमा उपत्यका बाहिर शाखा कार्यालयहरु रहेका छन् ।

संचालक समितिको स्वरुप

नेपाल खानेपानी संस्थान ऐन २०४६ को तेश्रो संशोधन २०६३ अनुसारः

- नेपाल सरकारले तोकेको वा नियुक्त गरेको व्यक्ति अध्यक्ष १
- प्रतिनिधि (राजपत्राकिंत प्रथम श्रेणी) खानेपानी तथा सरसफाई मन्त्रालय, सदस्य १
- प्रतिनिधि स्वास्थय तथा जनसंख्या मन्त्रालय जनस्वास्थय (राजपत्राकिंत प्रथम श्रेणी) महाशाखा हेर्ने सदस्य १
- नेपाल सरकारले तोकेको एउटा नगरपालिकाका प्रमुख सदस्य १
- उपभोक्ताहरुको संस्थाहरु मध्येबाट नेपाल सरकारले तोकेको संस्थाका दुइजना महिला प्रतिनिधि सदस्य २
- पर्यावरण वा वातावरणमा संलग्न संस्थाहरु मध्येबाट १

कार्यक्रमको चिनारी

१. नामः *वातावरणीय सरसफाई आयोजना*

२. बजेट उपशिर्षक : ३१३११६

३. उधेश्य : खुला दिशा मुक्त गर्ने

४. लागु जिल्ला : ७५ वटै

५. शुरु देखि हाल सम्मको प्रगति : ३८ जिल्ला, १२३ न.पा. , २३२७ गा. वि. स. खुला दिशा मुक्त घोषणा भइसकेको। ८९.२७% घरधुरिमा शौचालयको पहुँच पुगेको।

६. कुल लागत

श्रोतः नेपाल सरकार २८६२५५०००

वैदेशिक : ७२९०००००

कुल :३५९१५५००० (सालवसाली) (आ.व. ७३/७४)

७. गत आ. व. सम्मको प्रगतिः३८ जिल्ला , ८९ न.पा. , २११० गा. वि.स. खुला दिशा मुक्त घोषणा भइसकेको। ८७% घरधुरिमा शौचालयको पहुँच पुगेको।

८. गत चौमासिक सम्मको प्रगति : ३३ न.पा. , १६६ गा. वि. स. खुला दिशा मुक्त घोषणा भइसकेको।

कार्यक्रमको चिनारी

१. नाम : ***दोस्रो साना सहरी खानेपानी तथा सरसफाइ आयोजना***

२. बजेट उपशिर्षक : Grant 0157NEP(३१३१०७)

३. उद्धेश्य : ३ लाख ७० हजार ९९ जनसंख्यालाई गुणस्तरीय खानेपानी तथा आधारभुत सरसफाइको सुविधा पुऱ्याउने ।

४. लागू जिल्ला :

पाँचथर/ मोरङ्ग/झापा/सुनसरी/ बाग्लुङ्ग/रुपन्देही/अर्घाखाँची/ दाङ्ग/ दैलेख/ कैलाली/ कञ्चनपुर/ बैतडी/संखुवासभा/ चितवन/ नवलपरासी/पाल्पा/ तनहुँ/

५. शुरुदेखि हालसम्मको प्रगति : 92%

६. कूल लागत : 71.7 million USD

श्रोत- नेपाल सरकार

– 26.6 million USD (20.5 GOV and 6.1 WUSC)

वैदेशिक : 45.1 million USD

कूल : 71.7 million USD

७. गत आ.व. सम्मको प्रगति : 90%

८. गत चौमासिक सम्मको प्रगति : 80.5% (यस आ.व. मा २ वटा सहीत हाल सम्म १८ वटा आयोजनाहरू सम्पन्न भएको । ३ उप आयोजनाको निर्माण कार्य अन्तिम चरणामा पुगेको)

कार्यक्रमको चिनारी

१. नाम : ***तेस्रो साना सहरी खानेपानी तथा सरसफाइ आयोजना***

२. बजेट उपशिर्षक : (९३११३१०८) Loan 3157NEP

३. उद्धेश्य :३ लाख ९० हजार जनसंख्यालाई गुणस्तरीय खानेपानी तथा आधारभुत सरसफाइको सुविधा पुऱ्याउने ।

४. लागू जिल्ला : क्षेत्रीय कार्यालयहरु : धनकुटा/सुर्खेत/कास्की/ क्षेत्रीय आयोजना व्यवस्थापन कार्यालय, नेपालगन्ज, बाँके/इटहरी, सुनसरी, कञ्चनपुर/ झापा/ चितवन/ नवलपरासी/तनहुँ/ रुकुम/ सल्यान/नुवाकोट/ दोलखा/सुनसरी/इलाम/ सिरहा/सर्लाही/ उदयपुर/ खोटाङ्ग/ भोजपुर/ रौतहट/ कपिलवस्तु/ डडेल्धुरा

५. शुरुदेखि हालसम्मको प्रगति : 40.25 %

६. कूल लागत : 109. million USD
श्रोत- नेपाल सरकार –27.7 million USD (23.1 GOV and 4.6 Water Users)
वैदेशिक : 60 million USD (ADB), 20 million USD (OFID), 1.3 Million USD (Grant BIMGF)
कूल : 109. million USD

७. गत आ.व. सम्मको प्रगति : 23%

८. गत चौमासिक सम्मको प्रगति : 34.96% (७ वटा आयोजनाहरूलाइ निर्माणको दोश्रो चरणमा लैजान निर्माण कार्य सूचारू रूपमा भइरहेको ।)

कार्यक्रमको चिनारी

सहलगानी खानेपानी तथा सरसफाइ कार्यक्रम

क्र.सं.	विवरण	
१	नाम	**सहलगानी खानेपानी तथा सरसफाइ कार्यक्रम**
२	बजेट उपशिर्षक	३१३१११
३	उद्देश्य	सहलगानी कार्यक्रम लेखा नेपानी तथा सरसफाइ सेवालाई आधारभूत स्तरसम्ममात्र सिमितनराखी जीवनयापनमा आएको परिवर्तन सापेक्ष उपभोक्तालाई छिटो रुपमा सुरक्षित, विश्वसनीय, पर्याप्त र दिगो सेवा उपलव्ध गराइ जीवनस्तर उकास्न टेवा पुर्याउने उद्देश्य राखेको छ । कार्यक्रमका अन्य उद्देश्यहरु निम्न वमोजिम छन्: • कार्यक्रममा सहभागी आयोजनाका उपभोक्ता संस्थाका पदाधिकारी र कर्मचारीहरुको ज्ञान, सीप, क्षमता र दक्षता बृद्धी गरी व्यावसायिक ढंगले दिगो तथा आत्मनिर्भर सेवा संचालन गर्न सहयोग गर्ने। • खानेपानी तथा सरसफाइ सेवाको क्षेत्र तथा स्तर बृद्धी र व्यवस्थापनमा सामुदायिक तथा निजी क्षेत्रको संलग्नता एवं लगानीको वातावरण तथा अवसर श्रृजना गर्न उपभोक्ता संस्थालाई सहयोग गर्ने। • स्वस्थ जीवन यापनमा खानेपानीको गुणस्तर र सरसफाइको महत्ववारे उपभोक्ताहरुको चेतना अभिबृद्धि गरी जागरुक बनाउने । • खानेपानीको गुणस्तर कायम राख्न खानेपानी सुरक्षा योजना (Water Safety Plan) कार्यान्वियन गर्ने।
४	लागू जिल्ला	दाङ्ग, झापा, मोरङ्, मकवानपुर, गोरखा, नवलपरासी, रूपन्देही, कैलाली,वाग्लुङ्, चितवन, जाजरकोट, लम्जुङ्ग, पर्वत, कास्की, वैतडी, तनहुँ, पाल्पा र भक्तपुर) गरी जम्मा १८ वटा जिल्ला)

५	शुरू देखि हाल सम्मको प्रगति	७ वटा आयोजनाहरू यस आ.व.मा सम्पन्न हुने क्रममा रहेको, थप ७ वटा आयोजनाहरू निर्माणाधिन ४०% कार्य सम्पन्न, १२ वटा आयोजनाहरूको DPR अनुसार Estimate स्वीकृतीको क्रममा।
६	कूल लागतः	
	श्रोतनेपाल सरकार-	८०,२४,९९,००० (आ.व. २०७३/०७४)
	बैदेशिक	×
	कूल	८०,२४,९९,००० (आ.व. २०७३/०७४)
७	गत आ.व. सम्मको प्रगति	४५%
८	गत चौमासिक सम्मको प्रगति	५०% (११वटा आयोजनाको DPR अन्तिम चरणमा रहेको,२ वटा आयोजनाको DPR तयारि कार्यको लागि प्रस्ताव पेश भएको)

कार्यक्रमको चिनारी

१. नामः ***सुख्खा क्षेत्र खानेपानी तथा सरसफाइ आयोजना***

२. बजेट उपशिर्षकः ३१३११२

३. उदेश्यः हिमाल, पहाड, तराई मधेस जुनसुकै भौगोलिक क्षेत्रमा बसोबास गर्ने भौगोलिक विकटता र प्राकृतिक श्रोतका कारण पिउने पानीको अभाव झेलिरहेका नेपाली जनताहरूलाई स्वच्छ पिउने पानी तथा आधारभूत सरसफाईको सुविधा उपलव्ध गराई उनीहरुको जीवनस्तर उकास्ने नै यस आयोजनाको मुख्य उद्देश्य रहको छ।

४. **लागु जिल्लाः** काभ्रे गोरखा र सुर्खेत ,पाल्पा ,खोटाङ ,पांचथर ,रामेछाप ,

क्र.सं.	आयोजनाको विवरण	हाल सम्मको अबस्था
१	सुख्खा क्षेत्र खानेपानी तथा सरसफाइ आयोजना, आयोजना व्यवस्थापन कार्यालय	तिनवटा प्रारम्भिक अध्ययन प्रतिवेदन, १ वटा विस्तृत अध्ययनप्रतिवेदन र २ वटा वातावरणिय अध्ययन प्रतिवेदन कन्सल्टेन्सी मार्फत गराउनकोलागिकाजपत्र (Procurement Document) तयार भएको, २ वटावातावरणीय अध्ययन र प्रतिवेदनको लागि RFP माग गरि कार्य आरम्भ गर्नसंझौता हुने क्रम्रमा ।
२	रामेछाप वृहत .आ.पा.खा (क्षे .सु) रामेछाप	यस आयोजनाको DPR सन् २०१२ मा तयार पारेकोतथा उक्त क्षेत्रहरुको केहि स्थानना डिभिजन कार्यालयबाट खानेपानी योजनाहरु संचालनमा रहेको कारण योजनाको खास क्षेत्र पहिचान गर्न Verification कार्य भइ रहेको ।
३	पकरवास (सुख्खा क्षेत्र) (सु. क्षे) खा.पा.आ. रामेछाप	यस आयोजनाको २ वटा स्किममा ७ वटा विभिन्नक्षेमताका पानीपोखरी निर्माण हुने क्रममा रहेको र विद्युतिकरण कार्य सम्पन्न भएको। विवरण पाइपलाईनको ठेक्का पट्टा हुने क्रममा ।
४	तिमाल वृहत .आ.पा.खा (क्षे .सु) काभ्रे	पानीपोखरी निर्माण, वितरण पाईपलाईन निर्माण र विद्युतिकरण कार्यशुरू हुने क्रममा। सम्पवेल, ट्रान्समिसन लाईन, guard house र विभिन्न साईजका RVT को निर्माण कार्य चालु रहेको।
५	यासोक (सु. क्षे) खा.पा.आ. पांचथर	सम्पवेल, ट्रान्समिसन लाईन, guard house र विभिन्न साईजका RVT को निर्माणाधिन अबस्थामा रहेको । दोश्रोप्याकेजको काम शुरु गर्न ठेक्का संझौता हुने क्रममा रहेको ।
६	हलेसी महादेव (सु. क्षे) खा.पा.आ. खोटाङ,	उक्त आयोजनाको DPR तयार भई लागत अनुमान स्वीकृत हुनेप्रक्रियामा रहेको।

७	आङ्ना मौवा .आ.पा.खा (क्षे .सु)-खोटाङ,	उक्त आयोजनाको DPR तयार भई लागत अनुमान स्वीकृत हुने प्रक्रियामा रहेको ।
८	दरौंदी.आ.पा.खा (क्षे .सु) -गोरखा-गोरखा,	DPR तयारी हुन अन्तिम चरणमा रहेको। उक्त कार्य पश्यात ठेक्का पट्टाको कार्य अधि बढ्ने ।
९	तानसेन- कालिगण्डकी (सु. क्षे) खा.पा.आ. पाल्पा,	DPR तयारी भई थप परिमार्जन गरी लागत इष्टिमेट स्वीकृत भई ठेक्का पट्टाको आव्हान हुने क्रममा रहेको ।
१०	भेरीपम्पिङ- उपत्यका (वृहत पम्पिङ) (सु.क्षे) खा.पा.आ. सुर्खेत	DPR तयारीको लागि RFP तयार गर्न अन्तिम चरणमा रहेको।

५. शुरुदेखि हालसम्मको प्रगतिः २०.१६%

६. कूल लागतः ४९५५९४५.१९ (रू हजारमा)

श्रोत नेपाल सरकारः

बैदेशिकः छैन

७. कूलः ४९५५९४५.१९ (रू हजारमा) - नेपाल सरकार

गत आ.व. सम्मको प्रगतिः १०.२८%

८. गत चौमासिक सम्मको प्रगतिः ९%८८.

कार्यक्रमको चिनारी

१. नाम : ***तराई मधेशखानेपानी सुधार कार्यक्रम***

2. बजेट उपशिर्षक : ३१३११३

3. उधेश्य : तराइका २० जिल्लाहरुमा आर्सेनिक तथा अन्य प्रदुषणरहित खानेपानी उपलब्ध गराउने र स्यालो ट्युबवेलहरु विस्थापित गर्ने।

4. लागु जिल्ला : तराइका २० जिल्ला

5. शुरु देखि हाल सम्मको प्रगति : विस्तृत सर्भेक्षण डिजाइनको लगभग ३०% कार्य भएको

6. कुल लागत

श्रोत- नेपाल सरकार: ३००५५८००० (आ व ७३/७४)

वैदेशिक :

कुल : ३००५५८०००

7. गत आ. व. सम्मको प्रगतियसै आ व मा कार्यक्रम शुरु भएको :

8. गत चौमासिक सम्मको प्रगति सर्भेक्षण कार्यक्रमको :consultant सँग सम्झौता सम्पन्न गरिएको।

ग्रामीण खानेपानी तथा सरसफाई कार्यक्रम

कार्यक्रमको चिनारी

१. नाम ग्रामीण खानेपानी तथा सरसफाई-सुधार आयोजना
२. बजेट उपशिर्षक- ३१३११५
३. उद्देश्य (ग्रामीण खानेपानी तथा सरसफाई सुधार आयोजना)-
   - ग्रामीण क्षेत्रमा सुधारिएको खानेपानी तथा सरसफाइ सेवाको पहुँचलाई वृद्धि गर्ने ।
   - छनोट भएका जिल्लाहरूमा ग्रामीण समुदायले व्यवस्थापन गरिएको खानेपानी आयोजनाहरूको दीगोपन प्रवर्धनका लागि दीर्घकालीन सहयोग संयन्त्र विकास गरी कार्यान्वयन गर्ने ।
४. लागू जिल्ला- ५५
५. शुरुदेखि हालसम्मको प्रगति-भौतिक प्रगति-२६.५५%
   वित्तीय प्रगति- २०.३५%
   व्यतित समय - ३८.३८%
६. कूल लागत- ९० मिलियन अमेरीकी डलर
   श्रोत-नेपाल सरकार- १०.५मिलियन अमेरीकी डलर
   वैदेशिक- ७२ मिलियन अमेरीकी डलर
   समुदायको योगदान- ७.५ मिलियन अमेरीकी डलर
   कूल- ९० मिलियन अमेरीकी डलर
७. गत आ.व. सम्मको प्रगति-भौतिक प्रगति-२४.८२%
   वित्तीय प्रगति- १६.४९%
८. गत चौमासिक सम्मको प्रगति- भौतिक प्रगति-२६.५५%
   वित्तीय प्रगति- २०.३५%

कार्यक्रमको चिनारी

१. नाम- काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी सुधार आयोजना– (ए. डि. बी. ऋण नं. २७७६ र ३२५५)
२. बजेट उपशिर्षक -५०११४५
३. उद्देश्य-काठमाण्डौं उपत्यकाको खानेपानी संग सम्वन्धित भौतिक पूर्वाधारहरुको विकास तथा स्तरोन्नति गरी मेलम्ची खानेपानी आयोजना बाट प्राप्त पानीलाइ समानुपातिक रुपमा वितरण गर्ने व्यवस्था मिलाइ उपत्यका वासी एवं अन्य उपभोक्ताहरुलाइ दिगो तथा भरपर्दो स्वच्छ खानेपानी सेवा उपलव्ध गराइ जनस्वास्थ्य एवं जीवन स्तरमा अभिवृद्धि गर्ने साथै काठमाण्डौं उपत्यकाको शहरी वातावरणमा सुधार गर्ने
४. लागू जिल्ला- काठमाण्डौ, भक्तपुर, ललितपुर
५. शुरुदेखि हालसम्मको प्रगति-६२ प्रतिशत
६. कूल लागत
   श्रोत-नेपाल सरकार- ९५ मिलियन अमेरिकन डलर
   वैदेशिक- १७० मिलियन अमेरिकन डलर (ADB)
   कूल- २६५ मिलियन अमेरिकन डलर
७. गत आ.व. सम्मको प्रगति- ५४ प्रतिशत
८. गत चौमासिक सम्मको प्रगति- ८ प्रतिशत

कार्यक्रमको चिनारी

१. नाम- काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी ढल व्यवस्थापन आयोजना (ए. डि. बी. ऋण ३०००)
२. बजेट उपशिर्षक-५०११६७
३. उद्देश्य- उपत्यकावासी उपभोक्ताहरुवाट उत्पादन भएको फोहर पानीलाइ प्रशोधन गरी उपत्यकाका नदीहरुलाइ प्रदुषणरहित वनाइ काठमाण्डौं उपत्यकाको शहरी वातावरणमा सुधार गरीजनस्वास्थ्य एवं जीवन स्तरमा अभिवृद्धि गर्ने ।
४. लागू जिल्ला- काठमाण्डौ, भक्तपुर, ललितपुर
५. शुरुदेखि हालसम्मको प्रगति- २.१६ प्रतिशत
६. कूल लागत
श्रोत- नेपाल सरकार- ४० मिलियन अमेरिकन डलर
वैदेशिक- ९६ मिलियन अमेरिकन डलर (ADB)
कूल- १३६ मिलियन अमेरिकन डलर
७. गत आ.व. सम्मको प्रगति- १.१ प्रतिशत
८. गत चौमासिक सम्मको प्रगति- १.१६ प्रतिशत

कार्यक्रमको चिनारी

१. नाम - मेलम्ची खानेपानी आयोजना
२. बजेट उपशिर्षक - ३१३११४
३. उद्देश्य - काठमाण्डौं उपत्यकामा स्वच्छ खानेपानी उपलब्ध गराई उपत्यकाबासीले भोग्दै आएको खानेपानीको दीर्घकालिन समस्या हटाउन र पानीजन्य रोगहरुबाट मुक्त गराई उपत्यकावासीको जनस्वास्थमा सुधार ल्याउनु।
४. लागु जिल्ला - काठमाण्डौं, ललितपुर, भक्तपुर, सिन्धुपाल्चोक र काभ्रेपलान्चोक
५. शुरुदेखि हालसम्मको प्रगति - ८८.८३%
६. कूल लागत - २,३४,५८,७०,०००।००
श्रोत :
नेपाल सरकारः ७०३७६००००।००
वैदेशिक: ऋण - १५५५७२००००।००
अनुदान –८६३९००००।००
कूल-२,३४,५८,७०,०००।००
७. गत आ.व. सम्मको प्रगति - ७९.३९%
८. गत चौमासिक सम्मको प्रगति - ८४.५४%

अनुसूचीहरू

खानेपानी तथा सरसफाइ मन्त्रालयको
संगठन तालिका

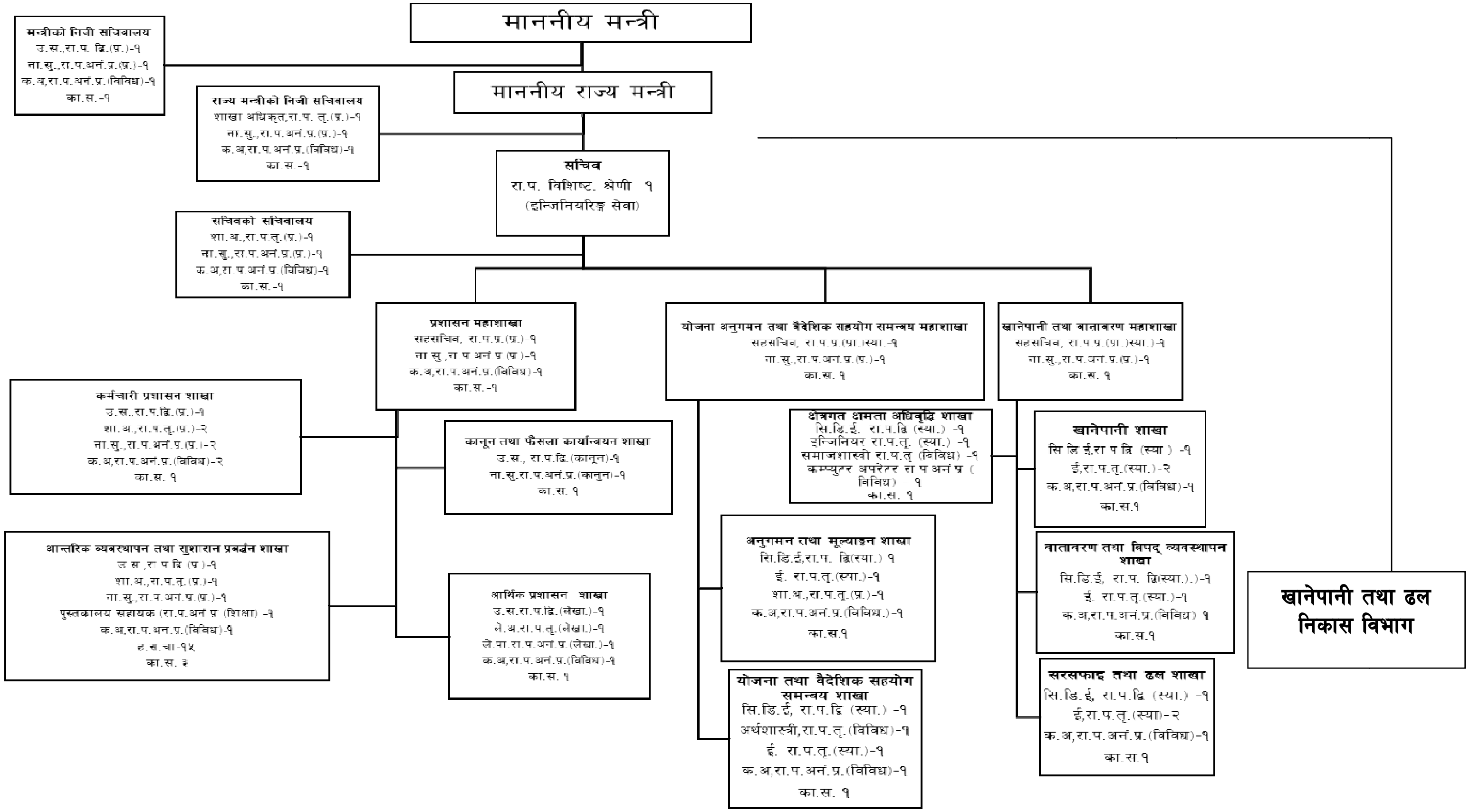

अनुसूची १.२

खानेपानी तथा सरसफाइ मन्त्रालयका पदाधिकारी/कर्मचारीहरुको विवरण

२०७३।०८।१६

महाशाखा /शाखा		पदाधिकारी/कर्मचारीको नाम	पद	कार्यालय	मोवाइल नं.	कैफियत
माननीय खानेपानी तथा सरसफाइ मन्त्री		प्रेम बहादुर सिंह	मा. मन्त्री	४२११५६५	९८४००५००६९	
			नासु.			
			क.अ.			
		दिपक अधिकारी	कार्यालय सहयोगी		९८४३१३५१४१	
माननीय राज्यमन्त्रीज्यूको सचिवालय		दिपक खड्का	मा.राज्य मन्त्री	४२११६५१	९८५१०५३९१९	
		एकनाथ वास्तोला	शाखा अधिकृत			
		अरुण सिग्देल	नायव सुब्बा		९८४९२०९७९६	
		गोमा भूजेल	कार्यालय सहयोगी		९८४४२८८५४४	
		सिता खड्का	कार्यालय सहयोगी		९८४१६११५७५	
सचिवज्यूको सचिवालय		भीमप्रसाद उपाध्याय	सचिव	४२११६९३	९८५११०४०५७	
		आराम बिक्रम शाह	शाखा अधिकृत	४२११६९३	९८४१८९१०११	
		धर्मराज खड्का	कम्प्युटर अपरेटर		९८४१४०६१३०	
		शान्ता खनाल	कार्यालय सहयोगी		९८४१०७३५७८	
		अर्जुन प्रसाद फुँयाल	कार्यालय सहयोगी		९८६०२६१९३४	
		रामकृष्ण गिरी	कार्यालय सहयोगी		९८२४१४८२०३	
		भक्त बहादुर कुँबर	ह.स.चा.		९८६१९६८७८५	
प्रशासन महाशाखा	**प्रशासन महाशाखा**	शंकरप्रसाद सुवेदी	सहसचिव	४२००५०७	९८४१३४५५४२	
		एलिना ढकाल	कम्प्युटर अपरेटर		९८४९६५६२४२	
			नायव सुब्बा			
		प्रतिमा तिवारी	कार्यालय सहयोगी		९८४३४७५१३८	
		दुर्गा परियार	ह.स.चा.		९८४१०८५१२४	
	कर्मचारी प्रशासन शाखा	कुमारप्रसाद कोइराला	उपसचिव	४२००५५६	९८५२०६१०१५	
		रमेश पाण्डेय	शाखा अधिकृत	४२००५००	९८४१८३१४३१	
		शम्भु भण्डरी	नायव सुब्बा	४२७०३९२	९८४१३४०१३४	
		बुद्धि जिरेल	क.अ.		९८४३८१८४१०	
		सरस्वती अर्याल	क.अ.		९८४९०३५७७७	
		सुष्मा श्रेष्ठ	क.अ.		९८४९०७६७६०	
		रिना दहाल	सो.मो.		९८४३७८७८९६	
		अवध राजवंशी	कार्यालय सहयोगी		९८१३८५३७२९	
		पार्वती ओली	कार्यालय सहयोगी		९८०८३६४०३९	
		अनुपमा रिजाल	कार्यालय सहयोगी		९८१८९८४६६६	

		प्रदिप कुमार खां	कार्यालय सहयोगी		९८४३७५२७०६	
		सविना तामाङ्ग	कार्यालय सहयोगी		९८०८१५८००१	
		पदम बहादुर तामाङ्ग	ह.स.चा.		९८४००१७३९६	
	आन्तरिक व्यवस्थापन शाखा	टोलराज उपाध्याय	उपसचिव	४२११५४२	९८४७६३३२७७	
		केदारनाथ भट्टराई	शाखा अधिकृत	४२००३९२	९८४३७८६३४४	
		दिपेन्द्र के.सी	नायव सुब्बा		९८४८०२४६३८	
		राम पाठक	कम्प्युटर अपरेटर		९८४९७७३६३९	
		सुनिल पौडेल	कम्प्युटर अपरेटर		९८५१०१५४८३	
		युवराज सिंह	कार्यालय सहयोगी		९८४८३९९१७१	
		गिता बस्नेत (कार्की)	कार्यालय सहयोगी		९८६०२३८८९५	
		अमृत कुमार श्रेष्ठ	कार्यालय सहयोगी		९८४१०९२६८३	
		सुरेश महर्जन	ह.स.चा.		९८०८१०७५	
	अर्थिक प्रशासन शाखा	प्रकाश पुडासैनी	उपसचिव(लेखा)	४२००५५५	९८५११७१४६१	
		उद्धव प्रसाद पोखेल	लेखा अधिकृत	४२००५५५	९८४१३२७८६२	
		प्रदिप शर्मा	लेखापाल		९८५५०३३३०८	
		साधुराम सरदार	कार्यालय सहयोगी		९८४२१४४३६५	
	कानून तथा फैसला कार्यान्वयन शाखा	उपेन्द्र केशर खनाल	उपसचिव(कानून)	४२००५००	९८४१५७०७८३	
		निर्मला कार्की	नायब सुब्बा (कानून)		९८४१६०७११०	
		रामकृष्ण तामाङ्ग	ह.स.चा.		९८४१९३६४०६	
योजना अनुगमन तथा वैदेशिक सहयोग समन्वय महाशाखा	महाशाखा	रामचन्द्र देवकोटा	सहसचिव (स्या.)	४२००५०६	९८५११९५०४४	
		धविन्द्र वीक	ना.सु.		९८४३२१६८१९	
		मञ्जू श्रीस्वंगमिखा	कार्यालय सहयोगी		९८६००६९८९५	
		जिवन राना	ह.स.चा.			
	योजना तथा वैदेशिक सहयोग समन्वय शाखा	मोतीउर रहमान	सि.डि.ई. (स्या.)	४२००३९२	९८५२६८१७८६	
		कमलकान्त पौडेल	अर्थशास्त्री		९८५११२८८७०	
		किरण आचार्य	इन्जिनियर (स्या.)	४२००३९२	९८४१५१८४४४	
		अनित कुमार रसाइली	कम्प्युटर अपरेटर		९८४५१६७१३३	
		केशरी ताम्राकार	सो.मो.		९८४९०७८५१८	
		कृष्णकुमार चौधरी	ह.स.चा.		९८६०३१५७२०	
	अनुगमन तथा मुल्यांकन शाखा	पुष्पराज पौडेल	उप सचिव		९८४६३२५३३५	
		नरेश रेग्मी	इन्जिनियर (स्या.)	४२११२१८	९८४६२४०५३३	
		रिक्त	शाखा अधिकृत			

		स्मृती हमाल ठकुरी	कम्प्युटर अपरेटर		९८०३१५१३४४	
खानेपानी तथा वातावरण महाशाखा	खानेपानी तथा वातावरण महाशाखा	राजन राज पाण्डे	सहसचिव (स्या.)	४२००३९२	९८४१२८५५९३	
		नवराज प्रसाद न्यौपने	नायब सुब्बा	४२००३९२	९८४१८४९९३३	
		विशाल घिमिरे	कम्प्युटर अपरेटर		९८४११७३२३१	
		विनिता मगर	कार्यालय सहयोगी		९८४३२७४६८	
		नवराज	ह.स.चा.			
	खानेपानी शाखा	हरिप्रसाद तिमिल्सिना	सि.डि.ई. (स्या.)	४२००५४६	९८५१०७५५३३	
		मधुसुधन खनाल	इन्जिनियर (स्या.)	४२००५४७	९८४९९७७९३१	
		सुष्मा काफ्ले	इन्जिनियर (स्या.)		९८४३०६१९८२	
		अन्जु गैरे	क.अ.		९८०३४४४८८१	
		कृष्ण केसी.	ह.स.चा.		९८४३०९९७४१	
	वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन शाखा	सुरेश महाजु	सि.डि.ई. (स्या.)		९८५१०९७७३०	
		विदुर झा	इन्जिनियर (स्या)		९८४१४३२३२८	
			इन्जिनियर (स्या)			
	क्षेत्रगत समन्वय तथा क्षमता अभिवृद्धि शाखा	सुरेश महाजु	सि.डि.ई. (स्या.)	४२००५३६	९८५१०९७७३०	
		प्रयाश घिमिरे	इन्जिनियर (स्या.)		९८५११४९५००	
		रिक्त	समाज शास्त्री			
		परमेश्वर सिलवाल	कार्यालय सहयोगी		९८४३४९४७१०	
	सरसफाइ तथा ढल शाखा	रिक्त	सि.डि.ई. (स्या.)			
		शेखर खनाल	इन्जिनियर (स्या.)	४२००५४७	९८४९८९९७८२	
			इन्जिनियर (स्या.)			

३) विभागको विध्यमान संगठन संरचना

नेपाल सरकार
खानेपानी तथा सरसफाइ मन्त्रालय
खानेपानी तथा ढल निकास विभाग
सांगठनिक संरचना

महानिर्देशक (१)

उपमहानिर्देशक (१)

आर्थिक प्रशासन शाखा
- प्रमुख लेखा नियन्त्रक (१)
- लेखा अधिकृत (३)
- लेखापाल (२)

योजना तथा वैदेशिक सहयोग शाखा
- सि.डि.ई. (१)
- ईन्जिनियर (२)

वातावरणीय सरसफाई शाखा
- सि.डि.ई. (१)
- सब ईन्जिनियर (१)
- ईन्जिनियर (२)

सूचना व्यवस्थापन शाखा
- सि.डि.ई. (१)
- ईन्जिनियर (२)

सहलगानी प्रवर्द्धन शाखा
- सि.डि.ई. (१)
- सब ईन्जिनियर (१)
- ईन्जिनियर (२)

कार्यक्रम अनुगमन तथा मूल्याङ्कन शाखा
- सि.डि.ई. (१)
- ईन्जिनियर (२)

उपमहानिर्देशक (२)

प्रशासन शाखा
- मुख्य प्रशासकीय अधिकृत (१)
- शाखा अधिकृत (५)
- टेलिफोन अपरेटर (१)
- कम्प्यूटर अधिकृत (१)
- टाइपिष्ट (३)
- पुस्तकालय अधिकृत (१)
- सवारी चालक भारी (१)
- नायव सुब्बा (६)
- सवारी चालक हलुका (८)
- कम्प्यूटर अपरेटर (३)
- कार्यालय सहयोगी (८)
- सिनियर टेलिफोन अपरेटर (१)
- माली (१)
- खरिदार (२)
- चौकीदार/ सुरक्षा गार्ड (२)

खरिद तथा गुणस्तर अनुगमन शाखा
- सि.डि.ई. (१)
- सब ईन्जिनियर (१)
- ईन्जिनियर (२)

खानेपानी गुणस्तर शाखा
- सि.डि.ई. (१)
- सब ईन्जिनियर (१)
- ईन्जिनियर (२)
- केमिष्ट (१)
- सिनियर मेकानिक्स (१)
- अ. केमिष्ट (३)

सुख्खा क्षेत्र खानेपानी तथा सरसफाई व्यवस्थापन शाखा
- सि.डि.ई. (१)
- सब ईन्जिनियर (१)
- ईन्जिनियर (२)

मानव संसाधन विकास शाखा
- सि.डि.ई. (१)
- ईन्जिनियर (२)

जलवायु अनुकुलन तथा उपयुक्त प्रविधि शाखा
- सि.डि.ई. (१)
- ईन्जिनियर (२)

उपमहानिर्देशक (३)

सहरी खानेपानी व्यवस्था शाखा
- सि.डि.ई. (१)
- ईन्जिनियर (२)

मर्मत पुनःस्थापन शाखा
- सि.डि.ई. (१)
- सब ईन्जिनियर (१)
- ईन्जिनियर (२)

सामुदायिक परिचालन शाखा
- वरिष्ठ समाजशास्त्री (१)
- समाजशास्त्री (१)

ढल व्यवस्थापन शाखा
- सि.डि.ई. (१)
- सब ईन्जिनियर (१)
- ईन्जिनियर (२)

विपद जोखिम व्यवस्थापन शाखा
- सि.डि.ई. (१)
- सब ईन्जिनियर (१)
- ईन्जिनियर (२)

इलेक्ट्रो मेकानिकस शाखा
- सि.डि.ई. मेकानिकल (१)
- ड्रिलर (१)
- ईन्जिनियर मेकानिकल (१)

विभाग अन्तर्गत ५ क्षेत्रीय अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण कार्यालयहरू तथा ४८ डिभिजन र २२ सब डिभिजन कार्यालयहरू छन् ।

कूल दरवन्दी विवरण

विभिन्न श्रेणी	प्राविधिक तर्फ	प्रशासनिक तर्फ	पूल तर्फ	जम्मा
रा.प.प्रथम श्रेणी	४	०	६	१०
रा.प.द्वितीय श्रेणी	१४	२	१४	३०
रा.प.तृतीय श्रेणी	३३	८	३२	७३
रा.प.अनं. प्रथम श्रेणी	१८	११	१२	४१
रा.प.अनं. द्वितीय श्रेणी	१	२	०	३
श्रेणी विहिन	०	२०	०	२०
जम्मा	७०	४३	६४	१७७

अनुसूची-१.४

ग्रामीण खानेपानी तथा सरसफाइ कोष विकास समितिको संगठन संरचना

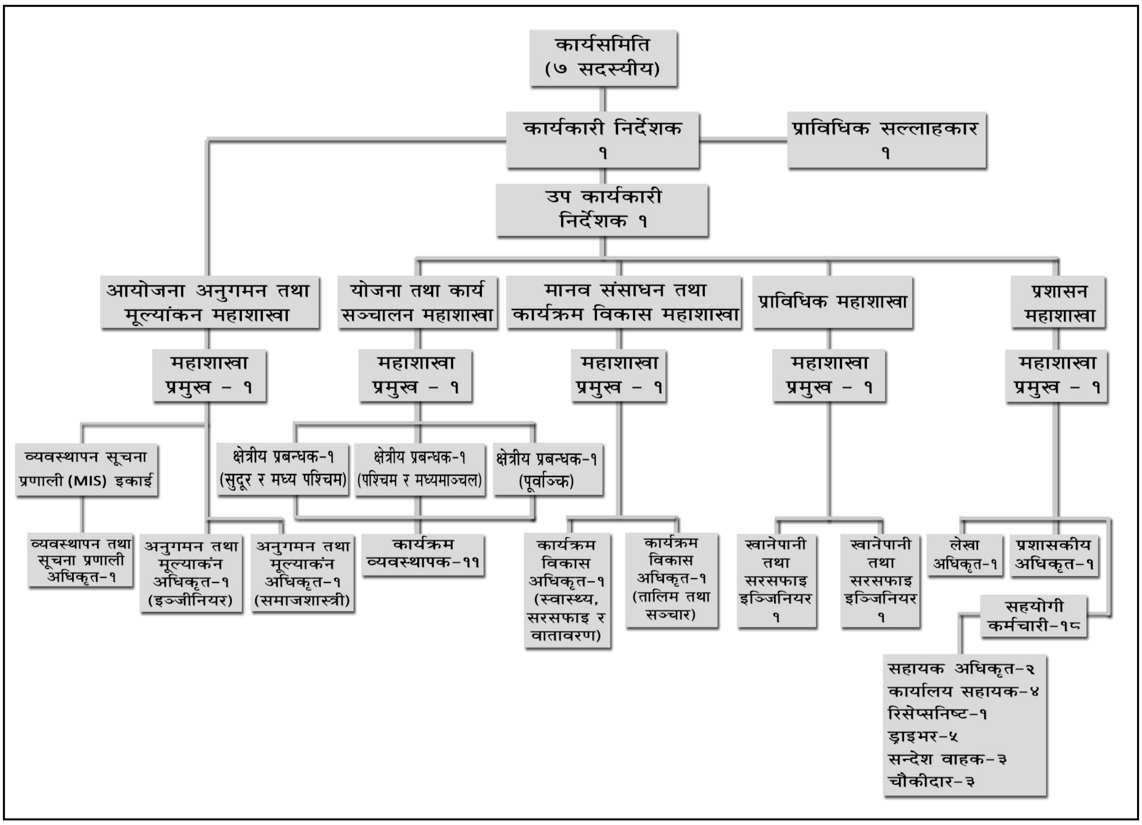

नेपाल खानेपानी संस्थान संगठन तालिका

अनुसूची -१.५

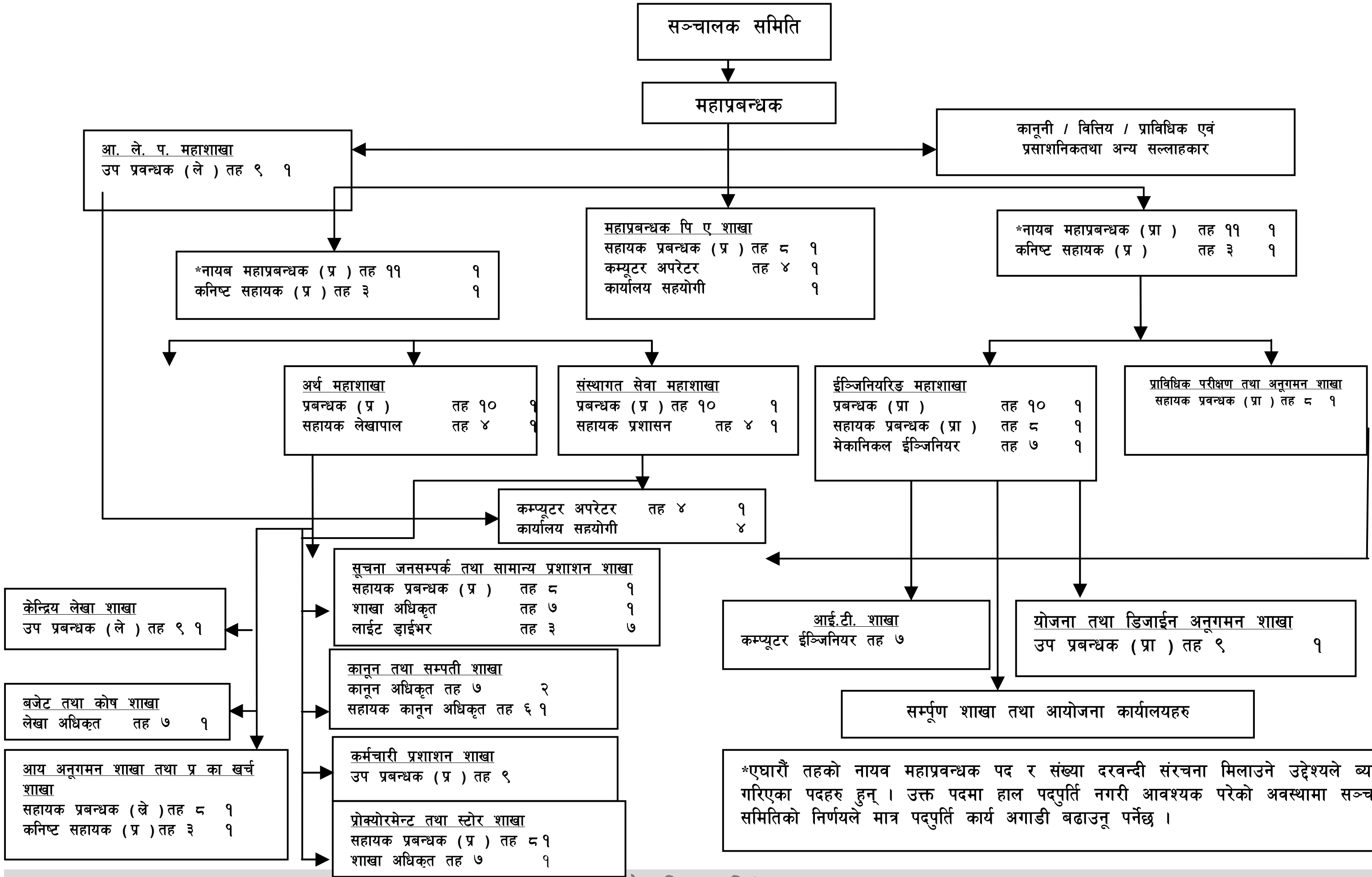

*एघारौं तहको नायव महाप्रवन्धक पद र संख्या दरवन्दी संरचना मिलाउने उद्देश्यले व्यवस्था गरिएका पदहरु हुन् । उक्त पदमा हाल पदपुर्ति नगरी आवश्यक परेको अवस्थामा सञ्चालक समितिको निर्णयले मात्र पदपुर्ति कार्य अगाडी बढाउनू पर्नेछ ।

ईञ्जिनियरिङ महाशाखा

बनेपा शाखा
का प्र सिभिल ई (प्रा)तह ७ १
सहायक अधिकृत (प्र)तह ६ १
सहायक लेखा अधिकृत (ले)त. ६ १
अन्य सहायक ३८
जम्मा ४१

भद्रपूर शाखा
का प्र सिभिल ई (प्रा) तह ७ १
अन्य सहायक २२
जम्मा २३

जलेश्वर शाखा
का प्र सहायक प्राबिधिक अधिकृत (प्रा)त६ १
अन्य सहायक १४
जम्मा १५

धरान शाखा
का प्र सहायक प्रबन्धक सिभिल (प्रा) तह ८ १
सहायक प्रबन्धक प्रशाशन (प्र) तह ८ १
सिभिल ई (प्रा) तह ७ १
शाखा अधिकृत (प्र) तह ७ १
लेखा अधिकृत (प्र) तह ७ १
सहायक प्राबिधिक अधिकृत (ई. मे.) तह ६ १
अन्य सहायक ९३
जम्मा ९९

राजबिराज शाखा
का प्र सिभिल ई (प्रा) तह ७ १
अन्य सहायक १९
जम्मा २०

जनकपूर शाखा
का प्र सिभिल ई (प्रा) तह ७ १
अन्य सहायक २५
जम्मा २६

गौर शाखा
काप्र सहायक प्राबिधिक अधिकृत (प्रा) त६ १
अन्य सहायक १७
जम्मा १८

मलंगवा शाखा
का प्र सहायक प्राबिधिक अधिकृत (प्रा) तह ६ १
अन्य सहायक १५
जम्मा १६

तौलिहवा शाखा
का प्र सहायक प्रा. अधिकृत (प्रा) त. ६ १
अन्य सहायक

लाहान शाखा
का प्र सिभिल ई (प्रा) तह ७ १
अन्य सहायक १९
जम्मा २०

कलैया शाखा
का प्र सिभिल ई (प्रा) तह ७ १
अन्य सहायक १७
जम्मा १८

कृष्णनगर शाखा
का प्रसहायक प्राबिधिक अधिकृत (प्रा) तह ६ १
अन्य सहायक १६
जम्मा १७

पोखरा शाखा
का प्र प्रबन्धक (प्रा) तह १० १
उप प्रबन्धक सिभिल (प्रा) तह ९ १
सहायक प्रबन्धक प्रशाशन (प्र) तह ८ १
सहायक प्रबन्धक लेखा (प्र) तह ८ १
सिभिल ई (प्रा) तह ७ ३
शाखा अधिकृत (प्र) तह ७ १
लेखा अधिकृत (प्र) तह ७ १
सहायक सम्पति अधिकृत (का) तह ६ १
प्लाण्ट अधिकृत (प्रा) तह ६ १
सहायक अधिकृत प्र (प्र) तह ६ ३
सहायक लेखा अधिकृत (प्र) तह ६ २
अन्य सहायक
१४३

नेपालगञ्ज शाखा
का प्र सिभिल ई (प्रा) तह ७ १
अन्य सहायक ३५
जम्मा ३६

धनगढी शाखा
का प्र सिभिल ई (प्रा) तह ७ १
सहायक लेखा अधिकृत (ले) तह ६ १
अन्य सहायक ३५
जम्मा ३७

गौशाला शाखा
का प्र सिभिल ई (प्रा) तह ७ १
अन्य सहायक ९
जम्मा १०

भैरहवा शाखा
का प्र सिभिल ई (प्रा) तह ७ १
अन्य सहायक ३१
जम्मा ३२

महेन्द्रनगर शाखा
का प्र सिभिल ई (प्रा) तह ७ १
अन्य सहायक २०
जम्मा २१

हेम्जा शाखा
का.प्र सिभिल ई. (प्रा) तह ७ १
अन्य सहायक १०
जम्मा ११

बूटवल शाखा
का प्र सहायक प्रबन्धक सिभिल (प्रा) तह ८ १
सहायक प्रबन्धक प्रशाशन (प्र) तह ८ १
सहायक प्रबन्धक गूणश्तर (प्रा) तह ८ १
सिभिल ई (प्रा) तह ७ १
शाखा अधिकृत (प्र) तह ७ १
लेखा अधिकृत (प्र) तह ७ १
सहायक प्राबिधिक अधिकृत सि (प्रा) तह ६ १
सहायक प्राबिधिक अधिकृत गूणश्तर (प्रा) तह ६ १
सहायक अधिकृत प्र (प्र तह ६ १
सहायक लेखा अधिकृत (प्र) तह ६ १
अन्य सहायक ९०
जम्मा १००

बीरगञ्ज शाखा
का प्र सहायक प्रबन्धक सिभिल (प्रा) तह ८ १
सिभिल ई (प्रा) तह ७ १
शाखा अधिकृत (प्र) तह ७ १
लेखा अधिकृत (प्र) तह ७ १
सहायक लेखा अधिकृत (प्र) तह ६ १
अन्य सहायक ४८
जम्मा ५३

मिनरल वाटर आयोजना
का प्र सिभिल ई (प्रा) तह ७ १
अन्य सहायक १७
जम्मा १८

बिराटनगर शाखा
का प्र सहायक प्रबन्धक सिभिल (प्रा) तह ८ १
सिभिल ई (प्रा) तह ७ १
शाखा अधिकृत (प्र) तह ७ १
लेखा अधिकृत (प्र) तह ७ १
सहायक लेखा अधिकृत (प्र) तह ६ १
अन्य सहायक ६२
जम्मा ६७

नेपाल सरकार
मेलम्ची खानेपानी विकास समिति
संगठनात्मक संरचना

अनुसूची -१.६

मेलम्ची खानेपानी विकास समिति

कार्यकारी निर्देशक

सि.नं.	पद
१	कार्यकारी निर्देशक
२	कम्प्युटर अधिकृत
३	बरिष्ठ प्रशासन सहायक
४	हलुका सवारी चालक
५	कार्यालय सहयोगी

उप-कार्यकारी निर्देशक

सि.नं.	पद
१	उप-कार्यकारी निर्देशक
२	कम्प्युटर अधिकृत
३	हलुका सवारी चालक
४	कार्यालय सहयोगी

खरिद तथा पानी प्रशोधन केन्द्र शाखा

सि.नं.	पद
१	सि.डि.ई.
२	इन्जिनियर
३	कम्प्युटर अपरेटर
४	हलुका सवारी चालक
५	कार्यालय सहयोगी

योजन तर्जुमा, अनुगमन, सूचना प्रविधि तथा सून्दरीजल अडिट शाखा

सि.नं.	पद
१	शाखा प्रमुख (सि.डि.ई.)
२	इन्जिनियर
३	कम्प्युटर अधिकृत
४	बरिष्ठ प्रशासन सहायक
५	हलुका सवारी चालक
६	कार्यालय सहयोगी

बित्त तथा लेखा शाखा

सि.नं.	पद
१	इकाई प्रमुख (उप-सचिब)
२	बरिष्ठ लेखा सहायक
३	कम्प्युटर अपरेटर
४	हलुका सवारी चालक
५	कार्यालय सहयोगी

प्रशासन शाखा

सि.नं.	पद
१	उप-सचिब
२	प्रशासन अधिकृत
३	बरिष्ठ प्रशासन सहायक
४	कम्प्युटर अपरेटर
५	हलुका सवारी चालक
६	कार्यालय सहयोगी
७	स्वीपर

पूनर्वास शाखा

सि.नं.	पद
१	बरिष्ठ पुनर्वास अधिकृत
२	बरिष्ठ प्रशासन सहायक
३	कम्प्युटर अपरेटर
४	हलुका सवारी चालक

कानून शाखा

सि.नं.	पद
१	बरिष्ठ कानून अधिकृत
२	हलुका सवारी चालक

उप-कार्यकारी निर्देशक (साइट कार्यालय मेलम्ची मुकाम

सि.नं.	पद
१	उप-कार्यकारी निर्देशक
२	बरिष्ठ प्रशासन अधिकृत
३	लेखा अधिकृत
४	बरिष्ठ लेखा सहायक
५	हलुका सवारी चालक
६	कार्यालय सहयोगी

सामाजिक सुरक्षा शाखा

सि.नं.	पद
१	इकाई प्रमुख (सि.डि.ई.)
२	इन्जिनियर
३	जनसम्पर्क अधिकृत
४	बरिष्ठ प्रशासन सहायक
५	अमिन (सर्भे सहायक)
६	हलुका सवारी चालक
७	कार्यालय सहयोगी

अम्बाथान अडिट तथा रिवर्मा इन्टेक शाखा

सि.नं.	पद
१	इकाई प्रमुख (सि.डि.ई.)
२	इन्जिनियर
३	हलुका सवारी चालक

ग्याल्थुम अडिट शाखा

सि.नं.	पद
१	इकाई प्रमुख (सि.डि.ई.)
२	इन्जिनियर
३	हलुका सवारी चालक

सिन्धु अडिट शाखा

सि.नं.	पद
१	इकाई प्रमुख (सि.डि.ई.)
२	इन्जिनियर
३	हलुका सवारी चालक

आयोजना कार्यान्वयन निर्देशनालयको संगठनात्मक संरचना

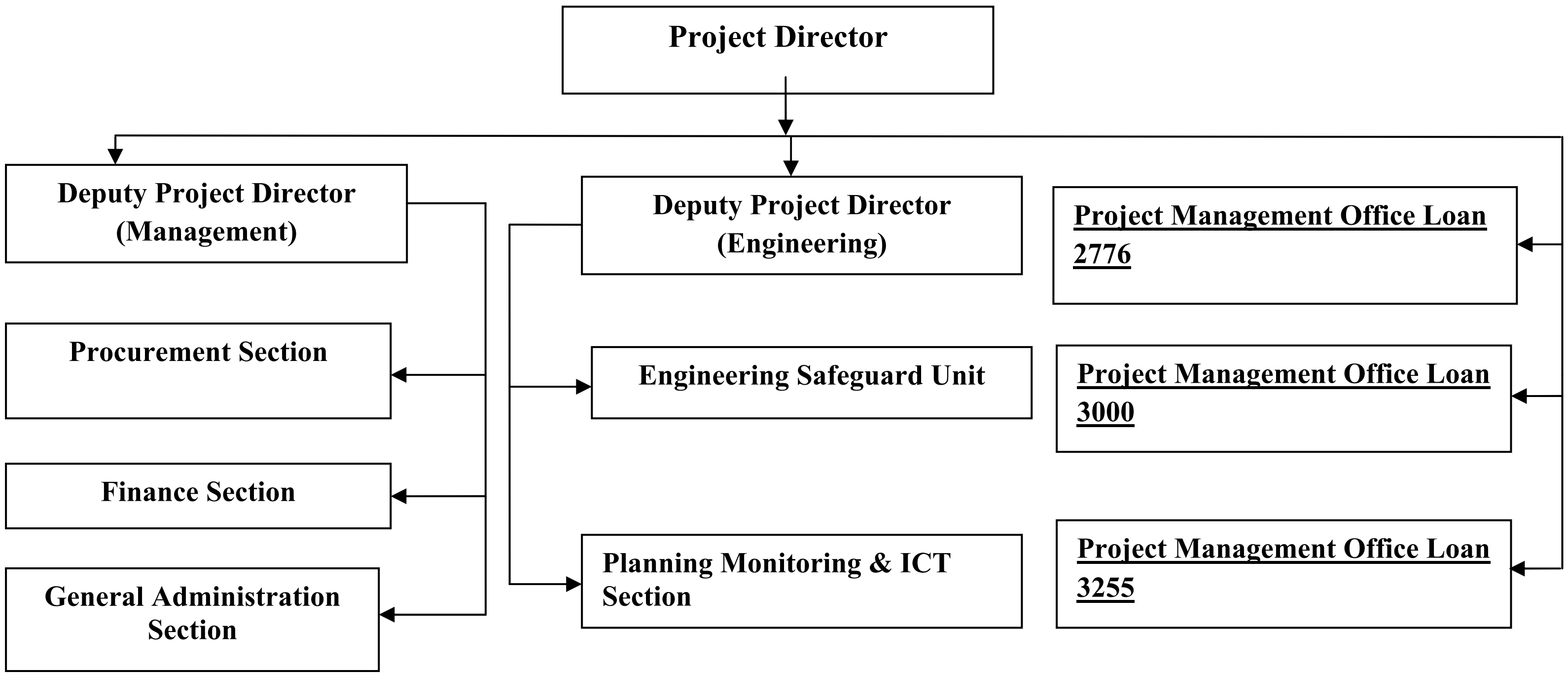

1. ADB Loan No. 1820 Kathmandu Valley Water Supply and Sanitation Project (2009 AD-2016AD)
2. ADB Loan No. 2776 Kathmandu Valley Water Supply Improvement Project (2012 AD-2016AD)
3. ADB Loan No. 3000 Kathmandu Valley Wastewater Management Project (2013AD-2018AD)
4. ADB Loan No3255 Kathmandu Valley Water Supply Improvement Project (2015 AD-2020AD)

अनुसूची १.८

Kathmandu Upatyaka Khanepani Limited
Organization Structure

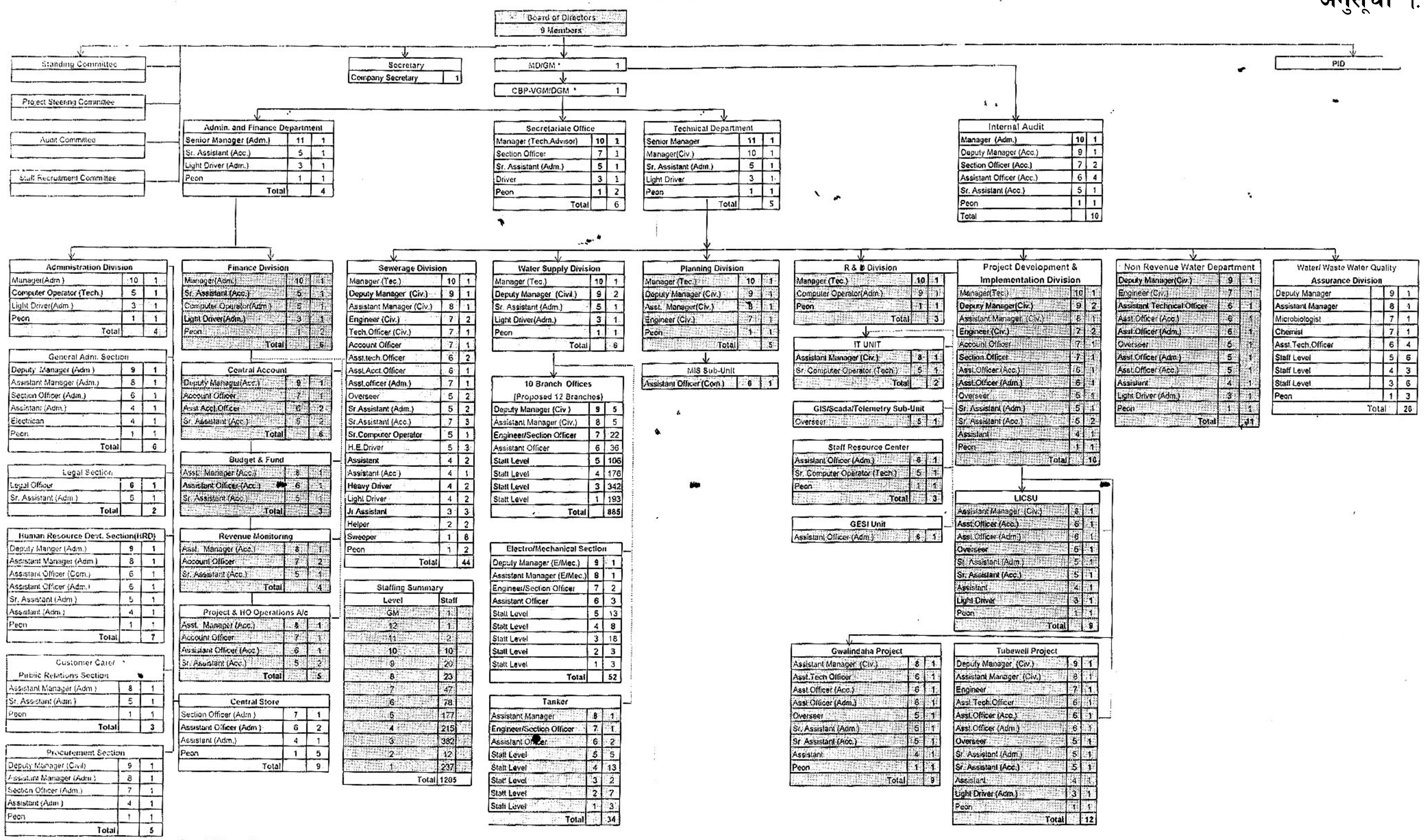

Branch Offices: Mahankalchaur, Maharajgunj, Tripureswor, Baneshwor, Chhetrapati, Kamaladi, Lalitpur, Bhaktapur, Madhyapur Thimi & Kirtipur

राष्ट्रिय गौरवका आयोजना (मेलम्ची खानेपानी आयोजना)

क्रम सङ्ख्या	आयोजनाको नाम	आयोजना सुरुदेखि हालसम्मको प्रगति स्थिति (%)			पहिलो चौमासिक अवधिको प्रगति स्थिति (%)		यस अवधिसम्म हासिल भएको मुख्य मुख्य उपलब्धीहरु	कार्यान्वयनमा देखापरेका प्रमुख समस्याहरु	समस्या समानार्थ भएका प्रयासहरु	सुझावहरु
		भोतिक	वित्तीय	व्यतित समय	भौतिक	वित्तीय				
१	मेलम्ची खानेपानी आयोजना	८८.८३	८२.२३	९५.२२	८४.५४	५२.०७	– हेडवर्क्स निर्माण कार्यको १००० घ.मी. ओपन कट भएको र RL १४६५ मी. सम्ममा रक सपोर्टको काम भएको । Headworks Access road मा ३५ घ.मी. Gabion निर्माण गर्ने कार्य सम्पन्न भएको । – चालु आ.ब. मा 3270 मीटर समेत गरी जम्मा 21193 मी. सुरुङ्ग निर्माण भएको । – चालु आ.ब.को हालसम्ममा 2312 घ.मी. समेत समग्रमा 20250 घ.मी. क्रक्रिट ढलान कार्य सम्पन्न भएको छ । (हालसम्म ९८% कार्य सम्पन्न)	– सिन्धु ग्याल्थुम खण्ड तथा सुन्दरीजल सिन्धु खण्डको बिभिन्न चेजेजहरुमा कमजोर चट्टान भेटिएको । - निर्माण व्यवसायीले श्रोत परिचालन गर्न नसकेको । - उपकरणहरुको Breakdown भएको ।	- निर्माण सामाग्रीको प्रयाप्त भण्डारण गर्न निर्माण व्यवसायीलाई आवश्यक व्यवस्था मिलाउन निर्देशन दिइएको । - थप उपकरणको व्यवस्था गर्न निर्देशन गरिएको । - कमजोर चट्टान रहेको स्थानमा सुरुङ्ग खन्ने कार्यका लागि बैकल्पिक उपायहरुको अध्ययनका लागि निर्माण व्यवसायी तथा परामर्शदातालाई निर्देशन गरिएको ।	– नयाँ बैकल्पिक उपायहरु अपनाउन सहजिकरण गरिनुपर्ने ।

अनुसूची -२.१

राष्ट्रिय गौरवका आयोजनाको हालसम्मको प्रगति

क्र.सं	मूख्य क्रियाकलाप	कैफियत
१	हेडवर्क्स निर्माण	१००० घ.मी. समेत गरि ४०००० घ.मी. ओपन कट भएको र चै १४६० मी. सम्ममा रक सपोर्टको काम भएको । Headworks Access road को मर्मत गरिएको ।
२	सुरुङ्ग निर्माण कार्य	मंसिर महिनामा ६४१ मीटर सुरुङ्ग निर्माण कार्य भएको । चालु आ.ब.को हालसम्ममा ३९११ मीटर समेत गरी जम्मा २१८४३ मी. सुरुङ्ग निर्माण भएको ।
३	पानी प्रशोधन केन्द्र निर्माण भाग - १	मंसिर महिनामा बिभिन्न इकाईहरुमा १७० घ.मी. क्रक्रिट ढलान कार्य भएको । चालु आ.ब.को हालसम्ममा २४८२ घ.मी. समेत समग्रमा २०४२० घ.मी. क्रक्रिट ढलान कार्य सम्पन्न भएको छ । (हालसम्म ९९% कार्य सम्पन्न)
४	"पानी प्रशोधन केन्द्र निर्माण भाग - २"	परामर्शदाता र निर्माण व्यवसायी परिचालन गरिएको ।
४	Phase II को DPR तयारी	डिजाइन परामर्शदाता छनौट भएको । सहमतिको लागि ADB पठाइएको ।

अनुसूची -३

८० प्रतिशतभन्दा कम प्रगति भएका आयोजनाहरुको प्रगति कम हुनुका कारणहरु, समस्या समाधानका लागि गरिएका प्रयासहरु

सि.न.	आयोजना	कारणहरु	प्रयासहरु
१	वातावरणिय सरसफाई आयोजना	❖ खुला दिसामुक्त क्षेत्र घोषित भएका क्षेत्रहरूमा चर्पी प्रयोगलाइ निरन्तरता नदिइएको पाइएको ।तराइ सरसफाइ कार्यक्रमले गति लिन नसकेको।	❖ सरसफाइ अभिवृद्धिका लागि पूर्णसरसफाइ अभियान संचालन ।
२	खानेपानी सेवा नियमन तथा पुनर्स्थापन कार्यक्रम	कार्यक्रम स्वीकृत हुने क्रममा रहेको ।	वर्षात् सकिए पश्चात् आयोजनाहरु पहिचान गरी कार्यक्रम स्वीकृतिको चरणमा रहेको ।
३	डिप टयूवेल आयोजना (मर्मत सुधार)	आयोजनाको लागतको तुलनामा बजेट बिनियोजन ज्यादै न्यून भएको हुंदा सञ्चालित आयोजना सम्पन्न हुन धेरै बर्ष लाग्ने गरेको ।	थप बजेट माग गरिने ।
४	खानेपानी गुणस्तर सुधार कार्यक्रम	सन् २०१७ सम्ममा २७ प्रतिशत जनतालाइ मध्यम तथा उच्च स्तरिय खानेपानी सेवा पुर्याउने राष्ट्रिय लक्ष्य हासिल गर्न भनिएकोमा हाल सम्म १५ % लाई मात्र उपलब्ध भएको ।	खानेपानी गुणस्तर सुधार कार्यक्रम सञ्चालन गरीएको ।खानेपानी सुरक्षा योजना(WSP) प्रत्येक जिल्लामा कम्तिमा तिनवटा स्किमहरूमा सञ्चालन गरिएको ।
५	ढल निर्माण तथा प्रशोधन कार्यक्रम	क्रमागत आयोजानहरु संचालनमा रहेको , नयाँ आयोजनाहरुको DPR तयार हुँदै ।	धेरै नयाँ आयोजनाहरु mp को प्रकृयामा रहेको ।
६	दोस्रो साना सहरी खानेपानी तथा सरसफाइ आयोजना	यस आ.व. मा २ वटा सहीत हाल सम्म १८ वटा आयोजनाहरू सम्पन्न भएको ।३ उप आयोजनाको निर्माण कार्य अन्तिम चरणमा पुगेको	चाडैं सम्पन्न गरिने गरी काम भैरहेको ।
७	सुख्खा क्षेत्र खानोपनी तथा सरसफाइ आायोजना	सुपरिवेक्षण तथा परामर्श सेवाको कमि	परामर्श सेवा नियुक्ति गर्ने प्रक्रिया मा रहेको
८	तराइ मधेश खानेपानी सुधार	Guideline हरू तयार भई आयोजनाहरू छनौट भईसकेको र	मूल्याङ्कन पश्चात अविलम्ब परामर्शदाता परिचालन गरिने ।

	कार्यक्रम	DPR को लागी परामर्श सेवा लिने सम्बन्धि RFP पेस भइ मुल्याँकनको कारवाही अघि बढेको ।	
९	तेश्रो साना शहरि खानेपानी तथा सरसफाइ आयोजना	७ वटा आयोजनाहरूलाइ निर्माणको दोश्रो चरणमा लैजान निर्माण कार्य सूचारू रूपमा भइरहेको ।	निर्माण कार्यलाई तिव्रता दिन व्यवस्थापन सजग रहेको ।
१०	खानेपानी तथा सरसफाइ कार्यक्रम	आयोजना सङ्ख्याको अनुपातमा प्राविधिकको दरबन्दी नहुनु	लोकसेवा आयोग मार्फत केहि पदहरु केहि संख्यामा विज्ञापन भैरेहको ।
११	उच्च /मध्यमस्तरिय ठूला खानेपानी आयोजनाहरू	वार्षिक कार्यक्रम बमोजिम निर्माण कार्यको सम्झौता भएको र खानेपानीका पाइप, फिटिंग्स लगायत सामाग्रीहरू उपलव्धीको कारवाही अघि बढेको ।	पाइप फिटिंग्स अविलम्ब प्राप्त गर्ने प्रयास भएको ।
१२	खानेपानी तथा ढल निकास विभाग	विभागको परिसरमा कार्यालय भवन निर्माण कार्य अन्तिम चरण रहेको।	चाडै समन्वय गरी हस्तान्तरण हुने ।
१३	मेलम्ची खानेपानी आयोजना	सिन्धु ग्याल्थुम खण्ड तथा सुन्दरीजल सिन्धु खण्डको बिभिन्न चेजेजहरुमा कमजोर चट्टान भेटिएको । - निर्माण व्यवसायीले श्रोत परिचालन गर्न नसकेको । – उपकरणहरुको Breakdown भएको ।	-निर्माण सामाग्रीको प्रयाप्त भण्डारण गर्न निर्माण व्यवसायीलाई आवश्यक व्यवस्था मिलाउन निर्देशन दिइएको । (थप उपकरणको व्यवस्था गर्न निर्देशन गरिएको । - कमजोर चट्टान रहेको स्थानमा सुरुङ्ग खन्ने कार्यका लागि बैकल्पिक उपायहरुको अध्ययनका लागि निर्माण व्यवसायी तथा परामर्शदातालाई निर्देशन गरिएको ।
१४	ग्रामीण खानेपानी तथा सरसफाई कार्यक्रम		हेल्भेटासबाट भैरहेको कार्यको जानकारी लिइने ।
१५	काठमाण्डौं उपत्यका खानेपानी व्यवस्थापन बोर्ड	कानूनी जटिलताले गर्दा जग्गा सुरक्षा तथा जग्गा अधिग्रहण कार्यमा ढिलाई ।	विभिन्न सम्वन्धित निकायहरुसँग समन्वय गरी समाधानका लागि प्रयास गरिएको ।
१६	ढल प्रशोधन केन्द्र	जग्गा प्राप्तिमा ढिलाई ।	जग्गाहरुको अधिग्रहण प्रकृया थालनी गरिएको ।

अनुसूची -४

खानेपानी तथा सरसफाइ मन्त्रालयको आ.व. २०७३/०७४ का लागि कार्यसम्पादन सूचक र नतिजा

सि.नं.	मन्त्रालय	क्षेत्र उपक्षेत्र (सूचकहरु)	इकाइ	नतिजा	
				हाल (२०७३ असारसम्म)	लक्ष्य (२०७४ असारसम्म
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)
१.	खानेपानी तथा सरसफाइ मन्त्रालय	आधारभूत स्तरको खानेपानीमा पहुँच पुगेको जनसंख्या	प्रतिशत	८६.९	८९.९
२.		सुख्खाग्रस्त क्षेत्रमा खानेपानी पहुँच पुगेको जनसंख्या	प्रतिशत	संचालनमा रहेका आयोजनाहरु आ.व. ७४/७५ मा मात्र सम्पन्न भई सोही आ.व. देखि लक्ष्य अनुसार जनता लाभान्वित हुने	
३.		उच्च तथा मध्यम स्तरको खानेपानीमा पहुँच पुगेको जनसंख्या	प्रतिशत	१५.८	१९
४.		सरसफाइमा पहुँच पुगेको जनसंख्या	प्रतिशत	८७.१	९५

अनुसूची –५

३७ औ राविससबाट भएका निर्णयहरुको कार्यान्वयन प्रगति

सि.नं.	निर्णय	कृयाकलाप	प्रगति
१	१७(क)	क)आयोजना कार्यान्वयनमा समन्वय सम्बन्धी समस्या प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय पठाउने ।	आवश्यकता अनुसार पठाइएको ।
२	१७(ख)	क)आयोजना कार्यान्वयनमा गैर जिम्मेवार परामर्शदाता ठेकेदारले ठेक्काको/शर्त बमोजिम काम नगरेमा प्रक्रिया पुर्याई कारवाही गर्ने ।	हालसम्म यस्तो अवस्था नआएको ।
		आयोजना प्रमूखलाई जिम्मेवार बनाउने र आयोजनाको प्रतिफललाई निजको कार्य सम्पादन मूल्यांकन सँग आबद्ध गर्ने ।	कार्य सम्पादन मूल्याङ्कनमा यसलाई मूल्याङ्कनको आधार बनाइएको ।
३	१७(ग)	विभागीय प्रमूख , आयोजना प्रमुख र सार्वजनिक वा स्वायत्त निकायका प्रमूख सँग कार्य सम्पादन करार गर्ने ।	प्रकृयामा रहेको ।
४	१७(घ)	क)भए गरेको कामको आधारमा भुक्तानी दिने ।	भैरहेको ।
		ख)भुक्तानी भए नभएको अनुगमन गर्न जानेले अनिवार्य रुपमा हेरी प्रतिवेदन दिने ।	भैरहेको
५	१८(ख)	क)मन्त्रालयका मन्त्री र सचिवले नै प्रमुख आयोजनाहरुको अनुगमन गर्ने र स्थलगत रुपमा नै समस्या समाधान गर्ने ।	भैरहेको ।
६	१८(घ)	क)मन्त्रालयको योजना, अनुगमन तथा मूल्याङ्कन शाखाको क्षमता अभिवृद्धि गरी नियमित रुपमा अनुगमन तथा मूल्याङ्कन कार्यमा लगाउने ।	भैरहेको ।
		ख) मन्त्रालय मातहतको विभाग अन्तर्गतका क्षेत्रीय कार्यालयहरुला ई अनुगमन तथा मूल्याङ्कनमा परिचालन गर्ने ।	भैरहेको ।
७	१८(च)	अनुगमन तथा मूल्याङ्कनलाई आयोजना व्यवस्थापनको अभिन्न अंगको रुपमा आत्मसात गर्ने ।	भैरहेको ।
८	१७(छ)	आयोजना कार्य सम्पादन सूचना प्रणाली (PPIS) को प्रभावकारी रुपमा प्रयोगमा ल्याउने ।	प्रकृयामा रहेको ।
९	१८(ज)	MDAC,NDAC लगायतका अनुगमन सँग सम्बन्धीत प्रतिवेदनहरु अनिवार्य रुपमा website मा राख्ने ।	भैरहेको ।
१०	१९(ख)	मन्त्रालय / निकायहरुले प्राधिकरणबाट स्वीकृत भैसकेको कार्यक्रम प्रभावकारी रुपमा कार्यान्वयन गर्ने ।	रकम निकासा हालसम्म प्राप्त नभएको ।

पानी वितरण तालिका

काठमाडौं उपत्यका खानेपानी लिमिटेड

त्रिपुरेश्वर, काठमाडौं, २०७३/४/१० गते सोमबार

बालाजु पानीपोखरीबाट पानी वितरण गरिने सम्बन्धी सूचना

यस लिमिटेड अन्तर्गत बालाजु पानीपोखरीबाट हाल १३ दिन बिराएर पानी वितरण गरिएकोमा पानी उत्पादनमा केही सुधार आएकोले मिति २०७३/४/११ गते देखि ९ दिन बिराएर बिहान ४:०० बजे देखि ७:०० बजेभित्र आलोपालो गरि पानी वितरण गर्ने व्यवस्था मिलाइएको व्यहोरा सम्बन्धित उपभोक्तावर्गमा जानकारीको लागि यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ ।

क्र.सं.	मिति	पानी वितरण हुने क्षेत्रहरु	कैफियत
१.	२०७३/४/११ पहिलो	का.म.न.,पा. वडा नं. १६ वनस्थली र म्हैपी आदि क्षेत्रहरु	म्हैपी आदि क्षेत्रहरुमा बेलका
२.	२०७३/४/१२ दोस्रो	पानीपोखरी भर्ने	
३.	२०७३/४/१३ तेस्रो	का.म.न.पा. वडा नं. १६ का नयाँवजार, सोह्रखुट्टे आदि क्षेत्रहरु	
४.	२०७३/४/१४ चौथो	पानीपोखरी भर्ने	
५.	२०७३/४/१५ पाँचौं	का.म.न.पा. वडा नं. १३ का ब्राहिटी, चेतनामार्ग, विजयमार्ग, छाउनीचोक, मेघदुत क्लब र सिमानामार्ग आदि क्षेत्रह	
६.	२०७३/४/१६ छैठौं	पानीपोखरी भर्ने	
७.	२०७३/४/१७ सातौं	किमडाल, का.म.न.पा. वडा नं. १५ धिमस्हो, का.म.न.पा. वडा नं. १६ एराहिटी, भृकुटीटोल, चमती र का.म.न.पा. वडा नं. १३ का बाफल टेम्पो पार्क आदि क्षेत्रहरु	८.
८.	२०७३/४/१८ आठौं	पानीपोखरी भर्ने	
९.	२०७३/४/१९ नवौं	का.म.न.पा. वडा नं. १५ स्वयम्भू, विजेश्वरी, डल्लु चागस आदि क्षेत्रहरु	
१०.	२०७३/४/२० दशौं	पानीपोखरी भर्ने	

काठमाण्डौं उपत्यका खानेपानी लिमिटेड

त्रिपुरेश्वर, काठमाडौं

बाँसबारी पानीपोखरीबाट पानी वितरण गरिने सम्बन्धी सूचना

यस लिमिटेड अन्तर्गत बाँसबारी पानीपोखरीबाट हाल ९ दिन बिराएर पानी वितरण गर्दै आएकोमा, पानी उत्पादनमा केही सुधार भएकोले मिति २०७३/३/१३ गते देखि ५ दिन बिराएर तपसिल बमोजिम पानी वितरण हुने भएकोले सम्बन्धित सबै उपभोक्तावर्गमा जानकारीको लागि यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ ।

क्र. सं.	मिति	पालो	समय तालिका	पानी वितरण हुने क्षेत्रहरु
१	२०७३/३/१३	पहिलो	बिहान	शीतलनिवास, बालुवाटार, सामाखुसी ।
			बेलुका	शीतलनिवास, बालुवाटार आदी क्षेत्र ।
२	२०७३/३/१४	दोस्रो	बिहान	तल्लोल्होसार, बसुन्धरा पश्चिम क्षेत्र ।
			बेलुका	बाँसबारी पानीपोखरी भर्ने ।
३	२०७३/३/१५	तेस्रो	बिहान	साउनेपाटी, पकनाजोल, नरदेवी, रक्तकाली, किलागल, न्ह्योखा, क्षेत्रपाटी, गल्कोपाखा (सबै) ।
			बेलुका	बाँसबारी पीपलबोट देखि तल बसुन्धरापूर्व, महाँकालचौर क्षेत्र, महापुर, सामाखुसी क्षेत्रहरु ।
४	२०७३/३/१६	चौथो	बिहान	वडा नं. १६ र १७ कालधारा, कुसुलेचौर, धोबीचौर, खुसीबु, इन्को ।
			बेलुका	का.म.पा. वडा नं २९ लैनचौर, सामाखुसी, दक्षिणकाली मन्दिर क्षेत्र, नर्सरी लाईन, दोबुटोल क्षेत्रहरु ।
५	२०७३/३/१७	पाँचौं	बिहान	महाराजगंज पानीपोखरी भर्ने, मिलिजुलिटोल, महाराजगंज बजार लोकल (पम्पलाईन)
			बेलुका	कपनमार्ग, धारापाटी, महाराजगंज बजार ।
६	२०७३/३/१८	छैठौं	बिहान	भगवानबहाल, कुसुमबिलाछि, नघल, लाजिम्पाट, खोसानीटार, गैरीधारा, निल सरस्वती (खोलागाल, नानीगञ्ज ११ घाट)
			बेलुका	पकनाजोल, सोह्रखुट्टे, कपुरधारा, अल्काबस्ती, बृटिस निहान, रानीबारी ।

Nepal Water Supply Corporation

Water Supply hour of Different Branches

1.Branch Name: Taulihawa Branch

S.N.	Water Supply Area	Place	Supply hour			Remarks.
			Morning	Day	Evening	
1	Taulihawa	Kapilbastu Municipality	5:00 to 8:00		5:00 to7:00	

2.Branch Name: Dharan Branch

S.N.	Water Supply Area	Place	Supply hour			Remarks.
			Morning	Day	Evening	
1	Dharan	Dharan Municipality				
		Ward no. 04	2:00 to 5:00			
		Ward no. 12	2:00 to 5:00			
		Ward no. 13	2:00 to 5:00			
		Ward no. 13	2:00 to 5:00			
		Ward no. 15			2:00 to 5:00	
		Ward no. 16			2:00 to 5:00	
		Other remaining wards	2:00 to 6:00		2:00 to 5:00	

3.Branch Name: Bhairahawa Branch

S.N.	Water Supply Area	Place	Supply hour			Remarks.
			Morning	Day	Evening	
1	Bhairahawa	Siddhartha nagar Municipality	5:00 to 9:00	12:00 to 1:00	5:00 to7:00	

4.Branch Name: Gaur Branch

S.N.	Water Supply Area	Place	Supply hour			Remarks.
			Morning	Day	Evening	
1	Gaur	Gaur Municipality	5:00 to 9:30	12:00 to 1:30	6:00 to 9:00	

5.Branch Name: Biratnagar Branch						
S.N.	Water Supply Area	Place	Supply hour			Remarks.
			Morning	Day	Evening	
1	Biratnagar	Biratnagar Sub Metropolitan city				
		Devkota Pump station	4:00 to 9:00	12:00 to 2:00	5:00 to 9:00	
		Tinpani pump Station	4:00 to 9:00	12:00 to 2:00	5:00 to 9:00	
		Munalpath pump satation	4:00 to 10:00	12:00 to 2:00	3:00 to 10:00	

6.Branch Name: Krishnanagar Branch						
S.N.	Water Supply Area	Place	Supply hour			Remarks.
			Morning	Day	Evening	
1	Krishnanagar	krishnanagar VDC	5:00 to 7:30	12:00 to 12:3(	5:00 to 7:00	

7.Branch Name: Rajbiraj Branch						
S.N.	Water Supply Area	Place	Supply hour			Remarks.
			Morning	Day	Evening	
1	Rajbiraj	Rajbiraj Municipality	5:00 to 7:00		7:00 to 8:30	

8.Branch Name: Malangwa Branch						
S.N.	Water Supply Area	Place	Supply hour			Remarks.
			Morning	Day	Evening	
1	Malangwa	Malangwa Municipality				
		Chaitra to Ashwin	5:00 to 10:00	12:00 to 2:00	5:00 to 9:00	
		Kartik to Falgun	6:00 to 11:00	12:00 to 2:00	4:30 to 7:30	

9.Branch Name: Bhadrapur Branch						
S.N.	Water Supply Area	Place	Supply hour			Remarks.
			Morning	Day	Evening	
1	Bhadrapur	Bhadrapur Municipality	5:00 to 9:30	12:00 to 1:00	4:00 to 7:00	

10.Branch Name: Birganj Branch						
S.N.	Water Supply Area	Place	Supply hour			Remarks.
			Morning	Day	Evening	
1	Birganj	Birganj Submetropolitan city	5:00 to 9:30	12:00 to 2:00	5:00 to 9:00	

11.Branch Name: Dhangadhi Branch

S.N.	Water Supply Area	Place	Supply hour Morning	Supply hour Day	Supply hour Evening	Remarks.
1	Dhangadhi	Dhangadhi municipality				
		Office compound pump station	5:30 to 12:00	12:00 to 6:00	6:00 to 8:00	
		Hasanpur pump station	5:30 to 12:00	12:00 to 6:00	6:00 to 8:00	

12.Branch Name: Janakpur Branch

S.N.	Water Supply Area	Place	Supply hour Morning	Supply hour Day	Supply hour Evening	Remarks.
1	Janakpur	Janakpur municipality	5:00 to 7:00	12:00 to 1:30	5:00 to 7:00	

13.Branch Name: Jaleshwor Branch

S.N.	Water Supply Area	Place	Supply hour Morning	Supply hour Day	Supply hour Evening	Remarks.
1	Jaleshwor	Jaleshwor municipality	5:00 to 9:30	12:00 to 2:00	6:00 to 8:00	

14.Branch Name: Mahendranagar Branch

S.N.	Water Supply Area	Place	Supply hour Morning	Supply hour Day	Supply hour Evening	Remarks.
1	Mahendranagar	Bhimdatt Municipality				
		Falgun to Ashwin	5:30 to 8:30	12:00 to 1:30	5:00 to 9:00	
		Kartik to Magh	6:30 to 9:30	12:00 to 1:30	4:30 to 8:00	

15.Branch Name: Nepalganj Branch

S.N.	Water Supply Area	Place	Supply hour Morning	Supply hour Day	Supply hour Evening	Remarks.
1	Nepalganj	Nepalganj municipality	6:00 to 8:00	12:00 to 1:00	5:00 to 8:00	

16.Branch Name: Pokhara Branch						
S.N.	Water Supply Area	Place	Supply hour			Remarks.
			Morning	Day	Evening	
1	Pokhara	Pokhara Sub Metropolitan city				
		Amalabisauni	5:00 to 12:00	12:00 to 5:00	5:00 to 5:00	24 hrs.alternate day.
		Bindhyabasini				21 hrs.Alternate day
		Baaldhara	5:00 to 12:00	12:00 to 5:00	5:00 to 5:00	24 hrs.alternate day.

17.Branch Name: Kalaiya Branch						
S.N.	Water Supply Area	Place	Supply hour			Remarks.
			Morning	Day	Evening	
1	kalaiya	Kalaiya municipality	5:00 to 8:00		5:00 to 8:00	

18.Branch Name: Banepa Branch						
S.N.	Water Supply Area	Place	Supply hour			Remarks.
			Morning	Day	Evening	
1	Banepa	Banepa municipality				
		First day				
		Chardobato	5:00 to 6:00			
		Tindhara to Bakutole	6:00 to 7:00			
		Baidartole	7:00 to 7:45			
		Bholakha Tindhara Cola tole	7:00 to 8:45			
		Cola tole new line	8:45to 9:45			
		Manandhartole	9:45 to 10:30			
		New Dhasila			4:30 to 5:15	
		Bhimsen marg			5:15 to 6:00	
		Old Dhasila			6:00 to 6:45	
		Second Day				
		Daksutole	5:00 to 6:00			
		Colatole to Shahitole	6:00 to 7:00			
		Karuna marg	6:00 to 8:00			
		Poobazar	8:00 to 9:00			
		Nayabasti	9:00 to 9:45			
		Nayabasti Mid area	9:45 to 10:30			
		Nayabasti maathi	10:30 to 11:15			
		Azadarg	11:15 to 12:00			

19.Branch Name: Butwal Branch						
S.N.	**Water Supply Area**	**Place**	**Supply hour**			**Remarks.**
			Morning	**Day**	**Evening**	
1	Butwal	Butwal municipality				
		1.Tinau Sump well				24 hrs.
		2.Belbas pump station				
		Belbaas,badelpokhari,Taratole, North / south.	5:00 to 8:00			
		Jeetgadhi danda, Durgamandir.	8:30 to 10:30			
		Nuretole ,Jholungepool, Badelpokhari		3:00 to 5:30		
		Mathillobadelpokhari and Tara tole			5:30 to 6:30	
		Jeetgarh			6:30 to 9:30	
		3.Ramphedi Reservoir				
		Amarpath,Goalmarg,Nepalganj road,Tinaupath,and Rajmarg chauraha west.	5:00 to 8:00			
		Goalpark,Traffic chowk,Shrawanpath,Chandranagar,Depnagar,Sukhanagar	5:00 to 9:00			
		Paari Butwal ward no.1 to 4		12:00 to 4:00		
		Goalpark,Traffic chowk,,Sukhanagar		4:00 to 6:00		
		4.Milanwell compound				
		Devinagar ,Sukhanagar,Hillpark,Shrawanpath,Chandranagar,Canon mathi	2:00 to 11:00			
		Milanchowk bhanda tala Rajmarg chauraha,Kalikanagar ,Kalikapath,amnagar,Sukhanagar,Abhiyanpath,Milanpath, Milanmarg,Yogi kuti etc.		12:00 to 5:00	5:00 to 9:00	
		5.Devinagar pump station				
		Devinagar area ward. No.13	4:00 to12:00	12:00 to 5:00	5:00 to 9:00	
		6.Dhorpatan well				

		Dhorpatan Horizon	4:00 to12:00	12:00 to 5:00	5:00 to 9:00	
		7.T.C.N. Well				
		Buspark area,Maajgaun, Etabhatta line	3:00 to12:00	12:00 to 5:00	5:00 to 9:00	
		8.Office compound				
		Amarpath,Haatbazar line,Ram mandir line,B.P. chowk,Nepalganj road.	4:00 to12:00	12:00 to 5:00	5:00 to 8:00	
		9.Chamcham chowk well				
		Shivanagar,Bhagwatitole,Buddhacha chowk,Chamcham chowk,Ujirsingh Pathetc.	5:00 to12:00	12:00 to 5:00	5:00 to 10:00	
		10.Police training centre				
		Rajmarg chauraha to Ramnagar highway both side area.	5:00 to12:00	12:00 to 5:00	5:00 to 9:00	
		11.Butwal mandap well				
		Rajmarg chauraha to Ramnagar highway both side area.	5:00 to12:00	12:00 to 5:00	5:00 to 9:00	

20.Branch Name: Lahan Branch

S.N.	Water Supply Area	Place	Supply hour			Remarks.
			Morning	Day	Evening	
1	Lahan	Lahan municipality	5:00 to 7:00		6:00 to 7:30	

ऐन तथा नियम

- जलस्रोत ऐन,२०४९ (नेपालीमा)
- सुशासन नियमावली (व्यवस्थापन तथा सञ्चालन), २०६५
- सुशासन व्यवस्था)पन तथा सञ्चालनऐन (, २०६४
- Water laws in Nepal (English) February 2061 (2005)
- नेपाल खानेपानी संस्थान ऐन, २०४६
- खानेपानी महशुलनियमावली (असुल उपर गर्ने), २०५०
- खानेपानी नियमावली, २०५५
- खानेपानी व्यवस्थापन बोर्ड ऐन, २०६३
- खानेपानी महशुल निर्धारण आयोग ऐन, २०६३
- जलश्रोत नियमावली, २०५०
- जलस्रोत ऐन, २०४९ (अङ्ग्रेजीमा)

नीति र निर्देशन

- जल उपयोग गुरु योजना तर्जुमा संक्षिप्त मार्गदर्शन२०७३-
- सरसफाई गुरुयोजना
- खानेपानी सेवा संचालन सम्बन्धी निर्देशिका २०६९
- National Drinking Water Quality Standards, 2062
- National Urban Water Supply and Sanitation Sector Policy Final Draft
- Rural Water Supply Policy, 2004 And Rural Water Supply Strategy, 2004

अनुसूची –८

मन्त्रालय अन्तर्गत निकायबाट गरिएका कार्यहरु एवं स्थलगत निरीक्षण भ्रमणका केही झलकहरु (तस्विर)

Drilling foe Blasing at RL 1458 m

Scaling work in open cut at1459m RL

Scaling

Fixing of wiremesh

Installation of Rock Bolts

Diversion tunnel slope management for Robo Drill

थोक वितरण प्रणाली अन्तर्गत सुन्दरीजल देखि महाँकालचौरसम्म १४०० मि.मि. व्यासको पाइपलाइन बिछ्याउने कार्य

रिजर्भ्वायरहरु निर्माण कार्य

काठमाण्डौं उपत्यका खानेपानी सुधार आयोजना अन्तर्गत
थोक तथा बितरण सञ्जाल प्रणाली सुधार कार्य का क्षेत्रहरु

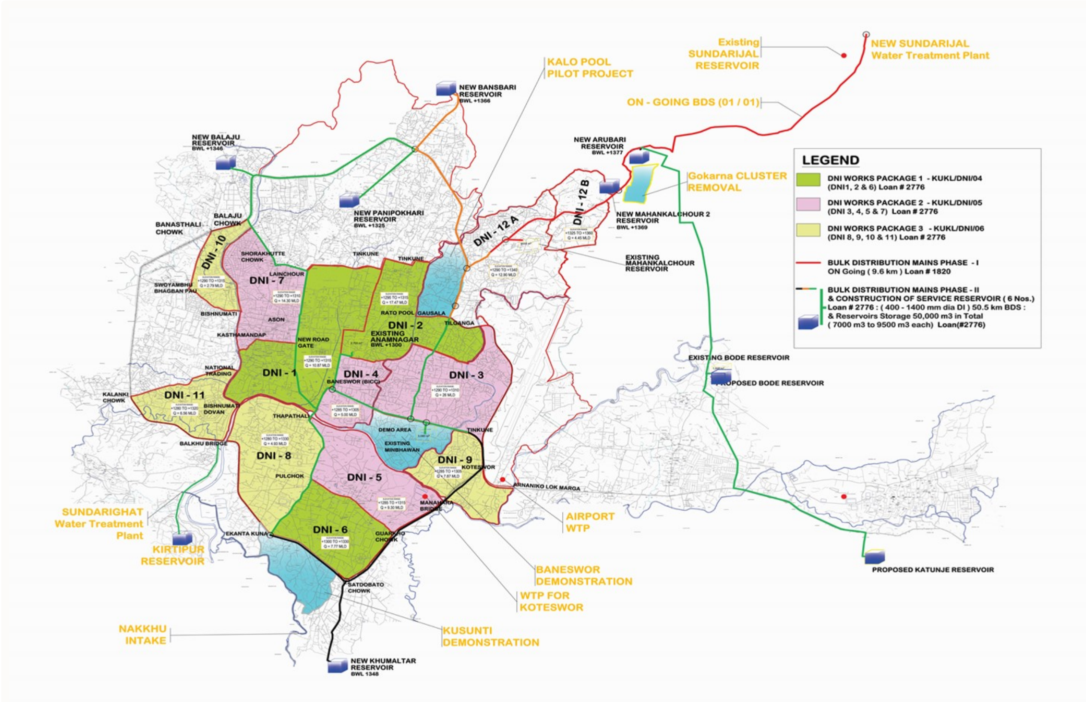

खानेपानी तथा ढल निकास विभाग सम्बन्धी उपलब्धीहरु